

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Διδάσκοντας τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και καταπολεμώντας την παραπληροφόρηση με το eTwinning

#eTwinning

Erasmus+

Πλούσιες εμπειρίες, διευρυμένοι ορίζοντες.

Αθλητισμός

Jean Monnet

Νεολαία

Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Εκπαίδευση ενηλίκων

Σχολική εκπαίδευση

Erasmus+

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση μπορείτε να βρείτε στο διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2022

PRINT	ISBN 978-92-9484-415-6	doi: 10.2797/468871	EC-05-21-019-EL-C
PDF	ISBN 978-92-9484-444-6	doi: 10.2797/900893	EC-05-21-019-EL-N
EPUB	ISBN 978-92-9484-448-4	doi: 10.2797/182099	EC-05-21-019-EL-E

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2022

Το παρόν έντυπο συντάχθηκε από τις Κεντρικές Υπηρεσίες Υποστήριξης του eTwinning, τις οποίες διευθύνει το Ευρωπαϊκό Σχολικό Δίκτυο [European Schoolnet (EUN Partnership)] βάσει σύμβασης με τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό Εκπαίδευσης και Πολιτισμού που χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Οι απόψεις που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τον ανάδοχο του έργου και δεν απηχούν την επίσημη θέση της αναθέτουσας αρχής.

Η πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Επιτροπής βασίζεται στην απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39 — <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj?locale=el>).

Εάν δεν ορίζεται διαφορετικά, η περαιτέρω χρήση του παρόντος εγγράφου επιτρέπεται βάσει άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση εφόσον αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι τυχόν αλλαγές.

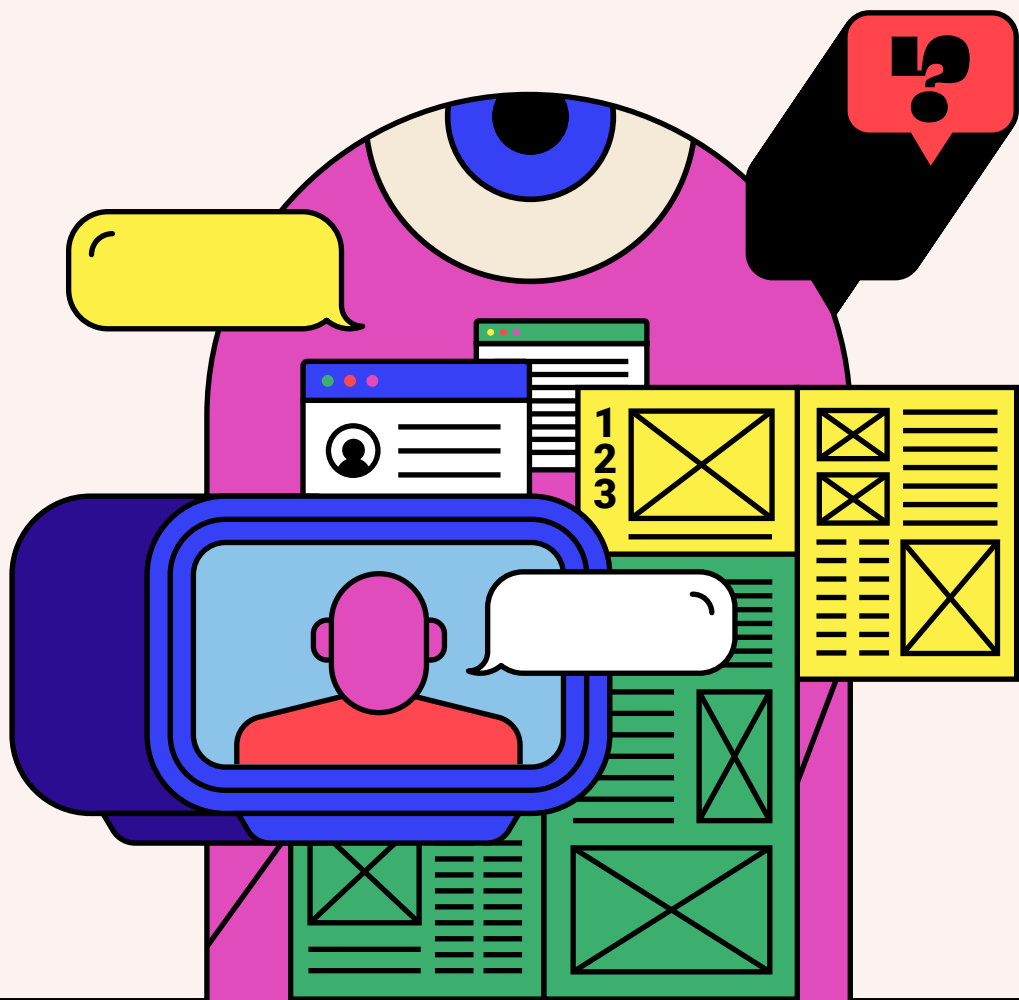
Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή στοιχείων τα οποία δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενδέχεται να απαιτείται άδεια απευθείας από τους κατόχους των σχετικών δικαιωμάτων. Η ΕΕ δεν κατέχει τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των εικόνων που δεν συνοδεύονται από την ένδειξη

© Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Φωτογραφία εξωφύλλου: © Fokussiert & dvulikaia, stock.adobe.com.

Γραφιστική σχεδίαση: © Sophie Despras.

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Γραμματισμός στα ΜΜΕ – Διερεύνηση των εννοιών στον άξονα των ευρωπαϊκών πολιτικών	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Παραπληροφόρηση και κριτική σκέψη	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Νέοι και ΜΜΕ	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Γραμματισμός στα ΜΜΕ στο πλαίσιο του eTwinning με την εκπόνηση συνθετικών εργασιών	38
4.1. Ηλικίες 0-6	
4.2. Ηλικίες 7-11	
4.3. Ηλικίες 12-16	
4.4. Ηλικίες 16-19	
4.5. Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Πόροι για τη διδασκαλία του γραμματισμού στα ΜΜΕ	72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 Δραστηριότητες για την ανάπτυξη του γραμματισμού στα ΜΜΕ στην τάξη	78
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	86
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	88

Πρόλογος

Αγαπητέ αναγνώστη/Αγαπητή αναγνώστρια, Διανύουμε μια εξαιρετικά δύσκολη αλλά και πολύ ενδιαφέρουσα εποχή. Από τη μία, οι πληροφορίες ρέουν ελεύθερα από όλες τις κατευθύνσεις και βρίσκονται στη διάθεσή μας εύκολα, μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα.

Από την άλλη, η ευκολία πρόσβασης δημιουργεί αναρίθμητες ευκαιρίες για τη διάδοση λανθασμένων μηνυμάτων, που ενδέχεται να οδηγήσουν σε χειραγώγηση. Πράγματι, μελέτες έχουν δείξει ότι, παραδόξως, **η νέα εποχή της πληροφορίας δεν έχει αυξήσει το επίπεδο των γνώσεων ούτε έχει ενισχύσει την αντίληψη** του γενικού πληθυσμού, επειδή συχνά αναζητούμε αποκλειστικά πληροφορίες που επιβεβαιώνουν τις υπάρχουσες πεποιθήσεις μας ή επειδή οι πληροφορίες (ή η παραπληροφόρηση) ταξιδεύουν με μεγάλη ταχύτητα και διαδίδονται ευρέως σε έναν παγκοσμιοποιημένο, ψηφιακό κόσμο. Αυτή η κατάσταση **θέτει σε κίνδυνο τη λειτουργία των δημοκρατικών μορφών διακυβέρνησής μας** και τις προσπάθειές μας να αντιμετωπίσουμε τα σύγχρονα παγκόσμια ζητήματα, όπως την κλιματική αλλαγή, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τις κοινωνικοοικονομικές ανισότητες.

Επομένως, για το καλό των μελλοντικών γενεών και του μέλλοντος της πλανήτη, **είναι επιτακτική ανάγκη**

να εφοδιάσουμε τα εκπαιδευτικά συστήματα σε ολόκληρη την ΕΕ με ισχυρά εργαλεία που θα μπορέσουν να βοηθήσουν τους μαθητές να αναπτύξουν την ικανότητα κριτικής σκέψης, ώστε να είναι σε θέση να διακρίνουν το γεγονός από το αποκόμημα της φαντασίας και την επιστήμη από την ψευδοεπιστήμη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη συντάξει **ορισμένα έγγραφα αναφοράς** που βοηθούν τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους να βελτιώσουν τις δεξιότητες των πολιτών όσον αφορά την κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα ΜΜΕ στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης. Ο γραμματισμός στα ΜΜΕ συμπεριλαμβάνεται στην ψηφιακή ικανότητα, η οποία περιγράφεται στη σύσταση του Συμβουλίου για τις βασικές ικανότητες καθώς και στην πιο αναλυτική έκθεση με τίτλο «LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence».

Οι μαθητές πρέπει να μπορούν να αναγνωρίζουν τόσο ενδεχόμενες προκαταλήψεις στα δεδομένα όσο και τα προσωπικά όρια κάθε ατόμου, κατά

τη διαδικασία συλλογής έγκυρων και αξιόπιστων πληροφοριών και ιδεών από ποικίλες και ευυπόληπτες πηγές. Το επόμενο επίπεδο περιλαμβάνει τη σύγκριση, την ανάλυση, την αξιολόγηση και τη σύνθεση πληροφοριών, ιδεών και μηνυμάτων από τα ΜΜΕ για την εξαγωγή λογικών συμπερασμάτων.

Τέλος, οι μαθητές πρέπει να είναι έτοιμοι για δράση. Θα πρέπει να έχουν τα εφόδια ώστε να αναπτύσσουν δημιουργικές ιδέες, να συνθέτουν και να συνδυάζουν έννοιες και πληροφορίες από διαφορετικές πηγές για την επίλυση προβλημάτων.

Η επίτευξη των παραπάνω είναι εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση και προϋποθέτει την κινητοποίηση των παιδαγωγών και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, των μέσων ενημέρωσης και των επιχειρήσεων. Είναι προφανές ότι **οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο** στην πορεία των μαθητών τους προς τον γραμματισμό στα ΜΜΕ. Βοηθούν τους μαθητές τους να αναπτύξουν κριτική σκέψη και να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με το διαδίκτυο. Το eTwinning παρέχει εδώ και πολλά χρόνια πολύτιμα εργαλεία που υποστηρίζουν τους εκπαιδευτικούς σε αυτήν την προσπάθεια. **Το φετινό θέμα του eTwinning «Διδάσκοντας τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και καταπολεμώντας την παραπληροφόρηση με το eTwinning»** συνέβαλε στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης, της συνεργασίας και των εργαλείων που θα βοηθήσουν ακόμα περισσότερο τους εκπαιδευτικούς να αποκτήσουν αυξημένες δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού και γραμματισμού στα ΜΜΕ. Χάρη στον εξαιρετικά

συνεργατικό χαρακτήρα του, το eTwinning προσφέρει την τέλεια ευκαιρία για τη διερεύνηση πρωτότυπων μεθόδων διδασκαλίας και καινοτόμων παιδαγωγικών εννοιών. Επιπλέον, η διακρατική συνιστώσα των έργων eTwinning επιτρέπει σε όλους τους συμμετέχοντες να προσεγγίσουν ένα θέμα από πολλές οπτικές γωνίες —κάτι ιδιαίτερα χρήσιμο για την καταπολέμηση του φαινομένου της αντήχησης («echo-chambers») στα ΜΜΕ.

Το παρόν βιβλίο θα **βοηθήσει το έργο των εκπαιδευτικών στην τάξη** με συγκεκριμένα παραδείγματα ιστοριών επιτυχίας, παιδαγωγικές στρατηγικές και δραστηριότητες, εργαλεία και πόρους.

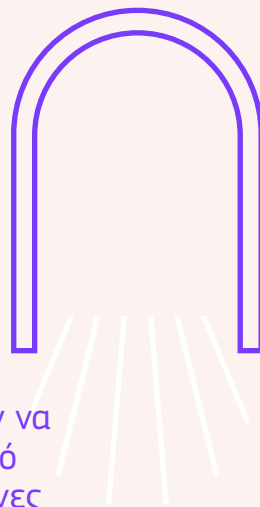
Ως εκ τούτου,
η έκδοσή του συνιστά
σημαντικό ορόσημο στο
ταξίδι μας με προορισμό
την ενίσχυση του
γραμματισμού όλων στα
ΜΜΕ.

1 https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/council-recommendation-on-key-competences-for-lifelong-learning_el

2 <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC120911>

Εισαγωγή

«Γραμματισμός στα ΜΜΕ —η ικανότητα αξιολόγησης, κριτικής κατανόησης και αλληλεπίδρασης με τα ΜΜΕ— δεν ήταν ποτέ άλλοτε τόσο σημαντική όσο σήμερα. Επιτρέπει στους πολίτες όλων των ηλικιών να πλοηγούνται στο σύγχρονο ειδησεογραφικό περιβάλλον και να λαμβάνουν ενημερωμένες αποφάσεις» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019).

Ο γραμματισμός στα ΜΜΕ μπορεί να οριστεί ως «ικανότητα πρόσβασης στα μέσα επικοινωνίας, κατανόησης και κριτικής αξιολόγησης διαφορετικών πτυχών των μέσων και του περιεχομένου τους, καθώς και η δυνατότητα έκφρασης (επικοινωνίας) σε διαφορετικές επικοινωνιακές συνθήκες» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2007).

Είναι πραγματικά δύσκολο κάποιος } να διαθέτει **ανεξάρτητη και εμπειριστατωμένη σκέψη** στον ψηφιακό κόσμο του 21ου αιώνα, και, στην πραγματικότητα, ελάχιστοι είναι αποτελεσματικά προετοιμασμένοι ώστε να πλοηγούνται στο διαδικτυακό περιβάλλον. Αυτό το έλλειμμα γραμματισμού στα ψηφιακά ΜΜΕ παγκοσμίως επισημαίνεται ως κρίσιμος παράγοντας που ευθύνεται για τη διαδεδομένη πίστη σε ψευδείς πληροφορίες που κυκλοφορούν στο διαδίκτυο, είτε πρόκειται για ακουσίως **εσφαλμένη πληροφόρηση** είτε για σκοπίμη **παραπληροφόρηση**, γεγονός που έχει επιφέρει αλλαγές στην εκπαιδευτική πολιτική σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, αλλά και

στη διακυβέρνηση των προσωπικών δεδομένων, ενώ παράλληλα οδήγησε στην επανεξέταση του σχεδιασμού των τεχνολογικών πλατφορμών.

Η προαναφερθείσα διαδεδομένη πίστη σε ψευδείς πληροφορίες που κυκλοφορούν στο διαδίκτυο συνιστά κρίσιμη πρόκληση για τις σημερινές κοινωνίες. Πράγματι, αυτό κατέστη ακόμη πιο εμφανές τον τελευταίο χρόνο, στη διάρκεια της πανδημίας. «Η ώρα είναι τώρα», έγραψε στο Twitter η Ευρωπαϊκή Επιτροπή: «Η ανάγκη για ένα διαδίκτυο χωρίς ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες ποτέ δεν ήταν πιο επιτακτική από ό,τι κατά την πανδημία του κορονοϊού».

Ο γραμματισμός στα ΜΜΕ είναι κείριος σημασίας προκειμένου το άτομο **να είναι ασφαλές, να λειτουργεί θετικά και να επιδεικνύει σεβασμό** στο διαδίκτυο. Οι πληροφορίες στο διαδίκτυο μπορεί να προέρχονται από ευρύ φάσμα πηγών και να παίρνουν ποικίλες μορφές, από ειδησεογραφικούς ιστότοπους και περιεχόμενο στα μέσα κοινωνικής

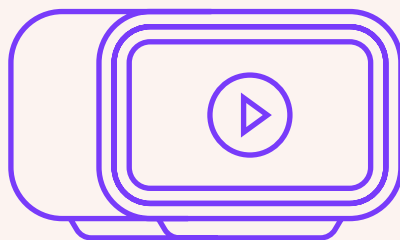
δικτύωσης έως podcast και περιεχόμενο βιντεοπαιχνιδιών. Η κατανόηση **του τρόπου με τον οποίο πρέπει να γίνεται η πλοήγηση, η επιλογή και η κριτική αξιολόγηση** των πληροφοριών είναι δεξιότητες που πρέπει να διαθέτουν όλοι οι διαδικτυακοί χρήστες, προκειμένου να διαχειρίζονται τους κινδύνους που σχετίζονται με θέματα όπως η παραπληροφόρηση, οι διαδικτυακές απάτες, η ρητορική μίσους και η διαχείριση των διαδικτυακών σχέσεων.

Καθώς τα παιδιά και οι νέοι στρέφονται όλο και περισσότερο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή σε πλατφόρμες διαμοιρασμού βίντεο για την εύρεση ειδήσεων ή πληροφοριών, οι δεξιότητες κριτικής συλλογιστικής είναι πιο σημαντικές από ποτέ άλλοτε, διότι δίνουν τη δυνατότητα και βοηθούν τους νέους να **υιοθετούν κριτική στάση απέναντι στο διαδικτυακό περιεχόμενο**. Η ικανότητα να διακρίνουν το γεγονός από την άποψη και την αλήθεια από το ψέμα έχει συνέπειες όσον αφορά όχι μόνο την προσωπική τους ασφάλεια στο διαδίκτυο, αλλά και τις ενέργειές τους που ενδέχεται να επηρεάσουν την ευημερία άλλων χρηστών του διαδικτύου και ολόκληρης της κοινωνίας.

Η σύγχρονη διαδικτυακή ζωή των παιδιών και των νέων προσφέρει πολλές ευκαιρίες για εξερεύνηση, μάθηση, δημιουργία και επικοινωνία. Ωστόσο, ανακύπτει επίσης μια σειρά σύνθετων προκλήσεων που οι νέοι πρέπει να έχουν υπόψη τους, προκειμένου να **απολαμβάνουν ασφαλείς και θετικές διαδικτυακές εμπειρίες**. Καθώς οι νέοι δεν έρχονται σε επαφή αποκλειστικά με πληροφορίες από παραδοσιακά ειδησεογραφικά μέσα (όπως εφημερίδες, ειδησεογραφικές ιστοσελίδες, ραδιοφωνικές και

τηλεοπτικές εκπομπές), πρέπει να κατανοήσουν πώς μπορούν να επεξεργάζονται με επιτυχία πληροφορίες που λαμβάνουν μέσω άλλων διαύλων, όπου ο **έλεγχος γεγονότων** παρουσιάζει μεγαλύτερη δυσκολία —για παράδειγμα: όταν ακολουθούν τις συμβουλές του/της αγαπημένου/-ης τους vlogger, όταν πρέπει να διακρίνουν μεταξύ προωθητικών αναρτήσεων (διαφημίσεις επί πληρωμή) και απλών αναρτήσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή να αναγνωρίσουν φωτογραφίες και βίντεο που έχουν υποστεί επεξεργασία με Photoshop ή άλλο λογισμικό ή όταν έρχονται αντιμέτωποι με θεωρίες συνωμοσίας ή ψευδείς πληροφορίες τις οποίες κοινοποιούν συγγενείς και φίλοι.

Η κατανόηση των κινήτρων που ωθούν έναν χρήστη του διαδικτύου να τροποποιήσει ή να παραλείψει βασικές λεπτομέρειες, η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο δεδομένα και απόψεις συμψύρονται στα μηνύματά του, του τρόπου με τον οποίο επιλέγει το κοινό του και των ενεργειών στις οποίες προοδοκά ότι θα προβεί το κοινό μετά τη λήψη του μηνύματος συνιστούν βασικές **δεξιότητες γραμματισμού στα ΜΜΕ** τις οποίες όλοι οι άνθρωποι γενικότερα, αλλά ιδίως οι νέοι, χρειάζονται προκειμένου να κάνουν **θετικές επιλογές τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου**.

Εκτός από τη συμπεριφορά των χρηστών, οι διαδικτυακές εμπειρίες των νέων περιλαμβάνουν διαδικτυακά και τεχνολογικά προϊόντα που κατευθύνονται όλο και περισσότερο από τα **προσωπικά δεδομένα των χρηστών** –όσα περισσότερα γνωρίζει μια υπηρεσία, μια συσκευή ή μια εφαρμογή για εσάς ως καταναλωτή, τόσο περισσότερο μπορεί να προσαρμόσει αυτό που βλέπετε και βιώνετε, ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες και στα ενδιαφέροντά σας, όπως αυτά γίνονται αντιληπτά. Ο γραμματισμός στα ΜΜΕ διαδραματίζει βασικό ρόλο και στο σημείο αυτό –βοηθά τους νέους να κατανοήσουν αφενός ότι αυτό που τους εμφανίζεται στις ροές των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και στα αποτελέσματα των μηχανών αναζήτησης μπορεί να διαφέρει από αυτό που εμφανίζεται σε άλλους χρήστες και αφετέρου ότι μπορούν να έχουν τον έλεγχο όσον αφορά τη συλλογή και τον τρόπο χρήσης των δεδομένων τους στο διαδίκτυο.

Η συμβολή της τεχνολογίας στο φιλτράρισμα, την επιλογή και την παροχή των πληροφοριών που συναντάμε στο διαδίκτυο έχει οδηγήσει στη δημιουργία νέων εννοιών, όπως

οι **«φούσκες φίλτρων»** (filter bubbles, όπου οι χρήστες έρχονται σε επαφή αποκλειστικά με πληροφορίες που συνάδουν με τις δικές τους πεποιθήσεις και τις ενισχύουν) και οι **«θάλαμοι αντήχησης»** (echo chambers, όπου ομοϊδεάτες χρήστες αλληλεπιδρούν και ενισχύουν μια μονόπλευρη άποψη αποκλείοντας εναλλακτικές λύσεις και δημιουργώντας την εσφαλμένη εντύπωση ότι μια ορισμένη άποψη είναι ευρύτερα διαδεδομένη στην κοινωνία από ό,τι συμβαίνει στην πραγματικότητα).

Η προσφορά εκπαιδευτικών ευκαιριών στα παιδιά και στους νέους για να διερευνήσουν και να συζητήσουν τρόπους διαχείρισης και αξιολόγησης όλων των μορφών διαδικτυακών πληροφοριών είναι θεμελιώδης προκειμένου οι νέοι να είναι σε θέση να επιδεικνύουν **θετική και ασφαλή συμπεριφορά στο διαδίκτυο**.

Το eTwinning προάγει τον γραμματισμό στα ΜΜΕ εδώ και 16 χρόνια, εστιάζοντας στην **ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων στην καθημερινή ζωή εκπαιδευτικών και μαθητών** και δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις συνέπειες των εργαλείων αυτών στη ζωή μας.

Ο γραμματισμός στα ΜΜΕ, ιδίως στα ψηφιακά μέσα, είναι κρίσιμης σημασίας στον σύγχρονο κόσμο και το παρόν βιβλίο αποσκοπεί να δείξει πώς τα μέλη του eTwinning προσεγγίζουν το θεμελιώδες αυτό αξίωμα της ζωής στην ψηφιακή εποχή, διδάσκοντας τους μαθητές πώς να παίρνουν τον έλεγχο, αντί να αφήνονται και να εκχωρούν τον έλεγχο στον ψηφιακό κόσμο. Ελπίζουμε να απολαύσετε την ανάγνωσή του.

Το κεντρικό θέμα του βιβλίου είναι ο γραμματισμός στα ΜΜΕ και ο τρόπος με τον οποίο συμβάλλει στην καταπολέμηση της παραπληροφόρησης, ώστε να διευκολυνθεί το έργο των εκπαιδευτικών στην τάξη για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης που οι μαθητές θα συναντήσουν στο μέλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Παρουσιάζεται η ευρωπαϊκή οπτική γωνία και παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τους λόγους για τους οποίους επιλέχθηκε το θέμα του γραμματισμού στα ΜΜΕ, τον αντίκτυπό του στην εκπαιδευτική κοινότητα και τους τρόπους προσέγγισης του θέματος στο πλαίσιο του eTwinning.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ορισμένοι οργανισμοί που πρόσκεινται φιλικά στο eTwinning εξηγούν την έννοια της παραπληροφόρησης, σε συγχρονικό και διαχρονικό άξονα, διερευνώντας τη δύναμη των αλγορίθμων στη δημιουργία ειδήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Εξετάζεται πώς χρησιμοποιούν οι νέοι τα ΜΜΕ, πού καταναλώνουν ειδήσεις και πώς αναλύουν τις πληροφορίες, με τη συνεργασία της πρωτοβουλίας Better Internet for Kids.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Παρουσιάζονται εξαιρετικά έργα eTwinning πάνω στο θέμα του γραμματισμού στα ΜΜΕ και της παραπληροφόρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Δίνονται παραδείγματα εργαλείων και πόρων που διατίθενται για την τάξη και για την εκπόνηση έργων στο eTwinning.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Προτείνονται δραστηριότητες για την τάξη σχετικά με το θέμα, για όλες τις ηλικίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Γραμματισμός στα ΜΜΕ

Διερεύνηση των εννοιών
στον άξονα των ευρωπαϊκών
πολιτικών

Συντελεστές

Marta MARKOWSKA Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού

Simona PETKOVA Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού

Λήδα ΠΟΛΙΤΗ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογιών

Bronagh WALTON Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογιών

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στον εφοδιασμό των πολιτών με την κριτική σκέψη που απαιτείται στον διαδικτυακό κόσμο, λαμβάνοντας υπόψη τον ταχύτατα μεταβαλλόμενο χαρακτήρα του, την ανάδυση νέων τεχνολογιών, τον αντίκτυπο των αλγόριθμων και τους πρωτοφανείς κινδύνους που σχετίζονται με τις πληροφοριακές φούσκες και τους θαλάμους αντήχησης.

Το ταχέως μεταβαλλόμενο τοπίο των ΜΜΕ και της πληροφόρησης, σε συνδυασμό με την πληθώρα των διαδικτυακών πλατφορμών και πηγών πληροφόρησης, επιβάλλει οι δέκτες να διαθέτουν όχι μόνο αυτοπεποίθηση αλλά και γνώσεις, να βρίσκονται σε εγρήγορση και να χρησιμοποιούν με κριτικό πνεύμα τα ΜΜΕ, ιδιαίτερα στον διαδικτυακό κόσμο.

Παρότι ο γραμματισμός στα ΜΜΕ έχει μακρά ιστορία σε σχέση με τα υπάρχοντα μέσα μαζικής επικοινωνίας, εστιάζουμε σε πολύ πρόσφατες εξελίξεις που συντελέστηκαν σε επίπεδο πολιτικής. Από την εφαρμογή της Δήλωσης του Παρισιού για την προαγωγή της ιδιότητας του πολίτη και των κοινών αξιών της ελευθερίας, της ανοχής και της αποφυγής των διακρίσεων μέσω της

εκπαίδευσης (την οποία ενέκριναν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι υπουργοί Παιδείας της ΕΕ τον Μάρτιο του 2015) έως το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027 που εγκρίθηκε πρόσφατα, είναι σαφές ότι οι εκπαιδευτικοί και οι παιδαγωγοί εξακολουθούν να διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην ενδυνάμωση των νέων, ώστε να επωφελούνται από τον διάλογο και τις συζητήσεις που διεξάγονται στο διαδίκτυο και να συμβάλλουν σε αυτές, στο πλαίσιο της δημοκρατικής διαδικασίας.

Με τη Δήλωση του Παρισιού δρομολογήθηκε η προώθηση των κοινών αξιών της ΕΕ στην εκπαίδευση και αναγνωρίστηκε ότι πρωταρχικός σκοπός της εκπαίδευσης είναι όχι απλώς η ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων, ικανοτήτων και στάσεων,

αλλά και η παροχή βοήθειας στους νέους –σε στενή συνεργασία με τους γονείς και τις οικογένειες– ώστε να καταστούν ενεργά, υπεύθυνα και ανοιχτόμυαλα μέλη της κοινωνίας. Στη Δήλωση τονιζόταν η **σημασία της ενίσχυσης του γραμματισμού στα ΜΜΕ και της κριτικής σκέψης**, ιδιαίτερα όσον αφορά τη χρήση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, με στόχο την ευαισθητοποίηση όσον αφορά τους κινδύνους που σχετίζονται με την αξιοπιστία των πηγών πληροφοριών και την ενίσχυση της ευθυκρισίας ενόψει του αυξανόμενου λαϊκισμού, της ξενοφοβίας, της ριζοσπαστικοποίησης και της εξάπλωσης της παραπληροφόρησης.

Το στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (ΕΚ 2020), το οποίο περιλάμβανε μια ειδική ομάδα εργασίας που έφερε κοντά κράτη μέλη και ενδιαφερόμενα μέρη, επικεντρώθηκε στην προώθηση των κοινών αξιών, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και της υλοποίησης της Δήλωσης του Παρισιού¹. Επιπλέον, στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαΐου του 2016 σχετικά με την ανάπτυξη της παιδείας στα μέσα και της κριτικής σκέψης μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης υπογραμμίστηκε ότι η εκπαίδευση και η κατάρτιση πρέπει να παρέχουν στους εκπαιδευόμενους τις δεξιότητες και τις αξίες που απαιτούνται «ώστε να έχουν πρόσβαση, να ερμηνεύουν, να παράγουν και να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες και το λοιπό περιεχόμενο των μέσων, ιδίως στο πλαίσιο του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης,

κατά τρόπο ασφαλή και υπεύθυνα». Στο ίδιο πνεύμα, η σύσταση του Συμβουλίου για την προώθηση των κοινών αξιών, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και της ευρωπαϊκής διάστασης της διδασκαλίας (22 Μαΐου 2018) υπογράμμιζε την ανάγκη να συνεκτιστεί η προαγωγή των κοινών αξιών ως φορέων συνοχής και ένταξης, να προωθηθεί η διαμόρφωση περιβαλλόντων συμμετοχικής μάθησης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, να βελτιωθεί η κατάρτιση των εκπαιδευτικών σχετικά με την ιδιότητα του πολίτη και την πολυμορφία και να ενισχυθούν οι δεξιότητες όλων των εκπαιδευομένων που σχετίζονται με την παιδεία στα μέσα ενημέρωσης και επικοινωνίας και την κριτική σκέψη.

Η σημασία της ανάπτυξης γραμματισμού στα ΜΜΕ τονίζεται επίσης στο αναθεωρημένο ευρωπαϊκό πλαίσιο των **βασικών ικανοτήτων για τη διά βίου μάθηση**² (Μάιος 2018). Από κοινού με τη βιωσιμότητα, τις κοινές ευρωπαϊκές αξίες, τη δεκτικότητα στην πολιτιστική ποικιλομορφία και την καινοτομία, ο γραμματισμός στα ΜΜΕ αποτελεί μία από τις πέντε βασικές έννοιες πάνω στις οποίες θεμελιώνονται οι οκτώ βασικές ικανότητες που είναι σημαίνουσες για τους πολίτες όλων των ηλικιών. Ακόμα, το πλαίσιο ψηφιακών ικανοτήτων για τους πολίτες της Επιτροπής προσδιορίζει τις στοιχειώδεις γνώσεις σχετικά με τις πληροφορίες και τα δεδομένα, την ασφάλεια στο διαδίκτυο και τη δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου ως μέρος του ευρύτερου συνδυασμού ψηφιακών ικανοτήτων που όλοι οι εκπαιδευόμενοι χρειάζονται σήμερα.

¹ Η ομάδα δημοσίευσε ένα θεματικό δελτίο για τις χρήσεις και τις καταχρήσεις των σύγχρονων μέσων ενημέρωσης και επικοινωνίας, το οποίο μπορείτε να βρείτε εδώ:

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/cd9faea8-ba77-11ea-811c-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>

² 2018/C 189/01; https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/council-recommendation-on-key-competences-for-lifelong-learning_el

³ COM(2020) 790 final.

Επιπλέον, **στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Μαΐου του 2020 σχετικά με τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας σε έναν συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο** αναφέρεται ότι η ευρεία έκθεση των πολιτών στην παραπληροφόρηση, ειδικά σε καιρούς μείζονος παγκόσμιας κρίσης, όπως της πανδημίας COVID-19, τονίζει τη σημασία συστηματικής προσέγγισης για την ανάπτυξη του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, ο γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας δεν θα πρέπει να περιορίζεται στην εκμάθηση εργαλείων και τεχνολογιών, αλλά θα πρέπει επίσης να παρέχει στους πολίτες τις απαραίτητες δεξιότητες κριτικής σκέψης για να εκφέρουν κρίση, να αναλύουν σύνθετες πραγματικότητες και να αναγνωρίζουν τη διαφορά μεταξύ απόψεων και γεγονότων. Ομοίως, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου υπογραμμίζεται η σημασία της ανάπτυξης και της ανταλλαγής διδακτικού και επιμορφωτικού υλικού για τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας και της ανάπτυξης μιας συστηματικής προσέγγισης για τη βελτίωση των ικανοτήτων των επαγγελματιών σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών, με σκοπό την ενίσχυση του ρόλου τους στην ανάπτυξη του γραμματισμού των πολιτών στα μέσα επικοινωνίας.

Με βάση το **ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία**³ που παρουσιάστηκε τον Δεκέμβριο του 2020, η Επιτροπή ενέτεινε τις προσπάθειές της για την καταπολέμηση της διάδοσης παραπληρητικών, ανακριβών και δυνητικά επιβλαβών πληροφοριών στον ψηφιακό κόσμο. Οι έντονες επιπτώσεις του φαινομένου της παραπληροφόρησης καθίστανται όλο και πιο κρίσιμες ενόψει της ραγδαίας ανάπτυξης νέων τεχνολογιών και της εξάρσης της

πανδημίας COVID-19. Η λεγόμενη «επιδημία παραπληροφόρησης» (infodemic), δηλαδή ο καταίγιμος ψευδών πληροφοριών σχετικά με τον ιό, κυρίως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ανέδειξε τον ουσιαστικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι ψηφιακές τεχνολογίες για τη διάδοση πληθώρας (παρα) πληροφοριών και εντέλει για τον επηρεασμό των αποφάσεων των πολιτών της ΕΕ, ιδίως σε περιόδους παγκόσμιας κρίσης. Η ανάγκη για πιο συντονισμένη δράση εξετάστηκε στην κοινή ανακοίνωση για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης για την COVID-19⁴, που εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2020.

Στο επίκεντρο των προσπαθειών της ΕΕ για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης βρίσκεται ο **κώδικας δεοντολογίας για την παραπληροφόρηση**, ο οποίος βρίσκεται σε ισχύ από το 2018, και συνιστά ένα μέσο αυτορρύθμισης που φέρνει κοντά σημαντικές διαδικτυακές πλατφόρμες και άλλους φορείς για την ενίσχυση του αγώνα κατά της παραπληροφόρησης. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν ορισμένες αδυναμίες του κώδικα, η Επιτροπή εξέδωσε πρόσφατα οδηγίες για να ενισχύσει την εφαρμογή του και να διασφαλίσει ένα πιο διαφανές και αξιόπιστο διαδικτυακό οικοσύστημα, διατηρώντας παράλληλα την ελευθερία της έκφρασης, όπως κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ο ενισχυμένος κώδικας στοχεύει να δημιουργήσει μια γέφυρα με την προτεινόμενη πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες (Digital Services Act, DSA)⁵.

Η εκπαίδευση διαδραματίζει βασικό ρόλο στην καταπολέμηση της παραπληροφόρησης. Ο εφοδιασμός των παιδαγωγών, του εκπαιδευτικού προσωπικού, των μαθητών και των γονέων, καθώς και των δάβιου εκπαιδευόμενων, με γερές

ψηφιακές δεξιότητες και δεξιότητες γραμματισμού στα ΜΜΕ μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη διαμόρφωση ενός καλά ενημερωμένου κοινού, ικανού να αξιολογεί την αξιοπιστία των διαδικτυακών πηγών και να εντοπίζει ενδεχόμενες ψευδείς ειδήσεις, προάγοντας παράλληλα μια υγιή δημόσια δημοκρατική συζήτηση.

Για τον σκοπό αυτό, μία από τις δύο στρατηγικές προτεραιότητες του **σχεδίου δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση (2021-2027)** επικεντρώνεται στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων για την ψηφιακή μετάβαση των ανθρώπων κάθε ηλικίας. Ο ψηφιακός γραμματισμός και η αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης διαδραματίζουν βασικό ρόλο στο εν λόγω όραμα. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή αναπτύσσει κοινές κατευθυντήριες γραμμές για εκπαιδευτικούς και παιδαγωγούς σχετικά με την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα παρέχουν **στους παιδαγωγούς και στο εκπαιδευτικό προσωπικό εξειδικευμένες γνώσεις και πρακτική καθοδήγηση** σχετικά με τρόπους για να προαχθεί η ευρεία αντίληψη του ψηφιακού γραμματισμού μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, να ενισχυθεί η ευαισθητοποίηση και η γνώση σχετικά με την παραπληροφόρηση και να καταστεί δυνατή η υπεύθυνη και ασφαλής χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα δημοσιευτούν τον Σεπτέμβριο του 2022 στο πλαίσιο εκστρατείας με τίτλο «Επιστροφή στο σχολείο».

Τέλος, η δημιουργία δημοκρατικών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων απαλλαγμένων από εκφοβισμό, ρητορική μίσους και παραπληροφόρηση είναι κείρας σημασίας για την πραγμάτωση του **Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης** και του φιλόδοξου οράματος για αριστεία στην εκπαίδευση για όλους τους εκπαιδευόμενους στην Ευρώπη. Ζωτικό ρόλο σε αυτό διαδραματίζουν οι εκπαιδευτικοί και οι παιδαγωγοί, καθώς συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός ασφαλούς μαθησιακού περιβάλλοντος χωρίς διακρίσεις, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης κριτικής σκέψης.

Τα εμβληματικά χρηματοδοτικά προγράμματα της Επιτροπής, και ειδικότερα το **Erasmus+** και το **Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης**, έχουν στηρίξει μια σειρά έργων στον τομέα του γραμματισμού στα ΜΜΕ και θα συνεχίσουν να το κάνουν στο πλαίσιο της νέας περιόδου προγραμματισμού. Από το 2014, έχουν επιλεγεί για χρηματοδότηση περισσότερα από 2 600 έργα Erasmus+ που αφορούν, μεταξύ άλλων, τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και την παραπληροφόρηση, με συνολικό προϋπολογισμό άνω των 241 εκατομμυρίων ευρώ. Για να μην αναφερθούμε, φυσικά, στα συναφή έργα eTwinning, τα οποία θα εξετάσουμε περαιτέρω στο παρόν βιβλίο.

Συμπληρωματικά στο έργο που εκπονεί η Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού (ΓΔ ΕΑΚ), η Διεύθυνση πολιτικής στον τομέα των μέσων ενημέρωσης της Γενικής Διεύθυνσης Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένων και Τεχνολογιών (ΓΔ CNECT), η οποία είναι αρμόδια για την πολιτική κατά

⁴ JOIN(2020) 8 final.

⁵ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών (πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες) και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/31/ΕΚ – [COM(2020) 825 final].

της παραπληροφόρησης και για τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης στο διαδίκτυο, υποστηρίζει περαιτέρω τον γραμματισμό στα ΜΜΕ.

Η ΓΔ CNECT έχει υπό την ευθύνη της μια **ομάδα εμπειρογνομώνων στον τομέα του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης**, η οποία αποτελεί ένα φόρουμ ανταλλαγής καλών πρακτικών για τον συγκεκριμένο τομέα σε όλη την Ευρώπη, συνεργαζόμενη στενά με τα 27 κράτη μέλη και διάφορους οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον τομέα του γραμματισμού στα ΜΜΕ, μεταξύ των οποίων η UNESCO, το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο του Οπτικοακουστικού Τομέα, το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Ψηφιακών Μέσων και άλλα.

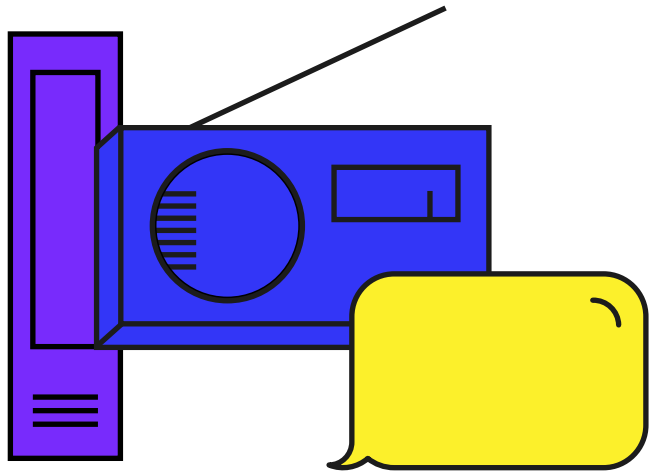
Η ΓΔ CNECT συνεργάζεται στενά με την UNESCO για την υλοποίηση της **Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Γραμματισμού στα Μέσα Ενημέρωσης** του 2021, η οποία θα πραγματοποιηθεί, για πρώτη φορά, στα τέλη Οκτωβρίου, παράλληλα με την τακτική εκδήλωση της UNESCO για τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και την πληροφόρηση.

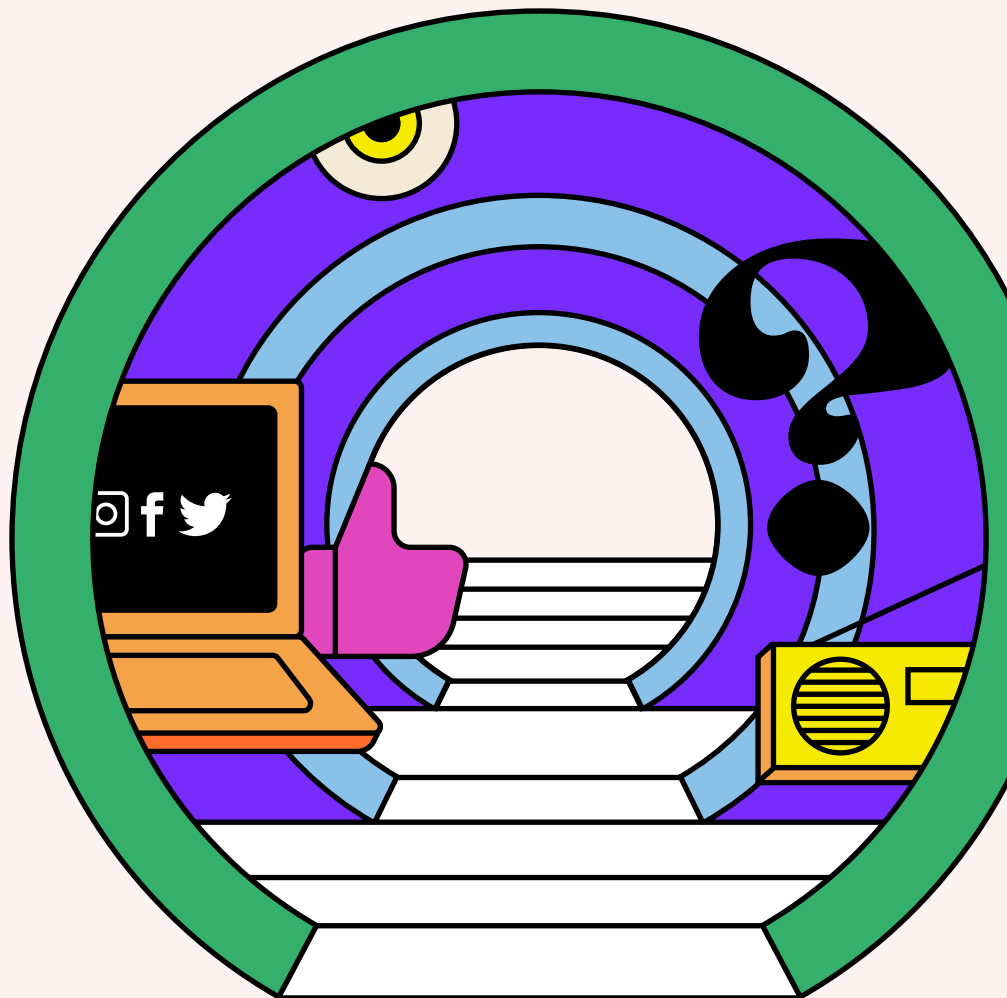
Η ΓΔ CNECT υποστηρίζει από το 2016 την εφαρμογή του πιλοτικού σχεδίου και της προπαρασκευαστικής δράσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου **«Γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας για όλους»**. Αυτό έδωσε τη δυνατότητα στην Επιτροπή να παράσχει βασική χρηματοδότηση σε ευρύ φάσμα καινοτόμων σχεδίων στον τομέα του γραμματισμού στα ΜΜΕ, καλύπτοντας μεγάλη ποικιλία θεμάτων, από εκπαιδευτικές εργαλειοθήκες έως προγράμματα ελέγχου γεγονότων που αξιοποιούν τη δύναμη των επηρεαστών γνώμης (influencers) για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης στο διαδίκτυο.

Από το 2022, οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του σχεδίου «Γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας για όλους» (Media Literacy for All) θα ενσωματωθούν στο διατομεακό σκέλος του προγράμματος **«Δημιουργική Ευρώπη»** με αυξημένο προϋπολογισμό. Φιλοδοξία της ΓΔ CNECT είναι να αξιοποιήσει τα διδάγματα που αντλήθηκαν κατά την εφαρμογή του σχεδίου «Γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας για όλους» προκειμένου να ενισχύσει υπάρχουσες επιτυχημένες δραστηριότητες υπερβαίνοντας τα πολιτιστικά και γλωσσικά σύνορα των κρατών μελών και συνεχίζοντας την αναζήτηση καινοτόμων τρόπων για τη βελτίωση των δεξιοτήτων γραμματισμού στα ΜΜΕ στην Ευρώπη, ενόσω η οικόσφαιρα των μέσων επικοινωνίας μεταβάλλεται ραγδαία.

Εκτός από το νέο πρόγραμμα «Γραμματισμός στα Μέσα Επικοινωνίας» στο πλαίσιο της «Δημιουργικής Ευρώπης», η ΓΔ CNECT υποστηρίζει το έργο του **Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Ψηφιακών Μέσων (EDMO)**, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/european-digital-media-observatory>, στους στόχους του οποίου περιλαμβάνεται η δημιουργία ενός αποθετηρίου εργαλείων και υλικού για τον γραμματισμό στα ΜΜΕ, που θα διατίθεται σε επαγγελματίες σε όλη την Ευρώπη. Επιπλέον, το 2021 θα δημιουργηθεί μια σειρά περιφερειακών κόμβων προς υποστήριξη των εθνικών δραστηριοτήτων σχετικά με την παραπληροφόρηση, στο πλαίσιο του γραμματισμού στα ΜΜΕ.

Όλοι οι παραπάνω φορείς, τα προγράμματα και οι πρωτοβουλίες ωφελούν σημαντικά τους εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με το θέμα του γραμματισμού στα ΜΜΕ στα σχολεία και δείχνουν πόσο μεγάλη προσοχή αποδίδουν οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί σε μια τόσο ουσιώδη δεξιότητα, θεμελιώδη για την ενίσχυση της ιδιότητας του ενεργού και ψηφιακού πολίτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Παραπληροφόρηση και κριτική σκέψη

Στο παρόν κεφάλαιο συνεισέφεραν δύο οργανισμοί του δικτύου «Φίλοι του eTwinning». Ο ένας είναι ο οργανισμός Lie Detectors, ο οποίος επικεντρώνεται στον τρόπο αντιμετώπισης της παραπληροφόρησης και στον εφοδιασμό των νέων με δεξιότητες που τους επιτρέπουν να διακρίνουν μεταξύ ψεύδους και αλήθειας. Η άλλη συμβολή προέρχεται από τον οργανισμό Anne Frank House και σε αυτήν εξετάζεται ο ρόλος της προπαγάνδας στη διαμόρφωση στάσεων απέναντι σε ομάδες.

2.1

Ανίχνευση του ψεύδους στον ψηφιακό κόσμο

LIE DETECTORS

Juliane von Reppert-Bismarck
και Adeline Brion

Ακόμα και πριν από την πανδημία COVID-19, η παραπληροφόρηση στο διαδίκτυο υπονόμει την εμπιστοσύνη του κόσμου σε στοιχεία και επιστημονικά δεδομένα και απειλούσε να καταπνίξει τον δημόσιο διάλογο στην Ευρώπη. Η πανδημία ανέδειξε τον γραμματισμό στα ΜΜΕ ως δεξιότητα εξίσου **κρίσιμη για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και για την προστασία της δημοκρατίας.**

Εύκολα μπορεί να θεωρήσουμε ότι η παραπληροφόρηση υπηρετεί κομματικές γραμμές, επιχειρώντας να στρέψει τους πολίτες προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση. Πολύ συχνά, όμως, διαπιστώνουμε ότι αποσκοπεί απλά στην **πρόκληση σύγχυσης και αβεβαιότητας σχετικά με στοιχειώδη γεγονότα, με δημόσιους οργανισμούς και με την κοινότητα στην οποία ανήκουμε.** Τα ερωτήματα παραμένουν: από ποιον, γιατί και με ποιον σκοπό;

Η πανδημία προκάλεσε μεγάλο όγκο νέας παραπληροφόρησης, από την ιδέα ότι η νόσος COVID-19 μπορεί να ιαθεί με την κατανάλωση σκόρδου έως την αντίληψη ότι σχεδιάστηκε ώστε να μας αποσπάσει την προσοχή ενόσω μια θανατηφόρα τεχνολογία αποκαλούμενη 5G καταλαμβάνει τον κόσμο. Το αποτέλεσμα είναι η αμφισβήτηση των γεγονότων και βασικών επιστημονικών δεδομένων, καθιστώντας την ενημερωμένη λήψη αποφάσεων —που αποτελεί τη βάση

της δημοκρατικής διαδικασίας— εξαιρετικά δυσχερή.

Ένα συνεχώς διευρυνόμενο σώμα στοιχείων, καθώς και το έργο του ίδιου του οργανισμού Lie Detectors έδειξαν ότι οι νέοι αναζητούν πληροφορίες σχετικά με τα παραπάνω ή και άλλα γεγονότα στον κόσμο **όχι μόνο στα παραδοσιακά ΜΜΕ ή σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, αλλά και σε κρυπτογραφημένες διαδικτυακές πλατφόρμες που βασίζονται σε εικόνες**, σε κανάλια συνομιλίας (chatroom) και πλατφόρμες παιχνιδιών όπου οι ελεγκτές γεγονότων σπανίως φτάνουν, όπως το Instagram, το WhatsApp, το TikTok, το Twitch, το YouTube και εφαρμογές παιχνιδιών, όπως το Fortnite και το Roblox.

Εν τω μεταξύ, τα παραδοσιακά έντυπα και τηλεοπτικά ή ραδιοφωνικά μέσα έχουν μεταφέρει το ειδησεογραφικό τους περιεχόμενο στο διαδίκτυο. Εκ πρώτης όψεως, η διαδικτυακή εμφάνιση και αίσθηση ενός ιστολογίου για παιχνίδια ή μιας πολιτικής διαφήμισης μπορεί συχνά να δίνουν την απατηλή εντύπωση ότι πρόκειται για επαγγελματική δημοσιογραφική γραφή.

Μάλιστα, δεν είναι μόνο η ευκολία με την οποία τα ιστολόγια ή τα vlog πείθουν ότι περιέχουν ποιοτικές ειδήσεις. Οι αλγόριθμοι των πλατφορμών συχνά μας εγκλωβίζουν σε ένα **πληροφοριακό σύμπαν φτιαγμένο στα μέτρα μας**, στο οποίο οι πληροφορίες δεν εμφανίζονται τόσο με κριτήριο την ποιότητα ή την αξιοπιστία, αλλά περισσότερο με βάση τις προτιμήσεις μας. Αυτό σημαίνει ότι σε μία τάξη οι μαθητές και οι

εκπαιδευτικοί μπορεί να ζουν σε πολύ διαφορετικά πληροφοριακά σύμπαντα, χωρίς καν να το γνωρίζουν. Η απουσία κοινής βάσης αντίληψης ή γνώσεων **μπορεί να καταστήσει όλο και πιο δύσκολη τη συζήτηση σχετικά με βασικά θέματα.**

Ευτυχώς, υπάρχουν τρόποι για την αντιμετώπιση του προβλήματος της παραπληροφόρησης στην τάξη. Στον Lie Detectors, έναν ανεξάρτητο οργανισμό βραβευμένο στον τομέα του γραμματισμού στα ΜΜΕ, εργαζόμαστε με στόχο να εφοδιάσουμε κατάλληλα τους νέους και τους εκπαιδευτικούς ώστε να διακρίνουν το γεγονός από το ψέμα και την άποψη στο διαδίκτυο. Οι δημοσιογράφοι που συνεργάζονται μαζί μας δίνουν σεμινάρια διάρκειας 90 λεπτών –είτε διά ζώσης είτε, στη διάρκεια της πανδημίας, μέσω βιντεοδιασκέψεων– όπου εξηγούν στα παιδιά τις **βασικές αρχές για τον έλεγχο γεγονότων, τη μεροληψία στα ΜΜΕ** και τον τρόπο που λειτουργεί η δημοσιογραφία. Το προπαρασκευαστικό υλικό

που δημιουργήθηκε στον άξονα μιας σειράς ειδησεογραφικών προκλήσεων δείχνει στα παιδιά και στους εκπαιδευτικούς πώς να εφαρμόζουν βασικές δημοσιογραφικές ερευνητικές μεθόδους για να ελέγξουν την εγκυρότητα του διαδικτυακού περιεχομένου. Οι απλές αυτές τεχνικές στηρίζονται στον **έλεγχο των πηγών, τον έλεγχο της μεροληψίας του περιβάλλοντος και της προσωπικής μεροληψίας και σε τεχνικές εφαρμογές μηχανών αναζήτησης.** Όλο και περισσότερο επιμορφώνουμε τους εκπαιδευτικούς, ώστε να ενσωματώνουν στις καθημερινές διδακτικές πρακτικές τους τον κairio γραμματισμό στα ΜΜΕ.

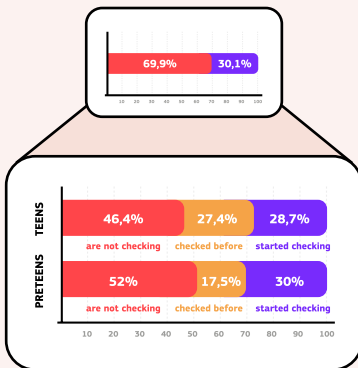
Διαπιστώσαμε ότι η διδασκαλία του γραμματισμού στα ΜΜΕ στην τάξη μπορεί να **επηρέασει άμεσα τον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά αλληλεπιδρούν με αναρτήσεις που συναντούν στο διαδίκτυο.**

Όπως φαίνεται στο παραπάνω διάγραμμα, από την έναρξη της πανδημίας έως σήμερα σημειώνεται **αύξηση της τάξης του 30 % περίπου στον αριθμό των παιδιών που αναφέρουν ότι η συμπεριφορά τους έχει αλλάξει ως αποτέλεσμα της ενασχόλησής τους με εκπαιδευτικές ενότητες για τον γραμματισμό στα ΜΜΕ,** καθώς συνειδητοποιούν πλέον περισσότερο την ανάγκη να ελέγχουν τις πηγές. Χάρη στο έργο μας, ο αριθμός των παιδιών στην εφηβική και προεφηβική ηλικία που αναφέρουν ότι ελέγχουν πλέον τις πηγές έχει αυξηθεί.

Τα παιδιά αναφέρουν ότι τα απασχολεί ολοένα περισσότερο το **πώς πρέπει να αντιμετωπίζουν θεωρίες συνωμοσίας και υλικό που γνωρίζει ταχύτατη διάδοση στο διαδίκτυο.** Παρομοίως, η δουλειά μας δείχνει ότι η πανδημία αποτελεί καταλυτικό παράγοντα που προάγει τον ψηφιακό μετασχηματισμό, φέρνοντας τους εκπαιδευτικούς και τους λοιπούς παιδαγωγούς σε

MEDIA LITERACY HAS AN IMPACT

Did kids change their behavior?

Covid-Era Subset 2 - 09 - 12/2020
Question: «Have you started checking the sources of your online messages since taking our news challenge?» Y/N/Checked Before, answers from 1378

στενότερη επαφή με τη διαδικτυακή εμπειρία των παιδιών.

Ωστόσο, ενώ ένας αυξανόμενος αριθμός εκπαιδευτικών θεωρούν ότι ο γραμματισμός στα ΜΜΕ σε ένα διαδικτυακό σύμπαν αποτελεί σημαντικό εργαλείο γραμματισμού, λίγοι από αυτούς έχουν την πρόθεση να θίξουν το ευαίσθητο αυτό θέμα στην τάξη. **Οι εκπαιδευτικοί που δεν διδάσκουν ήδη το αντικείμενο μπορούν να μάθουν να το κάνουν.** Είναι πιο εύκολο από ό,τι πιθανώς φαίνεται, αρκεί να έχουν υπόψη τους ορισμένες βασικές αρχές.

- Πρώτον, στο πλαίσιο του γραμματισμού στα ΜΜΕ θα πρέπει να διερευνώνται **οι συνήθειες του παιδιού όσον αφορά την κατανάλωση διαδικτυακών ειδήσεων.** Ερωτήσεις ανοικτού τύπου σχετικά με συνήθειες συλλογής ειδήσεων μπορούν να εκμαιεύσουν πολύ διαφορετικές απαντήσεις σε κάθε τάξη και συχνά θέτουν τα θεμέλια για κάθε επακόλουθη συζήτηση.
- Δεύτερον, συστήνεται **να μη θίγονται θέματα πολιτικού χαρακτήρα στο πλαίσιο του γραμματισμού στα ΜΜΕ:** ο στόχος δεν πρέπει να είναι κατ' ανάγκη η συζήτηση ευαίσθητων ή πολιτικών θεμάτων.
- Τρίτον, όσο περισσότερο κατάλληλη σε σχέση με την ηλικία είναι η προσέγγιση, **όσο πιο ενδιαφέρουσα, περιλαμβάνοντας στοιχεία παιχνιδιοποίησης,** τόσο περισσότερο μπορεί να συμβάλει η εκπαίδευση που αφορά τον γραμματισμό στα ΜΜΕ στην όξυνση της κριτικής σκέψης των

παιδιών στο διαδίκτυο. Το διαδίκτυο έχει πλήθος πόρων, από τα αναλυτικά προγράμματα της UNESCO έως ιστοτόπους ελέγχου γεγονότων και διαδικτυακά παιχνίδια γραμματισμού στα ΜΜΕ.

- Τέλος, ο στόχος δεν πρέπει να είναι να επιβληθεί ένας κατάλογος έγκυρων ειδησεογραφικών πηγών και να απαγορευτεί η χρήση άλλων. Στο πλαίσιο της μάθησης στον 21ο αιώνα, **τα παιδιά πρέπει να εφοδιαστούν με την ικανότητα να αποτιμούν την αξιοπιστία όπου κι αν βρίσκονται.**

Αν επιθυμείτε να αρχίσετε σήμερα κιάλας, συμβουλευτείτε τον κατάλογο με τους αγαπημένους μας πόρους που παρατίθεται παρακάτω ή ζητήστε να επισκεφτεί την τάξη σας ένας συνεργαζόμενος δημοσιογράφος, μέσω του ιστοτόπου του Lie Detectors. Παρέχουμε δωρεάν επιμόρφωση για εκπαιδευτικούς μέσω της σύμπραξης με το eTwinning.

Ένα σύνολο επιμελημένου υλικού από τον οργανισμό Lie Detectors παρατίθεται στο προσάρτημα 1: **Υλικό για την ανάπτυξη του γραμματισμού στα ΜΜΕ – επιμελημένη συλλογή από τον οργανισμό Lie Detectors**

2.2.

Στερεότυπα και προκαταλήψεις: μέσα για την καλλιέργεια επίγνωσης και ενσυναίσθησης στους νέους

ANNE FRANK HOUSE

Karen Polak

Ζούμε σε έναν κόσμο συνεχούς έκθεσης σε διαφημίσεις, 24ωρους κύκλους ειδήσεων και απεριόριστες πηγές πληροφοριών και ψυχαγωγίας στο διαδίκτυο. Περισσότερο από ποτέ άλλοτε, πρέπει να διαθέτουμε χρόνο και πόρους για την **κατανόηση των μηνυμάτων που μας βομβαρδίζουν**. Πρέπει επίσης να διαχωρίζουμε την **ακούσια χρήση διαστρεβλωμένων εικόνων από την προπαγάνδα ή τη σκόπιμη παραπληροφόρηση**.

Πολύ πρόσφατα, τον Απρίλιο του 2021, μια ολλανδική αριστερή εφημερίδα εθνικής εμβέλειας δημοσίευσε μια γελοιογραφία που απεικόνιζε ένα δημόσιο πρόσωπο καταφεύγοντας σε αντισημιτικά στοιχεία που παρέπεμπαν στη ναζιστική εποχή. Ούτε ο σκιτσογράφος ούτε οι συντάκτες είχαν αντισημιτικές προθέσεις, και κανείς τους δεν είχε αντιληφθεί την προκατάληψη που αποτυπωνόταν στη γελοιογραφία: ένας Εβραίος κουκλοπαίκτης, που ελέγχει τον κόσμο. Οι συγγνώμες ήταν ειλικρινέστατες και δόθηκαν υποσχέσεις ότι θα ληφθούν μέτρα, αλλά το ερώτημα παραμένει: πώς είναι δυνατόν κανείς τους να μη διέθετε ιστορική συνείδηση ώστε να το αντιληφθεί;

Και δεν είναι οι μόνοι.

Η μάρκα σαπουνιών Dove κατηγορήθηκε για ρατσισμό λόγω μιας

διαφήμισης του 2017 στο Facebook, στην οποία μια μαύρη γυναίκα γίνεται λευκή. Η μάρκα ζήτησε συγγνώμη, παραδεχόμενη ότι «δεν είχε καταφέρει να εκπροσωπήσει με ευαισθησία τις έγχρωμες γυναίκες». Ωστόσο, το γεγονός ότι άτομα και κοινωνίες πολύ συχνά δεν αναγνωρίζουν επίμονες προκαταλήψεις και εικόνες που πληγώνουν αποτελεί μια πρόκληση την οποία καλούνται να αντιμετωπίσουν οι εκπαιδευτικοί όταν η διδασκαλία περιστρέφεται γύρω από τις μεροληπτικές διακρίσεις. Για παράδειγμα, εξίσου συχνά εμφανίζονται σε εφημερίδες και σε διαφημίσεις εικόνες μειωτικές για τους Ρομά και τους μουσουλμάνους.

Οι εκδότες, οι ομάδες μάρκετινγκ, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές συχνά στερούνται των γνώσεων και των δεξιοτήτων ώστε να αναγνωρίσουν τέτοιου είδους ζητήματα και δεν αφιερώνουν χρόνο για να τα εξετάσουν προσεκτικότερα ή να τα σκεφτούν διεξοδικότερα.

Κατανόηση των μηχανισμών προπαγάνδας και μίσους

Η προπαγάνδα, δηλαδή η διάδοση πληροφοριών με σκοπό τον επηρεασμό της κοινής γνώμης σχετικά με κάποιο ζήτημα, μπορεί να βασίζεται σε γεγονότα, επιχειρήματα, φήμες, μισές αλήθειες ή ψέματα. Παρότι στο πλαίσιο της προπαγάνδας η χρήση στοιχείων κατά το ήμισυ αληθών ή και ψευδών είναι πιθανή, αυτό δεν συμβαίνει πάντα. Ο όρος «**παρπληροφόρηση**» (στα αγγλικά *disinformation*) που σήμερα χρησιμοποιείται συχνά αφορά κρόπια ψευδείς πληροφορίες που προβάλλονται με σκοπό την εξαπάτηση. Προέρχεται από τον ρωσικό όρο *dezinformatsiya*, την ονομασία που είχε δοθεί στο τμήμα της σταλινικής ΚGB το οποίο είχε επιφορτιστεί αποκλειστικά με την άσκηση «μαύρης προπαγάνδας» —σχεδιασμένης για να δημιουργεί την εντύπωση ότι προέρχεται από τους ίδιους ακριβώς ανθρώπους στους οποίους επιτίθεται.

Σε κάθε περίπτωση, είναι σημαντικό να διδάσκουμε τους μαθητές να θέτουν το ερώτημα: «Ποιος εκπέμπει το μήνυμα και γιατί;».

Υπάρχουν διάφοροι εξαιρετικοί εκπαιδευτικοί πόροι για την **αποδόμηση των τεχνικών** που χρησιμοποιούνται για προπαγάνδα και παραπληροφόρηση: η διεγερση έντονων συναισθημάτων, η απλοστέυση των γεγονότων, ο ακρωτηριασμός της αλήθειας, η διατύπωση απόψεων και ψευδών, αλλά και η επίθεση στους αντιπάλους με σκοπό την προσβολή ή την υποτίμησή τους. Ο πόρος [Media Education Lab](#) παρέχει σχετικές πληροφορίες και προσφέρει μια συλλογή σύγχρονων παραδειγμάτων που διαρκώς εμπλουτίζεται.

Ωστόσο, πλεονεκτῆματα παρουσιάζει και η αξιοποίηση ιστορικών παραδειγμάτων, καθώς η πάροδος του χρόνου μπορεί να **αναδείξει τη χειραγώγηση και να αφυπνίσει** σχετικά με τις αλλαγές που έχουν συντελεστεί —αλλά και όσα δεν έχουν αλλάξει. Το πρόγραμμα [Mind over Media](#) που υλοποιήθηκε από το Μουσείο Ολοκαυτώματος των ΗΠΑ προσφέρει σχέδια μαθημάτων στα οποία αξιοποιούνται αφίσες ναζιστικής προπαγάνδας για να αναλυθούν οι μηχανισμοί που χρησιμοποιούνται. Η έκθεση «[Fake or Real: Μια ιστορία πλαστογραφίας και παραποίησης](#)» στο Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας (2021) δείχνει πώς χρησιμοποιήθηκαν παραποιημένα έγγραφα στην υπόθεση Ντρέιφους στη Γαλλία για την υποκίνηση αντισημιτισμού.

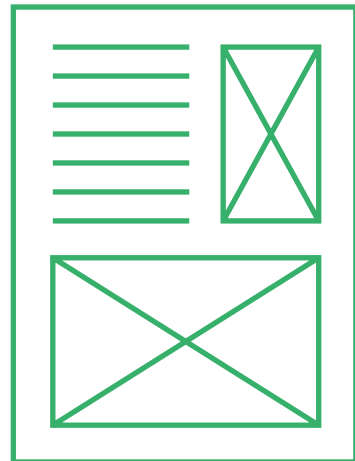
Η αναγνώριση της προπαγάνδας και των στερεοτύπων που διαιωνίζουν το μίσος και η ικανότητα να τα θέσουμε εντός πλαισίου αποτελεί σύνθετη διαδικασία, η οποία προϋποθέτει **κριτική σκέψη**. Το [Project Zero](#) του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ έχει αναπτύξει διάφορες προσιτές και ελκυστικές ρουτίνες «**ορατής σκέψης**». Οι ρουτίνες αποκαλύπτουν τη μαθησιακή διαδικασία, ενδυναμώνοντας τον σπουδαστή. Η ερώτηση «τι γνωρίζω;» στην αρχή του μαθήματος βρίσκεται στον αντίποδα της ερώτησης «τι γνωρίζω τώρα;» στο τέλος του μαθήματος. Ο σπουδαστής που μαθαίνει ότι μπορεί να επεξεργαστεί ακόμα και τα πιο περίπλοκα ζητήματα αρκεί να αφιερώσει χρόνο και σκέψη αντλεί ένα αίσθημα ικανοποίησης. Η ρουτίνα «[Δες-Σκέψου-Αναρωτήσου](#)» βοηθά τους σπουδαστές να εστιάσουν καλύτερα, να εξετάσουν τις ιδέες ή τους συλλογισμούς που προκαλούνται (τι σκέφτομαι;) και στη συνέχεια να σκεφτούν τι ερωτήματα διεγείρει η εικόνα (τι αναρωτιέμαι;). Η προσεκτική παρατήρηση και η ευαίσθητη ερμηνεία προετοιμάζουν το έδαφος για διερεύνηση.

Στη διαδικτυακή εργαλειοθήκη κατά των διακρίσεων, [Stories that Move](#), στην ενότητα «[Mastering the media](#)» χρησιμοποιούνται οι ρουτίνες ορατής σκέψης για την εξέταση ρατσιστικών, σεξιστικών, αντισημιτικών, αντι-Ρομά και αντι-ΛΟΑΔ+ εικόνων σε διαφημίσεις και προπαγανδιστικό υλικό, βοηθώντας τους μαθητές να **ξεδιαλύουν τα επιμέρους επίπεδα σημασίας και να διερευνήσουν τους λόγους που οι διαφημιστές ή οι πολιτικοί χρησιμοποιούν τις εν λόγω εικόνες**. Αυτό είναι ένα από τα [5 μαθησιακά μονοπάτια](#) που προσφέρονται εδώ.

Το μήνυμα της αφίσας, για παράδειγμα, είναι ότι η ομπρέλα του εθνικισμού «προστατεύει» την οικογένεια από πολλές απειλές. Είναι επίσης χρήσιμο να **παρουσιάζουμε στους μαθητές και θετικά παραδείγματα**: δημοσιογράφους και παιδαγωγούς των οποίων τα αφηγήματα βρίσκονται στον αντίποδα της προπαγάνδας μίσους. Ο μεγάλος αριθμός μεταναστών που έφτασε στην Ευρώπη το 2015 πυροδότησε έντονη αντιμεταναστευτική προπαγάνδα και γι' αυτό η Ύπατη Αρμοστεία του

ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συντάξε έναν χρήσιμο οδηγό: [Countering toxic narratives about refugees and migrants](#). Η ιστοσελίδα [«Μαθαίνουμε για τους πρόσφυγες»](#) περιλαμβάνει κινούμενα σχέδια που δείχνουν ότι **«οι λέξεις έχουν σημασία»**. Η προσεκτική εξέταση όρων όπως μετανάστες, αιτούντες άσυλο, πρόσφυγες και εκτοπισμένοι μας βοηθά να εξετάσουμε κριτικά πώς αναπαρίστανται σε απλουστευμένα μηνύματα οι άνθρωποι που εγκαταλείπουν την πατρίδα τους.

Συναισθηματική νοημοσύνη

Το επόμενο βήμα είναι να κατανοηθούν οι **επιπτώσεις των διακρίσεων**. Αυτό προϋποθέτει συναισθηματική νοημοσύνη, βασικά στοιχεία της οποίας, όπως ο **αυτοστοχασμός και η ενσυναίσθηση**, πρέπει να καλλιεργηθούν και μπορούν να διδαχθούν. Το να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις χρησιμοποιούνται σε διαφημιστικές εκστρατείες δεν σημαίνει ότι συνειδητοποιούμε ταυτόχρονα και πόσο πόνο μπορεί να προκαλούν.

Κεντρικό στοιχείο του προγράμματος *Stories that Move* είναι νέοι άνθρωποι που μιλούν με ειλικρίνεια για τις εμπειρίες τους όσον αφορά διακρίσεις σε βάρος τους. Για παράδειγμα, ένα αγοράκι, ο Τιρέλ, που αφηγείται πώς ένας συμμαθητής του ήθελε με μια γόμα να του «τρίψει το δέρμα μέχρι να αλλάξει χρώμα» προσδίδει **προσωπική διάσταση** στη διαφήμιση του σαπουνιού της Dove.

Επίσης, οι μαθητές δείχνουν ενδιαφέρον για την ιστορία της *Sophie Haber* που έζησε στη Βιέννη τη δεκαετία του 1930. «Ένα κορίτσι στο σχολείο με αποκάλεσε “εβραϊκό γουρούνι”. Γι’ αυτό τη χτύπησα. Η διευθύντρια ρώτησε: “Τι στο καλό σ’ έπιασε;”. Είμαι περήφανη για την απάντησή μου. Είπα: “Με αποκάλεσε εβραϊκό γουρούνι. Είμαι Εβραία και δεν ντρέπομαι γι’ αυτό, αλλά δεν είμαι γουρούνι. Και γι’ αυτό τη χτύπησα. Για τη λέξη γουρούνι”. Και το ζήτημα τακτοποιήθηκε εκείνη τη στιγμή».

Ακούγοντας τις ιστορίες με προσοχή και συζητώντας την προέλευση των λέξεων που πληγώνουν και των κακεντρεχών εικόπων, οι μαθητές ευαισθητοποιούνται ώστε

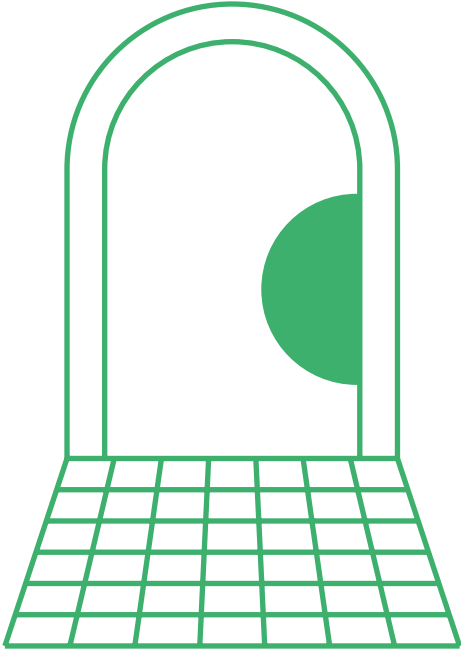
να **εξετάζουν προσεκτικότερα** και να **λαμβάνουν υπόψη το (ιστορικό) υπόβαθρο και τον στόχο των μηνυμάτων**.

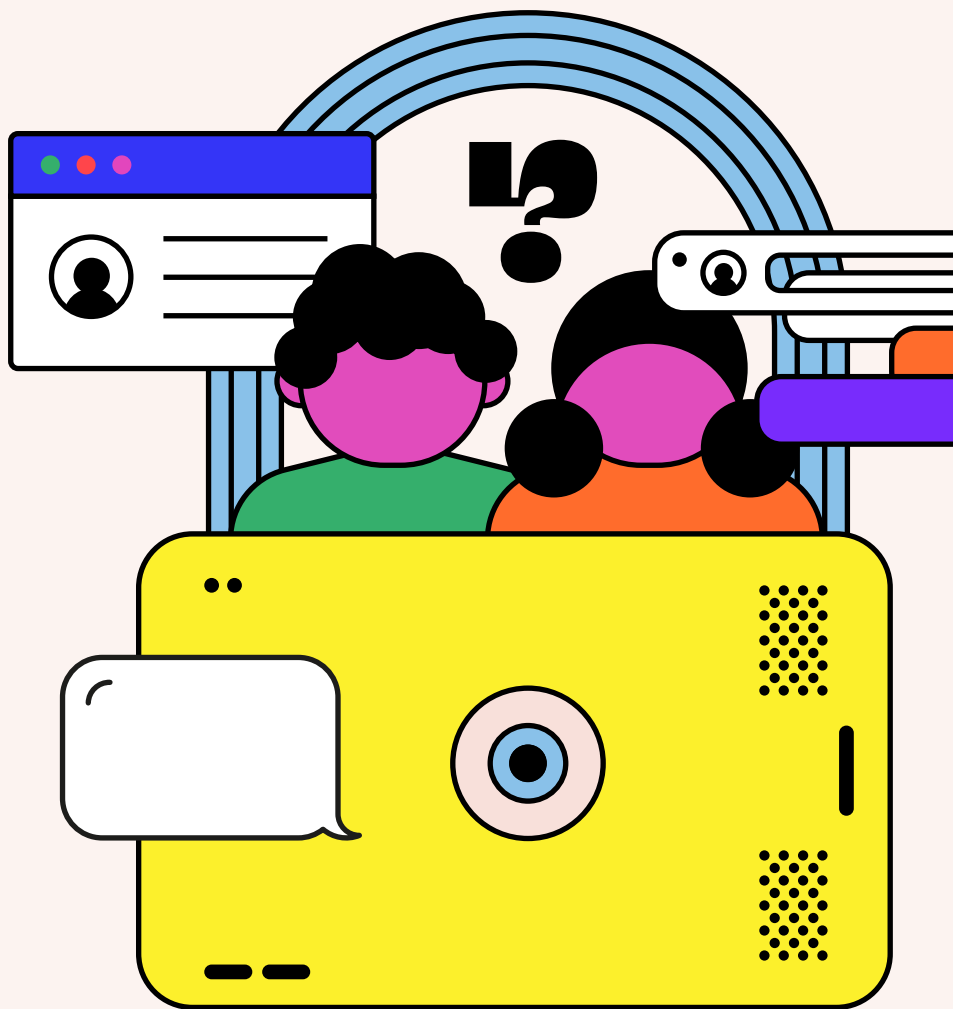
Οι βασικοί μηχανισμοί της προπαγάνδας δεν έχουν αλλάξει ιδιαίτερα, ακόμη και στον ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο του διαδικτύου. Προπαγάνδα ασκείται και στις μέρες μας. Οι θεωρίες συνωμοσίας σχετικά με το πώς η εισαγωγή της τεχνολογίας 5G συνέβαλε στη διάδοση της νόσου COVID έστρεψαν την οργή του κόσμου εναντίον ενός φανταστικού εχθρού. Όλοι μπορούμε να μάθουμε από το παρελθόν, αλλά πρέπει να αφιερώσουμε χρόνο για να **σκεφτόμαστε με κριτικό πνεύμα** και να κατακτούμε τις δεξιότητες που μπορούν να μας βοηθήσουν να αντιληφθούμε σε ποιες φούσκες ΜΜΕ είμαστε κλεισμένοι και πώς μας παγιδεύουν στο διαδίκτυο τα δολώματα για να κάνουμε κλικ.

Η εστίαση του δικτύου eTwinning στον γραμματισμό στα ΜΜΕ τη φετινή χρονιά προσφέρει την κατάλληλη στιγμή μια ευκαιρία σε εκπαιδευτικούς και μαθητές που βρίσκονται σε γεωγραφικά απομακρυσμένα μέρη να **μάθουν από κοινού πώς να εντοπίζουν την παραπληροφόρηση και τις ψευδείς ειδήσεις**. Θα ήταν υπέροχο να βλέπαμε σχέδια που αξιοποιούν το TwinSpace για την ανάπτυξη της αντίληψης και των δεξιοτήτων που απαιτούνται για να επιτευχθεί αυτό.

Από το «Stories that Move» – Ορισμένα παραδείγματα προπαγάνδας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Νέοι και ΜΜΕ

Άλλος ένας Φίλος του eTwinning είναι το δίκτυο Better Internet for Kids.⁶ Κάτω από την ομπρέλα του Better Internet for Kids (BIK)⁷, θεσπίστηκε ένα πρόγραμμα πρεσβευτών νεολαίας, το BIK Youth⁸ Ambassador, το οποίο προσφέρει στους νέους μια πλατφόρμα για να ανταλλάξουν εμπειρίες και να εκφράσουν την άποψή τους σχετικά με τρόπους διαμόρφωσης ενός καλύτερου διαδικτύου. Σήμερα, η κοινότητα των BIK Youth Ambassadors αποτελείται από περισσότερα από 40 αφοσιωμένα νεαρά άτομα, ηλικίας 12 έως 24 ετών, από όλη την Ευρώπη.

Στην παρούσα ενότητα, μοιράζονται μαζί μας τις απόψεις τους σχετικά με την εκπαίδευση στον τομέα του γραμματισμού στα ΜΜΕ και τρόπους αναγνώρισης και αντιμετώπισης της παραπληροφόρησης στο διαδίκτυο.

ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

«Πιστεύω ότι είναι μία από τις σημαντικότερες δεξιότητες για την εποχή μας. Στο σχολείο, στη δουλειά και στην προσωπική ζωή –ίσως, ακόμα και στο νηπιαγωγείο– ο γραμματισμός στα ψηφιακά ΜΜΕ παίζει τεράστιο ρόλο. Χωρίς αυτόν, ναι μεν μπορούμε να χρησιμοποιούμε το διαδίκτυο, αλλά όχι με βιώσιμο τρόπο για να επωφεληθούμε».

Lili, 22, Αυστρία

«Κατά τη γνώμη μου, προκειμένου να αντιμετωπιστούν ζητήματα όπως ο κυβερνοεκφοβισμός, είναι πολύ σημαντική η αξιολόγηση των πληροφοριών που κυκλοφορούν στο διαδίκτυο και γενικότερα η περιήγηση στο διαδίκτυο με θετικό τρόπο».

Piero, 12, Γαλλία

1 Τι σημαίνει για σας «γραμματισμός στα ψηφιακά ΜΜΕ» και πώς σας επηρεάζει;

«Για μένα, σημαίνει να μπορούμε να περιηγούμαστε στο διαδίκτυο με σιγουριά, κατανοώντας τι εκχωρούμε όταν χρησιμοποιούμε το διαδίκτυο και τι κερδίζουμε».

Eiman, 18, Ιρλανδία

6 Στη διάρκεια της πανδημίας, μέσω του ευρωπαϊκού δικτύου των Κέντρων Ασφαλούς Διαδικτύου, δημιουργήθηκαν μια σειρά πόροι σε διάφορες γλώσσες ως απάντηση σε ζητήματα όπως η κινδυνολογία και η επιδημία παραπληροφόρησης (infodemic), καθώς και στρατηγικές για τον έλεγχο γεγονότων στο διαδίκτυο. Περαιτέρω πόροι που καλύπτουν άλλες πτυχές του γραμματισμού στα ΜΜΕ και την ασφάλεια στο διαδίκτυο υπάρχουν στην πύλη Better Internet for Kids στην ηλεκτρονική διεύθυνση betterinternetforkids.eu.

7 Στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ), το EUN Partnership AISBL (εφεξής Ευρωπαϊκό Σχολικό Δίκτυο) αναπτύσσει και συντηρεί –εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής– μια πλατφόρμα βασικών υπηρεσιών του Better Internet for Kids (BIK) για τον διαμοιρασμό πόρων, υπηρεσιών και πρακτικών μεταξύ εθνικών παρόχων υπηρεσιών –των Ευρωπαϊκών Κέντρων Ασφαλούς Διαδικτύου (ΚΑΔ)– και την παροχή υπηρεσιών στους χρήστες τους, συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανίας. Περισσότερες πληροφορίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση: www.betterinternetforkids.eu

8 www.bikoyouth.eu/

«Για μένα, ψηφιακός γραμματισμός σημαίνει κυρίως την καλλιέργεια ικανοτήτων για να μπορεί κάποιος να βρίσκει τον δρόμο του στον ψηφιακό κόσμο. Ενώ, δηλαδή, να μπορεί να βρίσκει κατάλληλες πηγές γρήγορα και συγκεκριμένα, να καταλαβαίνει πώς να τις ερμηνεύει σωστά και να κοινοποιεί τα ευρήματα μέσω κατάλληλων διαδικτυακών διαύλων. Είναι ανάγκη, λοιπόν, να προαχθεί ο ψηφιακός γραμματισμός των εκπαιδευτικών και των μαθητών από πολύ νωρίς. Η πρόοδος στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης πρέπει να διατηρηθεί ακόμα και μετά την COVID-19. Προσωπικά, πιστεύω ότι ο ψηφιακός γραμματισμός σημαίνει επίσης πως, όσο μεγαλώνω, θέλω ή πρέπει να κατανοώ, τουλάχιστον στοιχειωδώς, σημαντικά θέματα στον τομέα της ψηφιοποίησης. Σε αυτά περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, θέματα όπως τα ψηφιακά πρότυπα, η ψηφιακή κυριαρχία, οι χώροι δεδομένων, οι νομοθετικές ρυθμίσεις για τις πλατφόρμες και η λειτουργία και χρήση ροών δεδομένων. Βασικά το ενδιαφέρον μου επικεντρώνεται όλο και περισσότερο στο πεδίο των στοιχειωδών γνώσεων σχετικά με τα δεδομένα. Δυστυχώς, πολύς κόσμος δεν γνωρίζει τις νομοθετικές ρυθμίσεις που θα πρέπει να μας ωφελούν».

Kathrin, 24, Γερμανία

2 Τι είδους μέσα επικοινωνίας χρησιμοποιείτε εκτός διαδικτύου (διαβάζετε βιβλία ή έντυπες εφημερίδες, για παράδειγμα);

«Είναι δύσκολο να εγκαταλείψω την αίσθηση που μου δημιουργείται όταν ξεφυλλίζω τις χάρτινες σελίδες των βιβλίων, γι' αυτό και πάντα υπάρχει ένα στο κομοδίνο μου. Επίσης, κατά καιρούς μου αρέσει να ξεφυλλίζω έντυπες εφημερίδες στο καφέ της γειτονιάς μου. Γιατί; Εξοικονομώ μπαταρία και είμαι σίγουρος ότι οι πληροφορίες είναι επιμελημένες και όχι μεροληπτικές».

João Pedro, 24, Πορτογαλία

«Προσωπικά, στη διάρκεια της περσινής χρονιάς συνειδητοποίησα πόσο σημαντικό είναι να κάνω κατά καιρούς διαλείμματα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, από τις ειδήσεις στο διαδίκτυο, ακόμη και από τις πλατφόρμες που σχετίζονται με το σχολείο. Άρχισα έτσι να διαβάζω περισσότερο και πραγματικά το απολαμβάνω. Εκτός από τα πολλά διασκεδαστικά μυθιστορήματα, ανακάλυψα ξανά την πιο πρακτική/εκπαιδευτική πλευρά των εκδόσεων, με βιβλία μαγειρικής για την περίοδο του λοκντάουν και πιο διαδραστικά περιοδικά με διασκεδαστικές δοκιμασίες».

Joana, 16, Πορτογαλία

«Ενώ τα ψηφιακά μέσα έχουν γίνει ένα πολύ ισχυρό εργαλείο επικοινωνίας, τα παραδοσιακά μη διαδικτυακά εργαλεία εξακολουθούν να είναι δημοφιλή στον κόσμο εκτός διαδικτύου. Προσωπικά εξακολουθώ να διαβάζω φυλλάδια που μοιράζονται στον δρόμο, ακούω ραδιόφωνο, αλλά το σημαντικότερο είναι ότι συμμετέχω σε διά ζώσης εκδηλώσεις, όπου συναναστρέφομαι με άλλους ανθρώπους και μαθαίνουμε ο ένας από τον άλλον μέσω του διαλόγου».

Βιολέτα, 17, Ελλάδα

«Συνήθως βρίσκω ειδήσεις στο διαδίκτυο μέσω άρθρων στο Twitter ή απλώς πέφτω πάνω σε κάποιον τίτλο ψάχνοντας στο Google. Ωστόσο, πριν θεωρήσω οποιαδήποτε πηγή αξιόπιστη, πάντα ελέγχω να δω αν πρώτα απ' όλα το άρθρο προέρχεται από κάποιον σχετικά γνωστό ειδησεογραφικό ιστότοπο (π.χ. BBC News). Άλλα κριτήρια που θεωρώ σημαντικά είναι επίσης το πόσο σωστή είναι η ορθογραφία και η γραμματική και ελέγχω άλλα παρόμοια άρθρα για να διαπιστώσω αν ταιριάζουν οι δηλώσεις και τα γεγονότα, ώστε να καθορίσω ποια πηγή είναι πιο αξιόπιστη για να διαβάσω».

Jess, 14, Ηνωμένο Βασίλειο

«Παρακολουθώ κυρίως κρατικά μέσα ενημέρωσης και ιστότοπους πληροφόρησης. Ακούω επίσης podcast από δημοσιογράφους που εμπιστεύομαι λόγω της προηγούμενης δουλειάς τους. Αν ενδιαφέρομαι ιδιαίτερα για ένα θέμα ή θέλω να το ξανακοιτάξω, συνήθως ψάχνω στο Ecosia. Επιλέγω τα αποτελέσματα εμπειρικά. Συχνά πρόκειται για ιστότοπους εφημερίδων που έχουν κάποια φήμη. Εάν ένας ιστότοπος φαίνεται κάπως περίεργος ή μονοδιάστατος στα δημοσιογραφικά του άρθρα, ερευνώ να μάθω ποιος βρίσκεται πίσω από αυτόν. Ένα καλό παράδειγμα αυτού είναι ο ειδησεογραφικός ιστότοπος Rubikon. Ενώ τα άρθρα φαίνεται πως προέρχονται από ανεξάρτητες πηγές, στην πραγματικότητα είναι όλα "ρεπορτάζ" ενός μόνο ατόμου από τον δεξιό πολιτικό χώρο».

Kathrin, 24, Γερμανία

3 Πώς βρίσκετε ειδήσεις στο διαδίκτυο; Ποια κριτήρια είναι σημαντικά για εσάς κατά την περιήγηση και την αναζήτηση πληροφοριών;

«Περιηγούμαι στον ειδησεογραφικό ιστότοπο του τηλεφώνου μου και διαβάζω τις διαδικτυακές εφημερίδες στις οποίες έχω συνδρομή. Συνήθως ελέγχω προσεκτικά αν ο ιστότοπος στον οποίο βρίσκονται οι ειδήσεις είναι αξιόπιστος ή αν περιέχει πολλές ψευδείς ειδήσεις. Σημαντικό είναι επίσης να υπάρχουν ειδήσεις με ουδέτερη ματιά στο θέμα ή τουλάχιστον ο δημοσιογράφος να μην κάνει επίθεση σε άλλες απόψεις που διαφέρουν από τη δική του όταν γράφει ειδήσεις».

Frida, 17, Φινλανδία

«Κάτι που κάνουν συχνά οι μαθητές είναι να ανοίγουν τον πρώτο σύνδεσμο στο πρόγραμμα περιήγησης, αλλά δεν χρησιμοποιώ σελίδες που φέρουν σήμανση ως "μη ασφαλείς", καθώς τα δεδομένα μου θα μπορούσαν απλώς να προωθηθούν σε τρίτους».

Manahil, 16, Γερμανία

«Είχαμε μια εργασία που αντιστοιχούσε στο 50 % του συνολικού βαθμού των εξετάσεων και έφαξα να βρω ειδήσεις σχετικά με τα περιστατικά που συνέβαιναν λόγω της κλιματικής αλλαγής. Μεταξύ αυτών, υπήρχε κι ένα ψεύτικο άρθρο που νόμιζα ότι ήταν αληθινό και λόγω αυτού “κόπηκα”, αφού ο ιστότοπος “έπεσε” και δεν πρόλαβα να διορθώσω την εργασία μου».

Silenia, 16, Μάλτα

«Βρίσκομαι στο φάσμα του αυτισμού και η παραπληροφόρηση μπορεί και έχει αλλάξει τον τρόπο που με βλέπει ο κόσμος. Για παράδειγμα, όταν είπα στους συμμαθητές μου ότι ήμουν αυτιστική, άρχισαν να μου μιλούν πιο αργά λόγω παραπληροφόρησης».

Sunna, 18, Ισλανδία

«Η περσινή χρονιά μου άνοιξε τα μάτια όσον αφορά τη σημασία των μέσων επικοινωνίας και των αξιόπιστων πηγών πληροφόρησης. Οι περισσότερες εμπειρίες παραπληροφόρησης που είχα σχετίζονται με την πανδημία: ψευδείς ειδήσεις για τον ιό, τα συμπτώματα, τα τεστ, τις θεραπείες, τα εμβόλια και τους περιορισμούς. Πολύ νέο υλικό δημιουργήθηκε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, οπότε, παράλληλα με τις αξιόπιστες και ουσιαστικές πληροφορίες, υπήρχε και παραπληροφόρηση, η οποία έφτανε έως την ακατάλληλη και ανησυχητική διάδοση αληθινών ιστοριών. Τώρα, στη χώρα μου, διαπιστώνω ήδη κάποια βελτίωση, όχι μόνο όσον αφορά τους δημιουργούς και τους διαχειριστές περιεχομένου, αλλά και την ικανότητα του κοινού να χειρίζεται ανάλογα δεδομένα (να είστε καχύποπτοι, μην κοινοποιείτε σε περίπτωση αμφιβολίας και να υποβάλετε αναφορές εάν είστε βέβαιοι ότι πρόκειται για ανακρίβειες)».

Joana, 16, Πορτογαλία

4 Ποια είναι η εμπειρία σας όσον αφορά την παραπληροφόρηση;

«Ποτέ δεν ένιωσα να επηρεάζομαι άμεσα από κακόβουλη παραπληροφόρηση. Γνωρίζω, όμως, πόσο εύκολο είναι να πέσεις στην παγίδα. Πρόσφατα η κυβέρνηση της χώρας μου δημιούργησε μια προπαγανδιστική αφίσα όπου συνέκρινε μια εθνική μέτρηση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Με την κλίμακα που χρησιμοποιήθηκε, η οποία σκόπιμα δεν ξεκινούσε από το μηδέν, φαινόταν ότι η εθνική επίδοση ξεπερνούσε κατά πολύ την ευρωπαϊκή, ενώ στην πραγματικότητα ήταν ελάχιστα καλύτερη».

João Pedro, 24, Πορτογαλία

«Στο περιβάλλον μου, παρατηρώ πόσο γρήγορα διαμορφώνονται απόψεις βασισμένες σε παραπληροφόρηση, στις οποίες τα άτομα εμμένουν πεισματικά. Νομίζω ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό να γνωρίζουμε πώς να καταναλώνουμε συνειδητά στο διαδίκτυο και κυρίως να μην παραμερίζουμε την κοινή λογική και την ανεξάρτητη σκέψη».

Lili, 22, Αυστρία

5 Γιατί είναι σημαντική η διδασκαλία του «γραμματισμού στα ψηφιακά ΜΜΕ» στα σχολεία;

«Παραπληροφόρηση υπάρχει τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου. Νομίζω ότι δεν θα ήταν ψέμα να πούμε ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν πέσει πάνω σε κάποιο είδος ψευδών ειδήσεων στη ζωή τους. Γι' αυτό πιστεύω ότι είναι σημαντικό να μαθαίνουμε πώς να φιλτράρουμε όλες τις πληροφορίες που συναντάμε και να μην αποδεχόμαστε τυφλά όλες τις πληροφορίες που μας δίνονται».

Βιολέτα, 17, Ελλάδα

«Τα παιδιά πρέπει να μαθαίνουν ότι τα μέσα ενημέρωσης παραποιούν δεδομένα και εύκολα χειραγωγούνται και πρέπει να γνωρίζουν πώς τα ΜΜΕ παίζουν με τις λέξεις όταν μεταδίδουν ειδήσεις. Επίσης, πρέπει να μαθαίνουν πώς λειτουργεί η βιομηχανία των ΜΜΕ. Πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι ακόμη και με το μοντάζ μπορεί να παραποιηθούν οπτικά στοιχεία. Επίσης, πρέπει να γνωρίζουν τα εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διάδοση πληροφοριών (σενάριο και οπτικά στοιχεία) και ότι τα μέσα ενημέρωσης θέτουν την ατζέντα και κάνουν τους χρήστες τους να σκέφτονται για το θέμα ό,τι θέλουν οι ιδιοκτήτες των μέσων ενημέρωσης και όχι αυτό που πραγματικά θέλουν οι χρήστες. Επίσης, οι μαθητές πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι καθετί που ανεβαίνει στα ψηφιακά διαδικτυακά μέσα θα είναι πλέον διαθέσιμο παγκοσμίως και όχι ιδιωτικό. Επομένως, είναι σημαντικό να σκεφτόμαστε πριν δημοσιεύσουμε κάτι και να ξέρουμε ότι ο γραμματισμός στα ψηφιακά ΜΜΕ είναι το κλειδί για την κατανόηση των μηνυμάτων γύρω μας».

Yevgeny, 15, Μάλτα

«Εγώ και η γενιά μου γενικότερα βρισκόμαστε καθημερινά αντιμέτωποι με παραπληροφόρηση, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, στις ειδήσεις και στην τηλεόραση. Η παραπληροφόρηση μπορεί να μας επηρεάσει πολύ και να αποκομίσουμε λάθος εντύπωση για το τι συμβαίνει στον κόσμο. Επομένως, είναι πολύ σημαντικό να μάθουμε από νωρίς πώς να εντοπίζουμε την παραπληροφόρηση, να ξέρουμε πώς να την αντιμετωπίζουμε και να μάθουμε ποιες πηγές είναι ασφαλείς».

Solveig Emilie, 15, Νορβηγία

«Πιστεύω ότι είναι σαν να διδάσκεις στους νέους πώς να διασχίζουν τον δρόμο. Αργά ή γρήγορα θα πρέπει να το κάνουν μόνοι τους, οπότε είναι προτιμότερο να μάθουν πώς να το κάνουν. Το ίδιο ισχύει και για τον τρόπο που καταναλώνουμε (και παράγουμε) πληροφορίες μέσω των ΜΜΕ, κάτι που είναι εκ των πραγμάτων σημαντικό σε καθημερινή βάση. Τα σχολεία είναι το καλύτερο μέρος για να αποκτηθούν οι σωστές ικανότητες γι' αυτό».

João Pedro, 24, Πορτογαλία

«Οι μαθητές έχουν αξιοσημείωτη παρουσία στις διαδικτυακές πλατφόρμες –αυτή είναι η σύντομη απάντηση. Η ενημέρωση και ο εφοδιασμός των νέων ανθρώπων με δεξιότητες είναι ένα τεράστιο βήμα στη μάχη κατά της δημιουργίας και της διάδοσης της παραπληροφόρησης. Προσωπικά, όμως, πιστεύω ότι η απάντηση δεν είναι τόσο απλή. Έχουν μεγάλη επιρροή σε πολλούς άλλους χρήστες του διαδικτύου (μέλη της οικογένειας, φίλους, δασκάλους,...), οπότε αν διδάσκονται τον γραμματισμό στα ψηφιακά ΜΜΕ καθίστανται εγγενώς φορείς των εν λόγω μηνυμάτων στην καθημερινή ενδο- και δια-γενεακή τους εμπειρία και ανταλλαγή γνώσεων».

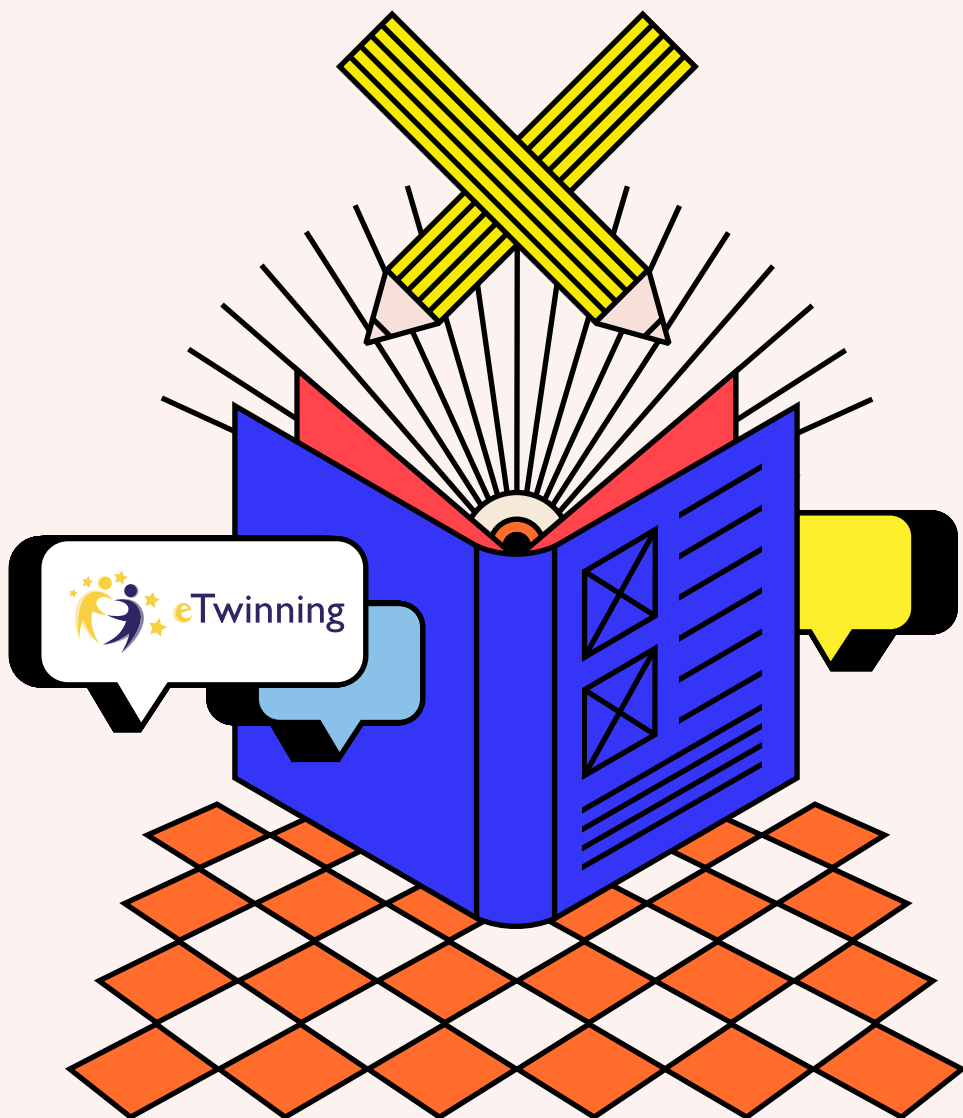
Joana, 16, Πορτογαλία

«Γιατί αλλιώς οι νέοι δεν ενεργούν αρκετά προσεκτικά στο διαδίκτυο. Και αυτό μπορεί να γίνει πολύ επικίνδυνο!»

Jana, 17, Γερμανία

«Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε από μικρή ηλικία ότι πρέπει να τηρούμε κριτική στάση απέναντι στα ψηφιακά μέσα ενημέρωσης, είτε είναι αξιόπιστα είτε όχι. Η διδασκαλία του γραμματισμού στα ψηφιακά ΜΜΕ στα σχολεία βοηθά τα παιδιά και τους νέους να το συνειδητοποιήσουν αυτό και γενικά να βρίσκονται σε εγρήγορση στον διαδικτυακό κόσμο. Παρέχει τα εργαλεία ώστε να δημιουργούμε το δικό μας περιεχόμενο και να ερχόμαστε σε επαφή με το περιεχόμενο που δημιουργούν άλλα άτομα».

Frida, 17, Φινλανδία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Γραμματισμός στα
ΜΜΕ στο πλαίσιο
του eTwinning
με την εκπόνηση
συνθετικών
εργασιών

Σε αυτό το κεφάλαιο δίνουμε τον λόγο στους εκπαιδευτικούς του eTwinning, οι οποίοι, μέσω των συνεργατικών τους έργων, ανέλαβαν την πρόκληση να αναπτύξουν τις δεξιότητες των μαθητών τους, ώστε να διακρίνουν μεταξύ αλήθειας και ψεύδους σε όλα τα πεδία του γραμματισμού στα ΜΜΕ.

Οι περιγραφές των έργων παρατίθενται ανάλογα με την ηλικία των μαθητών και καλύπτουν μεγάλο εύρος προσεγγίσεων του θέματος.

4.1. Ηλικίες: 0-6

ALPHA

CHILD BROADCAST TIME

LOOK AT LIFE SAFE AND CAREFULLY

SAFE MEDIA SAFE KIDS

ETWINNING KIDS TV

4.2. Ηλικίες: 7-11

NORTH EAST WEST SOUTH = N.E.W.S.!

24 HOURS – 24 STUNDEN

YOUNG JOURNALISTS OF TODAY – RESPONSIBLE DIGITAL CITIZENS OF TOMORROW

ALL ABOUT DIGITAL

ENJOYING CODING

4.3. Ηλικίες: 12-16

LITERATE-TWINNERS

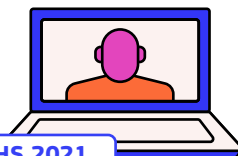
FAKETASTIC

INFLUENCED

ART AUTOGRAPHS 2021

WEBA (WEB-ACADEMY)

4.4. Ηλικίες: 16-19

COVERING COVID -19 THROUGH DIGITAL MEDIA LITERACY

ART AUTOGRAPHS 2021

DIGITAL BRIDGE!

MONO-LOGOS

SOCIAL MEDIA CULTURAL DEGENERATION

4.5. Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

FIND THE TRUTH IN THE VIRTUAL WORLD

YOUNG EUROPEAN ENTREPRENEURS (YEE)

LANGUAGE, MEDIA AND CULTURE

4.1.

ΗΛΙΚΙΕΣ: 0-6

ALPHA

Το εν λόγω έργο προέκυψε στο πλαίσιο της πανδημίας και λόγω αυτής. Παιδιά προσχολικής ηλικίας απέκτησαν ευχέρεια στην τεχνολογία και γραμματισμό στα ΜΜΕ, ενώ οι εκπαιδευτικοί συνέχισαν τη διαδικασία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο.

Στόχοι:

Το έργο Alpha αποσκοπούσε σε μια πιο αποτελεσματική διαδικτυακή εκπαίδευση. Τα παιδιά διδάχτηκαν για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου, τον κυβερνοεγκφοβισμό, τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και τη σωστή χρήση εργαλείων Web 2.0, όπως το LearningApps, το Wordart ή το Jigsawplanet, ενώ οι εκπαιδευτικοί βελτίωσαν επίσης τις ικανότητές τους στην τεχνολογία. Κύριοι στόχοι του έργου ήταν να βοηθήσει τα παιδιά να αντιληφθούν τη σωστή χρήση του διαδικτύου και να αρχίσουν να αποκτούν βασικές γνώσεις στον τομέα του γραμματισμού στα ΜΜΕ. Έτσι, έγινε μια εισαγωγή στην ψηφιακή εποχή, κατά τη οποία τα παιδιά γνώρισαν εργαλεία Web 2.0, ανακάλυψαν τα ταλέντα τους ως παιδιά της σύγχρονης εποχής –επίσης γνωστά ως «παιδιά Άλφα»– και βίωσαν μια αποτελεσματική διαδικασία εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.

Δραστηριότητες:

Στη διάρκεια του έργου, οι εκπαιδευτικοί διοργάνωσαν πρώτα ένα σεμινάριο για τους ίδιους με έναν ειδικό στο θέμα του γραμματισμού στα ΜΜΕ και την παραπληροφόρηση. Επίσης, δημιούργησαν φύλλα πληροφοριών για τους γονείς σχετικά με το θέμα και τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες πολλών εθνικοτήτων, στο πλαίσιο των οποίων εργάστηκαν σε διάφορες δραστηριότητες. Για παράδειγμα, σχεδίασαν αφίσες σχετικά με τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και την παραπληροφόρηση, ορισμένες από τις οποίες μπορείτε να δείτε εδώ: <https://youtu.be/kbxf29O28vg> Επίσης, οι εκπαιδευτικοί έφτιαξαν ένα απλό παιχνίδι στο Kahoot, στο οποίο τα παιδιά έπρεπε να επιλέξουν αν κάποιες φωτογραφίες είναι αληθινές ή ψεύτικες, ώστε να τα βοηθήσουν να διακρίνουν μεταξύ αλήθειας και ψεύδους.

Αντίκτυπος:

Δημιουργήθηκε ένας κατάλογος εκπαιδευτικών διαδικτυακών παιχνιδιών με αρκετούς συνδέσμους προς εργαλεία Web 2.0. Στο τέλος του έργου, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα παιδιά χρησιμοποιούν το διαδίκτυο πιο συνειδητά και λαμβάνουν ψηφιακή εκπαίδευση ανάλογα με τις απαιτήσεις της ηλικίας τους.

Χώρες:

Πολωνία, Ιταλία, Βουλγαρία, Σερβία, Τουρκία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:<https://twinspace.etwinning.net/139565/home>**Εργαλεία:**

Zoom, Adobe Connect, Wizer.me, Mentimeter, Wordart, igloo.games, Chatterpix, Bitmoji, Avatarmaker, Wordwall, Jigsawplanet, Cram, Canva, Google Forms, Kizoa, Padlet, Nearpod, Google slides, Storyjumper, Bookcreator, Genially, Emaze, blogger.com, Tripline, WhatsApp, YouTube, Facebook

CHILD BROADCAST TIME

Το Child Broadcast Time είναι ένα έργο για τα παιδιά που επηρεάστηκαν από την έκθεση σε τηλεοπτικά προγράμματα κατά την πανδημία. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, τα παιδιά έμειναν στο σπίτι για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα και οι τηλεοπτικές εκπομπές τα επηρέασαν αρνητικά πολύ περισσότερο από ό,τι τους ενήλικες. Τα παιδιά συνήθως δεν γνωρίζουν ούτε το περιεχόμενο των τηλεοπτικών εκπομπών ούτε ποιες είναι κατάλληλες γι' αυτά. Επίκεντρο του παρόντος έργου είναι η ευαισθητοποίηση στο θέμα του γραμματισμού στα ΜΜΕ, ενώ παράλληλα εστιάζει στην παραγωγή περιεχομένου για τα ΜΜΕ και στην αποτελεσματική χρήση της τεχνολογίας.

Στόχοι:

Στόχος του έργου ήταν τα παιδιά να μπορέσουν να κατανοήσουν τις βασικές αρχές του γραμματισμού στα ΜΜΕ, ιδίως σε σχέση με τις τηλεοπτικές εκπομπές που τους αρέσει να παρακολουθούν. Έμαθαν πότε μια τηλεοπτική εκπομπή είναι κατάλληλη για την ηλικία τους και αποκόμισαν γνώσεις σχετικά με ποικίλα εργαλεία ΜΜΕ και τον σκοπό που εξυπηρετούν. Ενσωματώνοντας στην παραδοσιακή εκπαίδευση τον επίκαιρο γραμματισμό στα ΜΜΕ, τα παιδιά ανέπτυξαν και τις κοινωνικές τους δεξιότητες. Έτσι, αποκόμισαν γνώσεις αναφορικά με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και γνώρισαν διαύλους μέσω κοινωνικής δικτύωσης και το περιεχόμενό τους, ακόμα και σε τόσο νεαρή ηλικία.

Δραστηριότητες:

Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του έργου περιλάμβαναν τη γνωριμία με τα άλλα μέλη, τη δημιουργία μιας αναπαράστασης του σχολείου, της πόλης και της περιοχής, τη δημιουργία λογοτύπου του έργου, διαδικτυακές συναντήσεις, την αξιολόγηση και τη διάδοση του έργου. Ουσιαστικά, τα παιδιά αποκόμισαν γνώσεις σχετικά με τις τηλεοπτικές εκπομπές. Έμαθαν να αναγνωρίζουν σύμβολα που καταδεικνύουν την καταλληλότητα των τηλεοπτικών προγραμμάτων για διάφορες ηλικιακές ομάδες. Με τα σύμβολα αυτά δημιούργησαν παζλ, κουίζ κ.λπ. για τους εταίρους τους. Επίσης, ανέλαβαν την «παραγωγή» μιας εκπομπής μαγειρικής που αναμεταδόθηκε στους εταίρους τους: <https://youtu.be/AKv9uiikLWg> Επίσης, τα παιδιά εξέτασαν ποια μουσική είναι κατάλληλη για τα τηλεοπτικά προγράμματα που απευθύνονται στην ηλικία τους και έφτιαξαν τη δική τους μουσική ιστορία, αποκτώντας την πρώτη τους εμπειρία με μουσικά όργανα.

Αντίκτυπος:

Οι μαθητές μπόρεσαν να προσαρμόσουν τις εμπειρίες τους στην καθημερινότητά τους, συνεργαζόμενοι κατά τη διάρκεια του έργου. Στο ηλεκτρονικό βιβλίο που δημοσιεύτηκε με τις απόψεις των γονέων μετά το πέρας του έργου, μπορούμε να δούμε ότι γίνεται αναφορά στην επιλεκτική ικανότητα που επιδεικνύουν τα παιδιά όταν διαλέγουν τις τηλεοπτικές εκπομπές που θα παρακολουθήσουν: <https://www.ourboox.com/books/cocuk-yayin-zamani-etwinning-projesi-veli-proje-degerlendirme-anketi-childrens-broadcast-time-etwinning-project-parent-project-evaluation-survey/>

Χώρες:

Τουρκία, Πολωνία, Λιθουανία, Ρουμανία, Μάλτα, Ιταλία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/141342/homeMalta, Italy>

Εργαλεία:

Google Music Lab, TonnyTool

LOOK AT LIFE SAFE AND CAREFULLY

Το έργο έθιξε το ζήτημα του εθισμού στην οθόνη, ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα για τους μαθητές. Όπως έχουν αποκαλύψει μελέτες, ο εθισμός στην οθόνη προκαλεί προβλήματα όρασης και συμπτώματα αυτισμού, άμβλυνση της προσοχής και των δεξιοτήτων έκφρασης από μικρή ηλικία. Για τον λόγο αυτό, είναι απαραίτητο να υποστηρίξουμε μεν τη χρήση της τεχνολογίας και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα στο απαιτούμενο επίπεδο, περιορίζοντας όμως τον εθισμό των παιδιών στην οθόνη.

Στόχοι:

Το έργο υλοποιήθηκε με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών, γονέων και μαθητών, με βασικό στόχο την ευαισθητοποίηση των εν λόγω ομάδων σχετικά με την ασφάλεια στο διαδίκτυο, το χρήσιμο περιεχόμενο, τον εθισμό στην τεχνολογία και τον γραμματισμό στα ΜΜΕ.

Οι στόχοι του έργου περιλάμβαναν μεταξύ άλλων:

- Ενθάρρυνση των παιδιών να βελτιώσουν τις δεξιότητες ακρόασης, κατανόησης και ερμηνείας και να ενισχυθεί ο γραμματισμός τους στα ΜΜΕ.
- Βελτίωση των γλωσσικών δεξιοτήτων των παιδιών και μείωση του χρόνου έκθεσής τους σε οθόνες.
- Καλύτερη ενημέρωση των συμμετεχόντων σχετικά με ζητήματα που αφορούν την ασφάλεια στο διαδίκτυο.

Δραστηριότητες:

Οι συμμετέχοντες πήραν μέρος σε δραστηριότητες βασισμένες σε μεθόδους όπως συζητήσεις, συνεργατική μάθηση και αλληλοδιδαχία από ομοτίμους. Πραγματοποιήθηκαν συνεδρίες εκπαίδευσης παιδιών-γονέων σχετικά με το

ασφαλές περιεχόμενο στο διαδίκτυο, τη συνειδητή χρήση της τεχνολογίας και θέματα που αποφασίστηκαν από τους εταίρους. Κατά τη διάρκεια του έργου, οι μαθητές συμμετείχαν σε δραστηριότητες που αφορούσαν στις ατομικές τους διαφορές, υπό την καθοδήγηση του δασκάλου-μέντορα.

Το πιο ενδιαφέρον στοιχείο του έργου ήταν οι εκτενείς εκπαιδευτικές συνεδρίες που διοργανώθηκαν από ειδικούς εκπαιδευτές για τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και τα παιδιά που συμμετείχαν στο έργο. Συνολικά, συμμετείχαν 13 εκπαιδευτικοί από εταίρους του έργου, 128 γονείς και 128 παιδιά, ενώ το έργο προβλήθηκε σε ακόμη περισσότερους γονείς και εκπαιδευτικούς, εκτός από την ομάδα του έργου, χάρη στις εργασίες διάδοσης που πραγματοποιήθηκαν μέσω βιντεοδιάσκεψης. Οι εκπαιδευτικές συνεδρίες περιλάμβαναν θέματα όπως την παρουσία των παιδιών στον ψηφιακό κόσμο, τον γραμματισμό στα ΜΜΕ για μικρά παιδιά και τη χρήση της τεχνολογίας με παιδιά προσχολικής ηλικίας. Ακόμα, τα παιδιά δημιούργησαν ένα συνεργατικό τραγούδι rap σχετικά με τα παιχνίδια και τα θέματα που μελέτησαν στη διάρκεια του έργου. Το τραγούδι δημιουργήθηκε με τη βοήθεια των οικογενειών τους. Επίσης, διοργάνωσαν μια εικονική έκθεση με το εργαλείο Emaze, στην οποία αποτυπώνεται όλη η δουλειά που έκαναν τα παιδιά κατά τη διάρκεια του έργου.

Αντίκτυπος:

Οι γονείς ειδικότερα εκτίμησαν το κύριο μήνυμα, ότι ορισμένες φορές δεν πρέπει να εμπιστευόμαστε τα ΜΜΕ, ενώ μπορεί να είναι πιο διασκεδαστικό να παίζουμε παραδοσιακά παιχνίδια με τους φίλους και την οικογένειά μας. Οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι τα παιδιά κατάλαβαν ότι δεν πρέπει να εμπιστεύονται ό,τι κυκλοφορεί στο διαδίκτυο και ότι δημιουργικό παιχνίδι υπάρχει τόσο εκτός διαδικτύου όσο και στο διαδίκτυο.

Χώρες:

Τουρκία, Αζερμπαϊτζάν, Ιορδανία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/147217/home>

Εργαλεία:

Canva, Mozaicallly, Postermywall, Viva video, Inshot, Piccolage, Kizoa, Padlet, Thinglink, Bitmoji, Chatterpix, Renderforest, Scoompa, Pixiz, Photocollage, Logomaker

SAFE MEDIA SAFE KIDS

Σε αυτό το έργο, τα παιδιά έκαναν το πρώτο βήμα στον γραμματισμό στα ΜΜΕ, καθώς ενημερώθηκαν σχετικά με την ασφαλή χρήση των μέσων ενημέρωσης.

Στόχοι:

Η προσχολική ηλικία είναι μια κρίσιμη περίοδος για τη μάθηση, κατά την οποία τα παιδιά είναι ευάλωτα και επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τις αρνητικές συνέπειες όλων των ΜΜΕ, από τις οποίες θα πρέπει να προστατεύονται. Επίσης, είναι σημαντικό να εξασφαλίζεται συνειδητή αλληλεπίδραση με την τεχνολογία εκ μέρους των παιδιών, καθώς τα ΜΜΕ έχουν αποκτήσει σημαντική θέση στην καθημερινή ζωή μέσω του διαδικτύου.

Δραστηριότητες:

Τα παιδιά έκαναν το πρώτο βήμα στον γραμματισμό στα ΜΜΕ με τον σχεδιασμό έξυπνων συμβόλων ειδικά για το έργο, τη δημιουργία ενός πρωτότυπου τραγουδιού για το έργο, τη δημιουργία ενός δημόσιου χώρου για τον γραμματισμό στα ΜΜΕ στην πρώιμη παιδική ηλικία και τη συμμετοχή της οικογένειας σε διάφορες δραστηριότητες.

Το τουρκικό ραδιόφωνο και το Ανώτατο Τηλεοπτικό Συμβούλιο της Τουρκίας συνεργάστηκαν επίσης με το έργο ετοιμάζοντας συναφή έγγραφα και αξιοποιώντας τους ειδικούς τους στον τομέα του γραμματισμού στα ΜΜΕ. Σε κάθε σχολείο, τα παιδιά δημιούργησαν τα δικά τους Κέντρα Γραμματισμού στα ΜΜΕ, ενώ διοργάνωσαν κι ένα φεστιβάλ για τον γραμματισμό στα ΜΜΕ προς το τέλος του έργου. Έμαθαν πώς να σχεδιάζουν ένα διαδικτυακό παιχνίδι και πώς να χρησιμοποιούν μικρόφωνο με διαφορετικά εφέ σε πλατφόρμες όπως το Zoom. Επίσης, ενημερώθηκαν σχετικά με την παραποίηση φωτογραφιών και έπαιξαν παιχνίδια όπου έπρεπε να αναγνωρίσουν το ψέμα. Τα αποτελέσματα του έργου συνοψίζονται σε ένα ηλεκτρονικό βιβλίο: <https://online.fliphtml5.com/qwzaz/ujpg>.

Αντίκτυπος:

Το έργο αποτέλεσε κίνητρο προκειμένου οι μαθητές να ενημερωθούν σχετικά με τις αρνητικές συνέπειες της υπέρμετρης έκθεσης στα ΜΜΕ, της πληροφοριακής μόλυνσης που καταναλώνουμε και της έκθεσης σε έντονα, συνεχή και υπερβολικά ερεθίσματα. Μέσω των ποικίλων δραστηριοτήτων του έργου, η συμπεριφορά των παιδιών που συμμετείχαν σε αυτό άλλαξε, άρχισαν να αντιλαμβάνονται καλύτερα και να σκέφτονται ό,τι έκαναν στο διαδίκτυο. Επιπλέον, η καλύτερη ενημέρωση των γονέων και των εκπαιδευτικών όσον αφορά τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και την ασφαλή χρήση τους βοήθησε τα παιδιά να επιδείξουν τις γνώσεις και τις συμπεριφορές που αποκόμισαν σε διάφορα περιβάλλοντα.

Χώρες:

Τουρκία, Αζερμπαϊτζάν, Ρουμανία, Πολωνία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/152628/home>

Εργαλεία:

Διαδραστικοί πίνακες, υπολογιστές και εργαλεία Web 2.0

ETWINNING KIDS TV

Το eTwinning Kids TV είναι ένα διεθνές έργο σχεδιασμένο για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Στην εποχή μας, σχεδόν όλα τα παιδιά χρησιμοποιούν τα μέσα ενημέρωσης και την τεχνολογία και οι οικογένειες των μαθητών δεν διαθέτουν αρκετή πληροφόρηση σχετικά με τη σωστή χρήση τους.

Στόχοι:

Είναι γνωστό ότι τα ΜΜΕ επηρεάζουν τη γνωστική, κοινωνική και ψυχοκινητική ανάπτυξη των παιδιών. Στην εποχή μας, σχεδόν όλα τα παιδιά χρησιμοποιούν τα ΜΜΕ. Η τηλεόραση είναι το μέσο που προτιμούν τα παιδιά. Η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των γονέων και των παιδιών προσχολικής ηλικίας σχετικά με το θέμα του γραμματισμού στα ΜΜΕ συμβάλλουν στη γνωστική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών.

Στόχος του έργου αυτού ήταν να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά, οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί σχετικά με τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και να γίνουν πιο ενσυνείδητοι χρήστες της τηλεόρασης, η οποία εξακολουθεί να είναι το μέσο που συγκεντρώνει τις περισσότερες προτιμήσεις.

Οι δραστηριότητες απέβλεπαν στην ενημέρωση των οικογενειών, αλλά και των παιδιών, σχετικά με τον γραμματισμό στα ΜΜΕ, την ευαισθητοποίησή τους και την καθοδήγησή τους ώστε να δημιουργήσουν ασφαλείς τηλεοπτικές εκπομπές για τους συνομηλίκους τους.

Επιδίωξη του έργου ήταν, ακόμα, να εμπλουτιστούν οι γνώσεις των παιδιών στο θέμα του γραμματισμού στα ΜΜΕ, ώστε να τους καλλιεργηθεί το αίσθημα της ευθύνης και να αντιληφθούν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα σε πολιτισμούς.

Δραστηριότητες:

Μεταξύ των δραστηριοτήτων του έργου που δημιούργησαν οι εκπαιδευτικοί ήταν και η απομίμηση ενός τηλεοπτικού στούντιο. Μετά από συζήτηση με τα παιδιά και τους γονείς τους, τα παιδιά βοήθησαν στη δημιουργία τηλεοπτικών στούντιο και εξοπλισμού, όπως μικρόφωνα, κάμερες, τηλεοράσεις, τηλεχειριστήρια κ.λπ. από απόβλητα (τα σχολεία ανήκουν στα οικολογικά σχολεία). Στη συνέχεια, έφτιαξαν τις τηλεοπτικές τους εκπομπές που περιείχαν υλικό για τον αθλητισμό, τη μουσική ή κινούμενα σχέδια. Κατόπιν, τα παιδιά συζήτησαν τα αγαπημένα τους κινούμενα σχέδια και ανακάλυψαν ποια ήταν πιο δημοφιλή στη χώρα τους και γιατί. Σε διακρατικές ομάδες ετοίμασαν τη δική τους εκδοχή των αγαπημένων

τους κινουμένων σχεδίων. Ενημερώθηκαν σχετικά με τα σήματα καταλληλότητας για τα κινούμενα σχέδια, όπως το σύμβολο που προειδοποιεί ότι περιέχονται «σκηνές βίας» και τράβηξαν ένα μονόλεπτο βίντεο στο οποίο μιλούσαν για τα αγαπημένα τους κινούμενα σχέδια. Μπορείτε να δείτε όλα τα προϊόντα του έργου εδώ: <https://etwinningkidstv.weebly.com/>.

Αντίκτυπος:

Στο τέλος του έργου, οι γονείς και τα παιδιά αποκόμισαν μια καλύτερη εικόνα σχετικά με το προβαλλόμενο τηλεοπτικό περιεχόμενο και ευαισθητοποιήθηκαν σχετικά με το ποιο υλικό είναι κατάλληλο και ποιο πρέπει να αποφεύγεται. Οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι τα παιδιά και οι γονείς αποκόμισαν γνώσεις στον τομέα του γραμματισμού στα ΜΜΕ και έγιναν πιο επιλεκτικοί ανάλογα με τα σήματα καταλληλότητας των τηλεοπτικών εκπομπών, τις ώρες τηλεθέασης και τα τηλεοπτικά προγράμματα.

Χώρες:

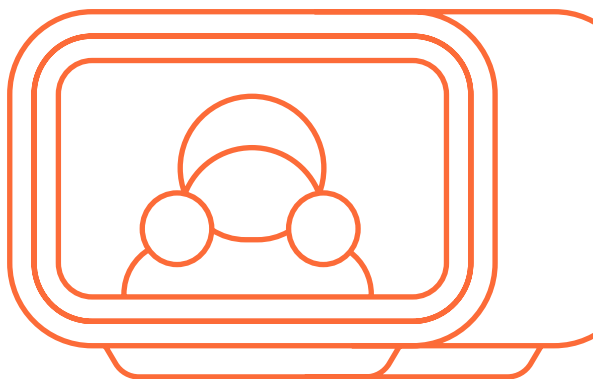
Τουρκία, Ισπανία, Σερβία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/99196>

Εργαλεία:

Google Music Lab, Little Chef, LearningApps, Jigsawplanet

4.2

ΗΛΙΚΙΕΣ: 7-11

NORTH EAST WEST SOUTH = N.E.W.S.!

Στο έργο αυτό, οι μαθητές λειτούργησαν ως δημοσιογράφοι, συντάκτες και φωτογράφοι που συνεργάστηκαν σε εθνικές και διακρατικές ομάδες για να δημιουργήσουν ένα διεθνές περιοδικό και να εξερευνήσουν τον κόσμο των ειδήσεων.

Στόχοι:

Στόχοι του έργου ήταν να γνωρίσουν καλύτερα οι μαθητές πώς φτιάχνεται μια εφημερίδα ή ένα περιοδικό, ποιοι κανόνες πρέπει να τηρούνται κατά την αναζήτηση υλικού στο διαδίκτυο και τι πρέπει να προσέχουν όταν αναζητούν έγκυρες πληροφορίες.

Δραστηριότητες:

Το έργο ακολούθησε τα εξής βήματα, βάσει πολύ προσεκτικού σχεδιασμού:

- 1) Οι μαθητές συνάντησαν έναν επαγγελματία δημοσιογράφο πριν ξεκινήσουν την εργασία τους και, υπό την καθοδήγησή του, συνεργάστηκαν χωρισμένοι σε διακρατικές ομάδες για να δημιουργήσουν τρία τεύχη ενός διαδικτυακού περιοδικού. Ορισμένα άρθρα δημοσιεύτηκαν σε τοπική εφημερίδα των πόλεων των εταίρων.
- 2) Αφού συνέταξαν κάθε τεύχος, οι μαθητές πήραν συνέντευξη από τους νεαρούς δημοσιογράφους ενός σχολείου-εταίρου, για να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους σχετικά με το περιεχόμενο στο οποίο αναφέρονταν τα άρθρα των εταίρων τους.
- 3) Με την ευκαιρία της Ημέρας Ασφαλούς Διαδικτύου 2021, οι εταίροι διοργάνωσαν μια εκδήλωση στο eTwinning live. Έγινε μια εισαγωγή στο θέμα των ψευδών ειδήσεων και οι μαθητές συνειδητοποίησαν τη διαφορά μεταξύ των αληθινών και των ψευδών ειδήσεων και ενημερώθηκαν για τρόπους ανίχνευσης της παραπληροφόρησης. Κατόπιν, κλήθηκαν να δημιουργήσουν τα δικά τους άρθρα με ψευδείς ειδήσεις, τα οποία μπορείτε να δείτε εδώ: <https://wakelet.com/i/invite?code=735e7b6>
- 4) Στο τέλος του έργου, επιλέχθηκαν τα καλύτερα άρθρα και παρουσιάστηκαν σε ένα βιντεοκλίπ. Τέλος, τα καλύτερα άρθρα δημοσιεύτηκαν σε τοπικές εφημερίδες των πόλεων των εταίρων.

Μια πολύ ενδιαφέρουσα εργασία ήταν η «Συνέντευξη με τον ρεπόρτερ», όπου οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να υποβάλουν ερωτήσεις για να ικανοποιήσουν την περιέργειά τους αναφορικά με το άρθρο των εταίρων τους. Το τελικό προϊόν του έργου ήταν το διεθνές διαδικτυακό περιοδικό με 30 άρθρα από 30 εταίρους.

Αντίκτυπος:

Οι μαθητές συνειδητοποίησαν τον όγκο της δουλειάς που απαιτείται για να δημιουργηθούν τα τεύχη του περιοδικού και τη σημασία που έχει η παροχή έγκυρων και εμπειριστατωμένων ειδήσεων, αποφεύγοντας την παραπληροφόρηση ή το πολιτισμικά προκατειλημμένο περιεχόμενο.

Χώρες:

Αλβανία, Κροατία, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Πολωνία, Πορτογαλία, Δημοκρατία της Μολδαβίας, Ρουμανία, Ισπανία, Τουρκία, Ουκρανία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/114711/home>

Εργαλεία:

Symbaloo

YOUNG JOURNALISTS OF TODAY – RESPONSIBLE DIGITAL CITIZENS OF TOMORROW

Το διαθεματικό αυτό πρόγραμμα δημιουργήθηκε με σκοπό να ενθαρρύνει την κριτική σκέψη των μαθητών και να τους προετοιμάσει για να γίνουν υπεύθυνοι ψηφιακοί πολίτες. Θίχτηκαν και αναλύθηκαν θέματα όπως το επουσιώδες περιεχόμενο, τα στερεότυπα και η ποιοτικά υποβαθμισμένη πληροφόρηση.

Στόχοι:

Το διαθεματικό αυτό έργο επεδίωκε να ενθαρρύνει την κριτική σκέψη των μαθητών και να τους προετοιμάσει, ώστε να γίνουν υπεύθυνοι ψηφιακοί πολίτες. Το έργο βασίζεται στην αμοιβαία πεποίθηση ότι ως εκπαιδευτικοί δεν πρέπει απλά να βλέπουμε τους μαθητές μας να αφιερώνουν χρόνο στα κινητά τους τηλέφωνα, καταναλώνοντας πολύ συχνά ασήμαντο περιεχόμενο στο YouTube, το οποίο μάλιστα βρίσκεται στερεοτύπων, ειδικά ως προς τις «αποδεκτές» εμφανίσεις. Επίσης, τα κριτήρια παραγωγής και η αισθητική του εν λόγω περιεχομένου βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα και η γλώσσα που χρησιμοποιείται από τους παραγωγούς του περιεχομένου στο YouTube δεν συνάδει με τα φιλολογικά πρότυπα. Στόχος είναι η αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών κατά τη διάρκεια του έργου.

Το έργο αρχικά βασίστηκε σε ένα υφιστάμενο έργο Erasmus+ KA229, στο οποίο συμμετέχουν σχολεία από την Κροατία, τη Βόρεια Μακεδονία, τη Σερβία, τη Ρουμανία και την Ισπανία, και στη συνέχεια διέυρνε το πεδίο εφαρμογής του συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον εταίρους μέσω του eTwinning από την Ιταλία, την Ιρλανδία, την Κύπρο και την Τουρκία.

Δραστηριότητες:

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για το έργο, ορισμένοι εκπαιδευτικοί έλαβαν μέρος σε διαδικτυακή επιμόρφωση με θέμα τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και τη δημοσιογραφία. Το υλικό και οι προσεγγίσεις που διδάχθηκαν κατά την επιμόρφωση αποτέλεσαν τη βάση των δραστηριοτήτων του έργου. Στη διάρκεια του έργου οι μαθητές έμαθαν να γράφουν άρθρα με διαφορετικό δημοσιογραφικό ύφος. Στη συνέχεια δημοσίευσαν και αντάλλαξαν άρθρα σχετικά με θέματα όπως τις τοπικές ειδήσεις, τα επιτεύγματα των μαθητών, την αγωγή του πολίτη και την εκπαίδευση για τα ΜΜΕ. Μέσω διαδικτυακών συναντήσεων και εργαστηρίων, οι μαθητές απέκτησαν τις απαραίτητες βασικές δεξιότητες για τον σχεδιασμό και τη σύνταξη μιας εφημερίδας, συμπεριλαμβανομένης της δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Μετά από εισαγωγική εκπαίδευση, οι μαθητές πρότειναν πιθανά θέματα για τα άρθρα και άρχισαν να τα συντάσσουν με βοήθεια από τους μέντορες. Στο τέλος του έργου, οι μαθητές ψήφισαν τα καλύτερα άρθρα που συμπεριλήφθηκαν σε ένα ηλεκτρονικό βιβλίο: <https://shared.kotobee.com/#/book/22220>

Αντίκτυπος:

Μέσω της ενεργού δημιουργίας περιεχομένου για τα ΜΜΕ (όπως ενός ηλεκτρονικού βιβλίου ή περισσότερων από 70 άρθρων) και της ανάγνωσης μαθητικών κειμένων, οι μαθητές συνειδητοποίησαν τη διαφορά μεταξύ του περιεχομένου που χρησιμοποιείται από τα ΜΜΕ αποσκοπώντας στη χειραγώγηση και του περιεχομένου που δημιουργείται με σκοπό την πληροφόρηση, τη μόρφωση και την ψυχαγωγία. Επίσης, ενισχύθηκαν οι ψηφιακές δεξιότητες των μαθητών και η ικανότητα συνεργασίας τους και καλλιεργήθηκε το ενδιαφέρον τους για την ενεργό ψηφιακή συμμετοχή στα κοινά. Μέσω της συμμετοχής στο έργο αναπτύχθηκαν επίσης οι διαπολιτισμικές τους ικανότητες και ενθαρρύνθηκαν να επιδεικνύουν ανοικτό πνεύμα, ενσυναίσθηση και ανεκτικότητα απέναντι σε άλλους πολιτισμούς.

Χώρες:

Βόρεια Μακεδονία, Κροατία, Σερβία, Ρουμανία, Ισπανία, Ιταλία, Ιρλανδία, Κύπρος και Τουρκία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/100169/home>

Εργαλεία:

WordPress, Weebly, Google Sites, Zoom, Skype

24 HOURS – 24 STUNDEN

Αυτό το έργο πραγματοποιήθηκε ποικιλοτρόπως τη χρήση των ΜΜΕ από τους μαθητές, την αλληλεπίδρασή τους με άλλους, καθώς και την ενδεδειγμένη συμπεριφορά στο διαδίκτυο.

Κατά τη διάρκεια του έργου, οι μαθητές αντιμετώπισαν ποικίλες δοκιμασίες και ανέφεραν πόσο δύσκολο τους φαινόταν να μείνουν χωρίς κινητό τηλέφωνο.

Στόχοι:

Το έργο επιδίωκε να προσφέρει σε νέους ανθρώπους την ευκαιρία να στοχαστούν με δημιουργικό και κριτικό τρόπο αναφορικά με τον ψηφιακό κόσμο, ο οποίος απέκτησε κυρίαρχη θέση στη ζωή τους λόγω της πανδημίας. Ειδικότερα, στόχος του έργου ήταν να τους κάνει να σκεφτούν πόσο πολύ εξαρτώνται από τη χρήση των κινητών τους τηλεφώνων.

Το θέμα του 68ου ευρωπαϊκού διαγωνισμού «Digital EU – and YOU?!» έδωσε σε παιδιά και νέους την ευκαιρία να στοχαστούν με δημιουργικό και κριτικό τρόπο σχετικά με τον εξόχως ψηφιακό κόσμο όπου ζουν.

Δραστηριότητες:

Κατά τη διάρκεια του έργου, οι μαθητές αναλογίστηκαν το περιεχόμενο που καταναλώνουν στα ΜΜΕ. Έλαβαν μέρος στη δραστηριότητα «24 ώρες χωρίς», κατά την οποία απαγορευόταν να χρησιμοποιήσουν τα κινητά τους τηλέφωνα για 24 ώρες. Για τον λόγο αυτό, οι εκπαιδευτικοί δημιούργησαν μια σειρά σχεδίων ερωτηματολογίου ώστε να διερευνήσουν τη χρήση των κινητών τηλεφώνων από τους μαθητές, τις αγαπημένες τους εφαρμογές, τη συχνότητα με την οποία καταφεύγουν στα τηλέφωνα τους εντός της ημέρας και πώς θα ένιωθαν χωρίς αυτά. Εξετάζοντας τα αποτελέσματα της έρευνας σε συζητήσεις με μαθητές από διάφορες χώρες, τα παιδιά συνειδητοποίησαν τα μοτίβα της συμπεριφοράς τους. Στο επόμενο στάδιο του έργου ενθαρρύνθηκαν να σκεφτούν τις ευκαιρίες που προσφέρει μια πραγματικότητα χωρίς ψηφιακά μέσα και διαδίκτυο. Στο πλαίσιο του θέματος, συνεργάστηκαν για να γράψουν ιστορίες, δημιουργήσουν κινούμενα σχέδια και βίντεο και φαντάστηκαν πώς θα μπορούσε να είναι η ζωή τους χωρίς τηλέφωνο. Οι μαθητές δημιούργησαν από κοινού ιστορίες και τις δημοσίευσαν με τη μορφή σύντομων ηλεκτρονικών βιβλίων ή βίντεο. Ασχολήθηκαν επίσης με την ανάπτυξη ενός αλφαβητικού δραστηριοτήτων που διεξάγονται χωρίς διαδίκτυο και δημιούργησαν μια ιστορία για τις περιπέτειες ενός κινητού τηλεφώνου, την οποία μπορείτε να δείτε εδώ https://videos.simpleshow.com/iZYUozZlt4?fbclid=IwAR1Imkfhv33g8brm8QMYUaKkZoX8xLYSg4B6kq-IFF_qD4B0Lar6yUVcIl%2F Στο έργο συμμετείχαν και οι γονείς, οι οποίοι απάντησαν σε αρκετά ερωτηματολόγια σχετικά με το περιεχόμενο που καταναλώνουν στα ΜΜΕ.

Αντίκτυπος:

Το έργο ενθάρρυνε τους μαθητές να στοχαστούν σχετικά με τη συμπεριφορά τους ως καταναλωτές περιεχομένου στα ΜΜΕ και να σκεφτούν εναλλακτικές δυνατότητες για μια καθημερινότητα χωρίς κινητό τηλέφωνο. Στο τέλος του έργου, όλοι οι μαθητές είχαν αποκομίσει μια καλή εικόνα όσον αφορά τη χρήση του κινητού τους τηλεφώνου και είχαν μάθει να συμμετέχουν σε εναλλακτικές δραστηριότητες οι οποίες δεν περιλάμβαναν τη χρήση κινητού τηλεφώνου.

Χώρες:

Πορτογαλία, Γερμανία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:<https://twinspace.etwinning.net/95044/home>**Εργαλεία:**

Madmagz, ToonyTool, Makebeliefscomix, Padlet, Adventmyfriend, Wordart, Issuu, Kinemaster, Artsteps, Answergarden, Mysimpleshow

ALL ABOUT DIGITAL

Ζούμε σε μια ψηφιακή εποχή και, στη διάρκεια της πανδημίας, αυξήθηκε η χρήση της τεχνολογίας από τους νέους κάθε ηλικίας. Το παρόν έργο δημιουργήθηκε για να ευαισθητοποιήσει τους νέους μαθητές σχετικά με την ψηφιακή τους ζωή, την κατανάλωση πληροφοριών, την ασφάλεια στο διαδίκτυο, τον κυβερνοεκφοβισμό και τις επιπτώσεις της κατάχρησης του διαδικτύου στην υγεία τους.

Στόχοι:

Στόχος του έργου ήταν να δώσει στους μαθητές τη δυνατότητα να κάνουν τα πρώτα τους ασφαλή βήματα στον ψηφιακό κόσμο και να τους βοηθήσει να γνωρίσουν πώς να αξιολογούν περιεχόμενο στα ΜΜΕ.

Οι κύριες δραστηριότητες αποσκοπούσαν πρωτίστως να βοηθήσουν τους μαθητές να αποκομίσουν γνώσεις σχετικά με τη λειτουργία του διαδικτύου και να αναπτύξουν διαδικτυακές δεξιότητες μέσω της ανάλυσης και της αξιολόγησης περιεχομένου των ΜΜΕ. Στις εισαγωγικές δραστηριότητες οι μαθητές ερωτήθηκαν τι σημαίνει γι' αυτούς η τεχνολογία και το διαδίκτυο. Οι δραστηριότητες περιλάμβαναν ακόμα μαθήματα και ένα διαδικτυακό σεμινάριο με καθηγητή ΤΠΕ σχετικά με την ασφάλεια στο διαδίκτυο. Στη συνέχεια, οι μαθητές δημιούργησαν ασφαλή ψευδώνυμα και κωδικούς πρόσβασης, έπαιξαν ψηφιακά παιχνίδια, συμμετείχαν ζωντανά σε ένα διαδικτυακό Kahoot με τους εκπαιδευτικούς τους και δημιούργησαν ένα συνεργατικό φυλλάδιο σχετικά με τον γραμματισμό στα ΜΜΕ, στο οποίο παρουσίαζαν τα υπέρ και τα κατά του περιεχομένου στα ΜΜΕ.

https://www.canva.com/design/DAEWD7eLGHQ/share/preview?token=X0PYk-PJWWMXiXBgxb54MVw&role=EDITOR&utm_content=DAEWD7eLGHQ&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=sharebutton#1

Στη συνέχεια, οι μαθητές έφασαν και σχεδίασαν ένα λεξικό ψηφιακών λέξεων. Επίσης, στο πλαίσιο του έργου αξιολογήθηκαν διάφορα μέσα, όπως βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά, διαφημίσεις, κινούμενα σχέδια και οι μαθητές συγκέντρωσαν τα ευρήματά τους σε ένα συνεργατικό Padlet.

Επίσης, έμαθαν για τη σημασία του ψηφιακού αποτυπώματος και δημιούργησαν τα ψηφιακά τους αποτυπώματα με τις πληροφορίες που βρήκαν αναζητώντας στο Google τα ονόματά τους. Στο τέλος του έργου, οι μαθητές συνέταξαν από κοινού και υπέγραψαν συμφωνία σχετικά με την ασφαλή χρήση του διαδικτύου.

Αντίκτυπος:

Το έργο ώθησε τους μαθητές να συμπεριφέρονται πιο προσεκτικά στο διαδίκτυο και να συνειδητοποιήσουν καλύτερα τους κινδύνους του διαδικτύου. Είδαν τους συνομηλίκους τους να αντιμετωπίζουν προβλήματα κατά την περιήγησή τους στο διαδίκτυο, κάτι που τους έδωσε το θάρρος να παίρνουν μέτρα όταν βρίσκονται αντιμέτωποι με ζητήματα ασφάλειας ή κυβερνοεκφοβισμό.

Επίσης, οι μαθητές έμαθαν ότι όλα τα παιδιά πρέπει να είναι ενημερωμένα σχετικά με την ασφάλεια και τα πρότυπα στο διαδίκτυο, ανεξάρτητα από την ηλικία τους.

Στο έργο συμμετείχαν και οι γονείς, οι οποίοι έμαθαν πώς να καθοδηγούν τα παιδιά τους ενόσω είναι συνδεδεμένα στο διαδίκτυο και πώς να αντιμετωπίζουν τις επιπτώσεις της κατάχρησης του υπολογιστή και του κινητού τηλεφώνου.

Χώρες:

Τουρκία, Ρουμανία, Ιταλία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/152784/home>

Εργαλεία:

Canva, Postermywall, Milanote, Wakelet, Voice toner, Chatterpix, My doll face, Voki, Genially, Padlet, Learning apps, Kahoot, Oodlu, Educandy, Jigsawplanet, Storyboardthat, Makebeliefcomix, Birddessines, Wordart, Mentimeter, Tricider, Answergarden, Inshot, Animaker, Book creator, Storyjumper, Grcodegenerator.

ENJOYING CODING

Το έργο «Enjoying Coding» ενθάρρυνε τους εταίρους να μάθουν και να καλλιεργήσουν το πάθος τους για τη δημιουργία κωδίκων.

Στόχοι:

Στόχος του έργου ήταν να αντιληφθούν καλύτερα οι μαθητές τι περιλαμβάνει η δημιουργία κωδίκων και πώς ο προγραμματισμός αποτελεί τη ραχοκοκκαλιά όλων των υπολογιστών και του διαδικτύου.

Δραστηριότητες:

Το έργο διεξήχθη στο πλαίσιο της προετοιμασίας των μαθητών από τους εκπαιδευτικούς τους για να λάβουν μέρος στην Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Προγραμματισμού. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας, οι εκπαιδευτικοί παρακολούθησαν το ανοικτό μαζικό διαδικτυακό μάθημα «Basics for Schools of Artificial Intelligence (AI)», που προσφέρθηκε στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Προγραμματισμού. Οι μαθητές έμαθαν πώς να αποκωδικοποιούν κώδικες και να αναλύουν μπερδεμένες εικόνες. Κατά την εαρινή εκστρατεία του eTwinning με θέμα τον γραμματισμό στα ΜΜΕ, η δραστηριότητα που τους ανατέθηκε ήταν η δημιουργία ενός κουίζ με «ψευδείς» εικόνες στο Kahoot και οι εταίροι τους έπρεπε να ψάξουν να βρουν το ψεύδος (η δραστηριότητα περιγράφεται πιο αναλυτικά στο κεφάλαιο 6).

Ως τελικό προϊόν, οι εκπαιδευτικοί δημιούργησαν μια σελίδα στο TwinSpace του έργου, όπου συγκέντρωσαν και κοινοποίησαν πρότυπα σχέδια μαθήματος στον τομέα του προγραμματισμού.

Αντίκτυπος:

Μέσω του έργου οι μαθητές ανέπτυξαν δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και κριτικής σκέψης. Εξοικειώθηκαν με γλώσσες προγραμματισμού και καλλιεργήθηκε το ενδιαφέρον τους για τη δημιουργία κωδίκων. Επιπλέον, έμαθαν να χρησιμοποιούν σωστά υπολογιστές και τάμπλετ.

Χώρες:

Σλοβενία, Πολωνία, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/122478>

Εργαλεία:

Photoshop, Digital photo frame, Kahoot, Google Forms

4.3

ΗΛΙΚΙΕΣ: 12-16

LITERATE-TWINNERS

Επικεντρώθηκε στην ασφαλή και συνειδητή χρήση των ΜΜΕ και του διαδικτύου από τους συμμετέχοντες μαθητές.

Στόχοι:

Το έργο αφορά τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και την παραπληροφόρηση. Κύριος στόχος είναι να μάθουν οι μαθητές να είναι ασφαλείς στο διαδίκτυο και να κάνουν πιο συνειδητή χρήση του. Γι' αυτό, πρέπει να μάθουν το απαραίτητο λεξιλόγιο όσον αφορά τον γραμματισμό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ορισμένα βασικά εργαλεία Web 2.0, να κάνουν παρουσιάσεις σε ξένη γλώσσα και να αποκτήσουν κοινωνικές δεξιότητες και ικανότητες ενεργού πολίτη μέσω του DigComp 2.1. Στόχος είναι να ενσωματωθεί στο πρόγραμμα σπουδών ο γραμματισμός στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές σχετικά με τον γραμματισμό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, την παραπληροφόρηση και την ασφάλεια στο διαδίκτυο.

Δραστηριότητες:

Στο πλαίσιο του έργου —με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών τους— οι μαθητές ενημερώθηκαν για το ευρωπαϊκό πλαίσιο ψηφιακών ικανοτήτων και, με αυτό ως βάση, συμμετείχαν σε δραστηριότητες σχετικές με τους κύριους τομείς του πλαισίου. Οι μαθητές ερεύνησαν υλικό σχετικά με τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και παρουσίασαν τα αποτελέσματα της δουλειάς τους στους εταίρους του έργου. Όλα τα μέλη του έργου συγκεντρώνονταν μέσω διαδικτύου κάθε Σάββατο βράδυ για να ακούσουν τις παρουσιάσεις των ομάδων, οι οποίες αποτελούνταν από μαθητές διαφόρων χωρών.

Στο πλαίσιο του έργου, χρησιμοποιήθηκε με επιτυχία η μεθοδολογία της Ολοκληρωμένης Μάθησης Περιεχομένου και Γλώσσας (CLIL). Επίσης, οι μαθητές ετοίμασαν φυλλάδια, αφίσες και διαφημίσεις δημόσιων υπηρεσιών τόσο στη μητρική τους γλώσσα όσο και στα αγγλικά. Με την εκπόνηση των εργασιών στη μητρική τους γλώσσα, οι μαθητές επιδίωξαν να προσεγγίσουν άλλες ενδιαφερόμενες ομάδες στο σχολείο ή ακόμη και στη χώρα τους. Τέλος, οι εταίροι χωρίστηκαν σε ομάδες και οι μαθητές έγραψαν ιστορίες για τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και την παραπληροφόρηση.

Οι μαθητές ενημερώθηκαν σχετικά με σημαντικά θέματα στον τομέα του γραμματισμού στα ΜΜΕ, την παραπληροφόρηση και τους κινδύνους που απορρέουν από τα ΜΜΕ και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι παράνομες και ψευδείς ειδήσεις/το παράνομο και ψευδές περιεχόμενο, ο αποκλεισμός, ο κυβερνοεκφοβισμός, η κοινωνική πίεση, το ψηφιακό αποτύπωμα, η ασφάλεια στο διαδίκτυο, η παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και η δεοντολογική συμπεριφορά στο διαδίκτυο. Από τις δραστηριότητες των εταίρων προέκυψε ένα ηλεκτρονικό βιβλίο που

περιλαμβάνει δεκάδες διηγήματα σχετικά με τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι μαθητές δημιούργησαν επίσης από κοινού ένα φυλλάδιο για τον γραμματισμό στα ΜΜΕ: <https://online.fliphtml5.com/lwuypr/kjmi/#p=1>

Αντίκτυπος:

Το έργο έδωσε στους εταίρους τη δυνατότητα να μελετήσουν και να μάθουν το λεξιλόγιο που αφορά τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ενθάρρυνε τους μαθητές να εξοικειωθούν με κάποια βασικά εργαλεία Web 2.0. Επίσης, μέσω του έργου οι μαθητές ευαισθητοποιήθηκαν περαιτέρω αναφορικά με τον γραμματισμό στα ΜΜΕ, κάτι που τους βοήθησε να αποκτήσουν κοινωνικές ικανότητες και ικανότητες σχετιζόμενες με την ιδιότητα του πολίτη και να προετοιμαστούν για τον νέο γραμματισμό που απαιτείται για τη ζωή και την εργασία στον 21ο αιώνα.

Χώρες:

Τουρκία, Τυνησία, Αζερμπαϊτζάν, Ισπανία, Κροατία, Σερβία, Πορτογαλία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

Εργαλεία:

Google Docs, Google Forms, Google Slides, Pinup, WordArt, Tricider, Calameo, Canva, Zoom, Blogspot, Microsoft Teams, Removebg, Pixton Edu, Kahoot, Thinglink, School Map, Quik, Padlet, Animoto, Biteable, Weebly, Powtoon, CalendarLabs, Mosaically, Menti, Cram, Educandy, Socrative, Makeit

ΦΑΚΕΤΑΣΤΙΚ

Οι όροι ψευδείς ειδήσεις, μετα-αλήθεια και εναλλακτικά γεγονότα (fake news, post-truth και alternative facts) είναι τρεις όροι που φαίνεται να συνοψίζουν την περίεργη εποχή που ζούμε. Η κυκλοφορία ψευδών ειδήσεων όμως δεν ξεκίνησε με την έλευση του διαδικτύου και των κινητών τηλεφώνων, αλλά υπήρχε ανέκαθεν. Σε αυτό το έργο οι μαθητές βουτούν στον κόσμο της χειραγώγησης και επινοούν μια πλαστή ιστορία, στην οποία φαντάζονται τις ψευδείς ειδήσεις του μέλλοντος.

Στόχοι:

Το έργο αυτό αποσκοπούσε στο να μυθήσει τους μαθητές στην έννοια των ψευδών ειδήσεων και να τους διδάξει στρατηγικές για να γίνουν καλύτεροι και πιο κριτικοί αναγνώστες. Θέμα του έργου ήταν η παραπληροφόρηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι πραγματικές/ψεύτικες εικόνες και βίντεο.

Δραστηριότητες:

Αρχικά, έγινε μια εισαγωγή και παρουσιάστηκε στους μαθητές ο χαρακτήρας του Βαρόνου Μινκάουζεν, που είναι ένα καλό παράδειγμα ανθρώπου που παραπληροφορεί με τις ψεύτικες ιστορίες του. Αφού διάβασαν το μυθιστόρημα Baron of Liars (Ο βαρόνος των ψεμάτων), οι μαθητές χωρισμένοι σε διακρατικές

ομάδες δημιούργησαν πλασματικές ιστορίες για όλους, στις οποίες φαντάστηκαν τις ψευδείς ειδήσεις του μέλλοντος, σαν να τις έλεγε ο ίδιος ο βαρόνος. Ο τίτλος του βιβλίου με τα παραμύθια ήταν Τα καινούργια ρούχα του Μινχάουζεν ως αναφορά στις νέες ιστορίες για τον Μινχάουζεν που έγραψε η ομάδα τους στο πλαίσιο του έργου. Στο τέλος, οι μαθητές εστίασαν στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των συγγραφέων σε σχέση με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και βούτηξαν στον κόσμο της χειραγώγησης δημιουργώντας ένα παιχνίδι λαβύρινθου με ψεύτικες αναρτήσεις και εικόνες στο Twitter. Στη διάρκεια του έργου εφαρμόστηκαν διάφορες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, όπως η τεχνική της ανεστραμμένης τάξης σε κάθε ενότητα και η βασισμένη στο παιχνίδι μάθηση με διαφορετικά εργαλεία και πόρους. Επίσης, χρησιμοποιήθηκαν τεχνικές μάθησης βάσει σεναρίων: οι μαθητές φαντάστηκαν ότι ζούσαν το έτος 3050 και έγραψαν διηγήματα σε διακρατικές ομάδες. Τα κύρια προϊόντα του έργου ήταν το βιβλίο με τα παραμύθια και ένα παιχνίδι περιπέτειας με ψευδείς αναρτήσεις στο Twitter και ιστορίες που δημιούργησαν οι μαθητές, ακόμη και ένα παιχνίδι λαβύρινθου όπου οι μαθητές έπρεπε να αποφύγουν τις ψευδείς πληροφορίες και να αναγνωρίσουν την αλήθεια βασιζόμενοι στο ένστικτό τους:

Αντίκτυπος:

Στο πλαίσιο του έργου οι μαθητές έμαθαν πολλά σχετικά με την αλήθεια και το ψέμα και πώς να εντοπίζουν τη διαφορά. Επίσης, καλλιεργήθηκαν οι δεξιότητες κριτικής σκέψης και στο τέλος του έργου οι μαθητές είχαν αποκτήσει μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, νιώθοντας ότι έχουν τον έλεγχο του ψηφιακού τους κόσμου. Οι εκπαιδευτικοί κατέγραψαν δύο πολύ ενδιαφέροντα βίντεο στα οποία εξετάζουν τα αποτελέσματα του έργου για τους μαθητές τους:

<https://youtu.be/-OQnrRQHVoU>

<https://youtu.be/Nf1a6LkuPp0>

Χώρες:

Γερμανία, Τουρκία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/125385/home>

Εργαλεία:

Padlet, Facebook, Twitter, Quizizz, Doozle, Genial.ly, Google Slides, Zoom, Canva, Imovie, BBC Academy Resources

INFLUENCED

Στόχοι:

Στην εποχή μας, η επίδραση των επηρεαστών (influencer) στους νέους είναι καταλυτική. Αυτός είναι και ο σκοπός για τον οποίο δημιουργήθηκε το παρόν έργο: για να εξετάσει πώς το διαδικτυακό περιεχόμενο μπορεί να επηρεάσει τις απόψεις, τις αποφάσεις και τον τρόπο ζωής μας και να εξαχθούν συμπεράσματα για τη ζωή των μαθητών.

Δραστηριότητες:

Αφού διάβασαν ένα άρθρο σχετικά με τους δέκα κορυφαίους επηρεαστές και διερεύνησαν την έννοια του επηρεασμού, οι μαθητές ετοίμασαν μια σχετική παρουσίαση και πρόσθεσαν κι άλλους επηρεαστές, σημερινούς για τους ίδιους. Επίσης, οι μαθητές διερεύνησαν πώς το διαδικτυο μπορεί να επηρεάσει τους ανθρώπους και στο πλαίσιο της άσκησης αυτής δημιούργησαν ένα «γλωσσάριο όρων» και μια συλλογή κειμένων που απηχούσαν τις προσωπικές τους εμπειρίες. Επίσης, εξέτασαν πώς το διαδικτυο επηρεάζει τη δημοκρατική συμμετοχή. Συνεργαζόμενοι δημιούργησαν πολλά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένου ενός ηλεκτρονικού βιβλίου. Μοιράστηκαν την προσωπική τους εμπειρία και έμαθαν πώς και από ποιους επηρεάζεται η ζωή τους.

Αντίκτυπος:

Οι μαθητές ενθαρρύνθηκαν ώστε να οξύνουν την κριτική τους σκέψη απέναντι στο περιεχόμενο των ΜΜΕ και τους επηρεαστές που ακολουθούν. Στο τέλος του έργου, εκτός από τις νεοαποκτηθείσες και βελτιωμένες διαπολιτισμικές και ψηφιακές ικανότητες και τις ικανότητες στις ξένες γλώσσες, δημιούργησαν προϊόντα συνεργαζόμενοι, ενώ παράλληλα επέδειξαν υψηλό επίπεδο δημιουργικότητας και κριτικής σκέψης. Ένας μαθητής έκανε το εξής σχόλιο: «Σοκαρίστηκα όταν συνειδητοποίησα πόσο πολύ με επηρεάζει το διαδικτυο, αλλά και πολλούς άλλους, κάθε μέρα. Πολλοί από εμάς δεν θα μπορούσαμε να ζήσουμε πια χωρίς αυτό».

Μπορείτε να μάθετε περισσότερα σχετικά με το έργο εδώ

Χώρες:

Λιθουανία, Ιταλία, Γερμανία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/70666/home>

Εργαλεία:

Adobe Spark, Sutori, Classtools.net, Issuu, Google Docs, Google Slides, Google Forms, Padlet, Makebelifscmix, Memegenerator, Tricider, Dotstorming, Answergarden, Kizoa

ART AUTOGRAPHS 2021

Στόχοι:

Στόχος του έργου ήταν να βοηθήσει τους μαθητές να μάθουν τι είναι η πλαστογράφηση στην τέχνη και τα μιμείδια (memes) που βασίζονται σε έργα τέχνης, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης μελέτης της σύγχρονης τέχνης. Τι σχέση έχουν τα ποιοτικά, σωστά μιμείδια με την τέχνη; Μήπως ο κόσμος γνωρίζει μιμείδια που βασίζονται σε έργα τέχνης καλύτερα από την πρωτότυπη πηγή τους; Πώς μπορούν οι μαθητές να διακρίνουν τα αυθεντικά καλλιτεχνικά δημιουργήματα από τα πλαστά;

Δραστηριότητες:

Στη διάρκεια ενός έτους, μαθητές ηλικίας 10 έως 17 ετών συνέδεσαν το παρόν έργο με το υλικό που έπρεπε να μελετήσουν όσον αφορά τον πολιτισμό και την τέχνη. Στις δραστηριότητες συγκαταλέγονταν η δημιουργία έργων τέχνης με βάση προσωπικούς συσχετισμούς σχετικά με τη δημιουργικότητα των καλλιτεχνών, ο σχεδιασμός δειγμάτων που βασίζονται στην πολιτισμική και καλλιτεχνική κληρονομιά, η έρευνα για τη ζωή και το έργο καλλιτεχνών από διάφορες χώρες και η καλλιέργεια του σεβασμού απέναντι στους διάφορους πολιτισμούς του κόσμου. Οι μαθητές διεξήγαγαν έρευνα σχετικά με διάσημους επηρεαστές, έφτιαξαν ένα γλωσσάριο όρων σχετικών με τη συμπεριφορά στο διαδίκτυο και ένα συνεργατικό ηλεκτρονικό βιβλίο με τίτλο Modern Art Simplified (Η σύγχρονη τέχνη απλουστευμένη). Επιπλέον, γύρισαν αρκετές ταινίες και οργάνωσαν ζωντανές εκδηλώσεις eTwinning με θέμα τον εντοπισμό μιμείδων και πλαστών έργων τέχνης.

Αντίκτυπος:

Αναμφίβολα, βελτιώθηκαν οι κριτικές δεξιότητες των μαθητών μέσω της μελέτης του κόσμου της τέχνης και των πλαστών έργων τέχνης, και κατάλαβαν ότι κάθε εικόνα πρέπει να αξιολογείται με κριτικό πνεύμα όσον αφορά το πλαίσιο, το βασικό μήνυμα και τα υποκείμενα κίνητρα.

Χώρες:

Γαλλία, Ελλάδα, Τουρκία, Ουκρανία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/116982/home>

Εργαλεία:

Graasp, Minecraft, Blender, GeoGebra, Emaze, Tricider, Survey Monkey, Mentimeter, Padlet, Thinglink, Genial.ly, Calameo, Blogspot, Adobe Spark Post, Pixlr, Tuerchen, Kahoot, LearningApps, Linoit, Sway, Seesaw, Toytheater, Sutory, Wizer.me, YouTube, Stop Motion Studio

WEBA (WEB-ACADEMY)

Το έργο διερεύνησε διαδικτυακά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα Web 2.0 και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να υποστηρίξουν τη διδασκαλία και τη μάθηση στο διαδίκτυο.

Στόχοι:

Μέσω του έργου επιδιώχθηκε η βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των μαθητών για την αποτελεσματικότερη χρήση εργαλείων Web 2.0 και για την αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν σε έναν ψηφιοποιημένο κόσμο.

Δραστηριότητες:

Στο εν λόγω έργο, οι μαθητές που δεν πήγαιναν σχολείο λόγω της πανδημίας COVID-19 ενθαρρύνθηκαν να δημιουργήσουν περιεχόμενο, χρησιμοποιώντας εργαλεία Web 2.0, για να υποστηρίξουν τα μαθήματα και τις δραστηριότητές τους. Οι μαθητές βρίσκονται αντιμέτωποι με ποικίλους κινδύνους σε έναν ψηφιοποιημένο κόσμο και, για τον λόγο αυτό, δημιούργησαν πρωτότυπα και εκπαιδευτικά προϊόντα σχετικά με το θέμα του γραμματισμού στα ΜΜΕ και της παραπληροφόρησης, χρησιμοποιώντας όλα τα εργαλεία Web 2.0 με τα οποία είχαν εξοικειωθεί: διαδικτυακές ιστορίες και διαγωνισμούς, εννοιολογικούς χάρτες, διαφάνειες μαθημάτων, εργαλεία μετρήσεων και παιχνιδιών. Τα εν λόγω περιεχόμενα διαδόθηκαν στα σχολεία που συμμετείχαν στο έργο. Τα προϊόντα σχετίζονται με θέματα όπως ανακαλύψεις και εφευρέσεις, πολιτισμική κληρονομιά, σχολικά μαθήματα, φύση και περιβάλλον και στο τέλος οι μαθητές έκαναν παρουσιάσεις στους εταίρους τους και στην τοπική κοινότητα.

Αντίκτυπος:

Οι μαθητές αύξησαν τις ψηφιακές τους ικανότητες και έλαβαν διαδικτυακή εκπαίδευση μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του έργου ώστε να συνειδητοποιήσουν καλύτερα τα θέματα που αφορούν την ασφάλεια στο διαδίκτυο. Επίσης, αποκόμισαν πολλές πληροφορίες σχετικά με τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και την παραπληροφόρηση και έφτιαξαν ένα βιβλίο με τίτλο «Media Literacy and disinformation with the use of technology» (Γραμματισμός στα ΜΜΕ και παραπληροφόρηση με τη χρήση της τεχνολογίας):

<https://read.bookcreator.com/A38pys632fUAYyVim907yyocfyf2/tEIggLFDQ86G-s6l80mPGOg>

Χώρες:

Τουρκία, Λιθουανία, Πολωνία, Βουλγαρία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/122869/home>

Εργαλεία:

Computer, mobile phone, video camera, tablet, voice recorder, television. Web 2.0 tools: Padlet.com, LearningApps.org, Quizizz.com, Canva.com, Spiderscribe.net, Jigsawplanet.com, app.bookcreator.com, Google Slides, Google Forms, Google Docs, Storyjumper.com, Linoit.com, Blogger.com, Mentimeter.com, SurveyMonkey.com

4.4

ΗΛΙΚΙΕΣ: 16-19

COVERING COVID-19 THROUGH DIGITAL MEDIA LITERACY

Πρόκειται για ένα έργο που χρησιμοποίησε την κατάσταση που δημιουργήθηκε λόγω της COVID-19 ως μέσο για να αναπτύξουν οι συμμετέχοντες μαθητές δεξιότητες γραμματισμού στα ΜΜΕ.

Στόχοι:

Καθώς όλος ο πλανήτης σκέφτεται και ενεργεί με τον ίδιο τρόπο λόγω της πανδημίας COVID-19, το έργο έθεσε ως στόχο να βοηθήσει τους μαθητές να αντιληφθούν τους λόγους και τις συνέπειες της πανδημίας, ιδιαίτερα στον τομέα της παραπληροφόρησης στις ειδήσεις και έτσι να ενισχυθεί ο γραμματισμός τους στα ΜΜΕ.

Δραστηριότητες:

Οι μαθητές έμαθαν να χρησιμοποιούν εργαλεία Web 2.0, φτιάχνοντας ενημερωτικά γραφήματα σχετικά με τον γραμματισμό στα ΜΜΕ με το εργαλείο Canva και παρουσιάζοντάς τα στους συμμαθητές τους. Η διαδικασία περιλάμβανε πολιτιστικές ανταλλαγές μεταξύ μαθητών κατά τις διαδικτυακές συναντήσεις που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο του έργου.

Οι εταίροι του έργου δημιούργησαν όλοι μαζί ένα ηλεκτρονικό βιβλίο με τίτλο «Coronavirus: how bad information can go viral» (Κορονοϊός: πώς οι κακές πληροφορίες διαδίδονται ταχύτατα) – <https://read.bookcreator.com/zKZ3ZsUA1Eg71glCyoalnxELgvr1/QaodmG6MShSev3D-89Zeww>. Αυτό αποτέλεσε τη βάση για συζητήσεις μεταξύ μαθητών από διαφορετικές χώρες, ώστε να αντιληφθούν καλύτερα τον ποικίλο αντίκτυπο του ιού σε διαφορετικούς τομείς και πλαίσια, ιδίως σε σχέση με την κάλυψη από τα ΜΜΕ και την παραπληροφόρηση, και άλλα θέματα όπως η κλιματική αλλαγή.

Αντίκτυπος:

Οι μαθητές ενημερώθηκαν για το πόσο σημαντικό είναι να επικεντρωθούν στον γραμματισμό στα ψηφιακά ΜΜΕ ως βασικό τρόπο για να αναπτύξουν άμυνες απέναντι στην παραπληροφόρηση που αφορά την πανδημία COVID-19. Ως εκ τούτου, καλλιεργήθηκαν αντιστάσεις έναντι του καθημερινού καταγισμού πληροφοριών από τα ΜΜΕ σχετικά με την πανδημία.

Χώρες:

Αζερμπαϊτζάν, Ιορδανία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/114852/home>

Εργαλεία:

Microsoft Teams Platform, Padlet, Canva, Bookcreator, StoryJumper, Quizizz

ART AUTOGRAPHS 2021

Ο γραμματισμός στα ΜΜΕ περιλαμβάνει τις πρακτικές που παρέχουν στους ανθρώπους τη δυνατότητα πρόσβασης, κριτικής αξιολόγησης και δημιουργίας ΜΜΕ. Το έργο προώθησε την ευαισθητοποίηση σχετικά με την επιρροή των ΜΜΕ και δημιούργησε μια ενεργή στάση απέναντι στην κατανάλωση και στη δημιουργία όσον αφορά τα ΜΜΕ.

Στόχοι:

Το έργο απέβλεπε στην ανάπτυξη των αναγκαίων δεξιοτήτων για την κριτική ανάλυση των μηνυμάτων που εκπέμπουν διάφορες πηγές ΜΜΕ. Στόχος ήταν η βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μαθητών και η παροχή βοήθειας ώστε να αναπτύξουν μια γενικότερη ικανότητα χειρισμού των ΜΜΕ και να αυξήσουν τις δημιουργικές τους δεξιότητες για τη δημιουργία των δικών τους μηνυμάτων στα μέσα ενημέρωσης και την καταπολέμηση των ψευδών ειδήσεων.

Δραστηριότητες:

Καθώς το έργο αφορούσε τα ΜΜΕ και την παραπληροφόρηση, μία από τις βασικές δραστηριότητες ήταν η εισαγωγή των μαθητών σε εργαλεία Web 2.0. Οι μαθητές ερεύνησαν το σχετικό λεξιλόγιο στο διαδίκτυο και τα ΜΜΕ και δημιούργησαν ένα γλωσσάριο συνηθισμένων όρων: <https://online.fliphtml5.com/rlouw/gfsj/>. Επίσης, διεξήγαγαν ορισμένα κοινωνικά πειράματα για να μελετήσουν πώς διαδίδεται η παραπληροφόρηση και πώς επηρεάζει τον κόσμο, χρησιμοποιώντας τέσσερις διαφορετικές προσεγγίσεις: δημιουργώντας και χρησιμοποιώντας πλαστές φωτογραφίες, κάνοντας φωτομοντάζ, χρησιμοποιώντας διαδικτυακά εργαλεία για την κατασκευή ψευδών ειδήσεων και φτιάχνοντας βίντεο. Στο σημείο αυτό παρατίθεται το ηλεκτρονικό βιβλίο που δημιούργησαν σχετικά με το θέμα: <https://read.bookcreator.com/kYAGFuZpV3YZczRWVWNHsgX2Zb82/JoYR0ejb-TZqecnOCloKTZO>

Αντίκτυπος:

Η τελική αξιολόγηση του έργου έδειξε ότι οι δραστηριότητες στις οποίες συμμετείχαν οι μαθητές και τα προϊόντα που δημιούργησαν ενίσχυσαν τον γραμματισμό τους στα ΜΜΕ. Το έργο έδωσε στους μαθητές τη δυνατότητα να αποκτήσουν νέες δεξιότητες, όπως δεξιότητες κριτικής σκέψης, επίλυσης προβλημάτων, συνεργασίας, επικοινωνίας και ηγεσίας. Οι μαθητές είναι πλέον σε θέση να αναλύουν πληροφορίες και διαφορετικά είδη ΜΜΕ, αλλά και να δημιουργούν τα δικά τους ΜΜΕ. Ως εκ τούτου, έχουν καταστεί πιο συνειδητοί και προσεκτικοί ψηφιακοί χρήστες.

Χώρες:

Τουρκία, Ρουμανία, Ουκρανία, Γεωργία, Λίβανος, Κροατία, Σερβία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/123681/home>

Εργαλεία:

Google Forms, Kahoot, Quizizz, Blooket, Mentimeter, Canva, Postermywall, Thinkercad, Google Docs, Zoom, Wakelet, ToonyTool, Kapwing, Kizoa, Quizle

DIGITAL BRIDGE!

Με την ψηφιακή εποχή, νέοι κίνδυνοι και κρίσιμοι τομείς απειλούν τους νεαρούς μαθητές. Το παρόν έργο πραγματεύεται τον εθισμό στο διαδίκτυο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τον κυβερνοεκφοβισμό, τις ψευδείς ειδήσεις και την έλλειψη ετοιμότητας για συμμετοχή σε μια ψηφιακή κουλτούρα που ενέχει κινδύνους, όπως την παραβίαση της ιδιωτικής ζωής στο διαδίκτυο και της ασφάλειας των δεδομένων, τις απάτες και άλλα συναφή θέματα.

Στόχοι:

Στόχος του έργου ήταν να βοηθήσει τους μαθητές να γίνουν καλύτεροι ψηφιακοί πολίτες, να ενημερωθούν σχετικά με τους κινδύνους στον κυβερνοχώρο και να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους στον γραμματισμό στα ΜΜΕ και τις ψηφιακές τους δεξιότητες.

Δραστηριότητες:

Οι μαθητές εργάστηκαν σε διακρατικές ομάδες και δημιούργησαν πολλά αποτελέσματα, μεταξύ των οποίων και το παρακάτω κουίζ σχετικά με τις επιδιώξεις των ατόμων που δημιουργούν ψευδείς ειδήσεις: <https://view.genial.ly/6070c7d6a838df0d7dd3126b/interactive-content-bricks-quiz>.

Επίσης, οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με τις έννοιες των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και της δίκαιης χρήσης των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και στη συνέχεια δημιούργησαν ένα κουίζ σχετικά με το θέμα. <https://view.genial.ly/6070c7d6a838df0d7dd3126b/interactive-content-bricks-quiz>

Οι εταίροι συνέταξαν ένα λεξικό σχετικά με την ψηφιακή συμμετοχή στα κοινά, χρησιμοποιώντας λογότυπα, αφίσες και βιντεοσκοπημένες οδηγίες, καθώς και μια σειρά ενημερωτικών δελτίων σχετικά με τον γραμματισμό στα ΜΜΕ, ένα από τα οποία παρατίθεται εδώ: <https://www.flipsnack.com/digitalbridge/copy-of-digit-l-bridge-march-activities-bulletin.htm>.

Στη διάρκεια του έργου, οι μαθητές δημιούργησαν ένα ηλεκτρονικό περιοδικό με τίτλο «safer Internet».

Αντίκτυπος:

Η τελική αξιολόγηση του έργου δείχνει ότι η ψηφιακή ικανότητα των μαθητών βελτιώθηκε και ότι βρίσκονται σε μεγαλύτερη εγρήγορση σχετικά με ό,τι διαβάζουν, βλέπουν και κάνουν όταν αλληλεπιδρούν με τα ΜΜΕ.

Χώρες:

Τουρκία, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Κροατία, Ελλάδα, Ουκρανία, Τυνησία, Λιθουανία, Πολωνία, Γεωργία, Ρουμανία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/151244/home>

Εργαλεία:

Renderforest, Flipgrid, Bitmoji Virtual Classroom, Google Slides, Responsters, Thinglink, Blogger, Wix, Tricider, Wordartcloud, Google Spreadsheet, Voki, Calameo, Bitmoji, Chatterpix, Pictrama, ToonyTool, Pixton, Bighugelabs, Meme Generation, Google Forms, Genially, Emaze, Prezi, Canva, Postermywall, Flipxpress, Quizlet, Quizizz, Kahoot, Learning Apps, Zumpad, Storyboard, Sli.do

ΜΟΝΟ-ΛΟΓΟΣ

Ο τίτλος του έργου βασίζεται στη λέξη «μονόλογος», δηλαδή λόγος που δημιουργήθηκε από ένα μόνο άτομο και απευθύνεται σε έναν ή περισσότερους δέκτες. Παρότι υπάρχουν διάφοροι τύποι μονόλογου, το έργο επικεντρώθηκε στον κωμικό μονόλογο για την προσέγγιση θεμάτων, μεταξύ των οποίων ο γραμματισμός στα ΜΜΕ και η κριτική σκέψη.

Στόχοι:

Στο έργο Mono-logos, οι μαθητές παρουσίασαν και συζήτησαν τα προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας από χιουμοριστική σκοπιά. Η πρόθεση ήταν να διεγερθεί ο προβληματισμός σχετικά με τα ζητήματα αυτά, να αξιοποιηθεί η αίσθηση του χιούμορ και να τονωθεί με αυτόν τον τρόπο η κριτική σκέψη. Στόχος ήταν η ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, των δεξιοτήτων συνεργασίας των μαθητών και η καλύτερη ενημέρωση σχετικά με αμφιλεγόμενα και ευαίσθητα ζητήματα.

Δραστηριότητες:

Οι μαθητές, σε ανάμικτες διακρατικές ομάδες, ασχολήθηκαν με ένα από τα παρακάτω θέματα: COVID-19, γαστρονομία, δυστοπική λογοτεχνία, περιβάλλον, ξένες λέξεις, γραμματισμός στα ΜΜΕ, γυναίκες και ισότητα. Εδώ παρατίθεται ένα παράδειγμα δραστηριότητας στο θέμα γραμματισμός στα ΜΜΕ <https://view.genial.ly/5fcc2b9d185a0d0d977ca3ae/presentation-media-literacymono-logos-etwinning-copia-copia-copia-copia>.

Αφού συζητήθηκαν τα θέματα, κάθε ομάδα έγραψε έναν κωμικό μονόλογο, τον οποίο δραματοποίησε, και αργότερα συμμετείχε σε συζητήσεις. Επιπλέον, όλοι οι μαθητές που συμμετείχαν στο έργο πήραν μέρος και σε διεθνείς εκστρατείες σχετικές με τα θέματα του έργου. Μεταξύ αυτών, μαθητές με προβλήματα ακοής χρησιμοποίησαν τη νοηματική στα βίντεό τους.

Εκτός από τη βιντεοσκόπηση μονολόγων για κάθε θέμα, οι μαθητές έφτιαξαν και ψηφιακά αντικείμενα, όπως εφημερίδες, περιοδικά, κόμικς, αφίσες και παρουσιάσεις σχετικά με διάφορα θέματα. Μια επισκόπηση της κάλυψης του έργου στα ΜΜΕ μπορείτε να βρείτε στη σελίδα αυτή.

Αντίκτυπος:

Αναμφίβολα, οι μαθητές που συμμετείχαν βελτίωσαν τις γλωσσικές τους δεξιότητες, τόσο στον προφορικό όσο και στον γραπτό λόγο. Επίσης, βελτιώθηκαν οι δεξιότητες κριτικής ανάλυσης και η άποψη των εκπαιδευτικών είναι πως κατανόησαν πιο βαθιά την πραγματικότητα της δουλειάς.

Χώρες:

Ισπανία, Βουλγαρία, Ουκρανία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/123528/home>

Εργαλεία:

Tiktok, Flipsnack, Calameo, Genially, Google Slides, Mentimeter, Linoit, Google Forms, YouTube

SOCIAL MEDIA CULTURAL DEGENERATION

Το έργο έθιξε τις αρνητικές επιπτώσεις των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τα οποία, σε συνδυασμό με την πανδημία, επηρέασαν τη συμπεριφορά των εφήβων. Όταν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καθίστανται ο κύριος τρόπος μέσω του οποίου οι μαθητές βιώνουν την πραγματικότητα, μία από τις συνέπειες ονομάζεται «πολιτιστικός εκφυλισμός».

Στόχοι:

Το εν λόγω έργο έθεσε τέσσερις βασικούς στόχους:

- Να ερευνηθούν και να προσδιοριστούν τα πλεονεκτήματα/μειονεκτήματα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης
- Να ερευνηθεί ο όρος «πολιτιστικός εκφυλισμός»
- Να σφυρηλατηθεί κοινωνική επίγνωση της υφιστάμενης κουλτούρας
- Να μάθουν οι μαθητές να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά διαδικτυακά εργαλεία

Δραστηριότητες:

Οι μαθητές ασχολήθηκαν με μεγάλη ποικιλία εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, στο πλαίσιο των οποίων διερεύνησαν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, την έννοια του πολιτιστικού εκφυλισμού και την αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο. Επίσης, μελέτησαν τον εθισμό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τον κίνδυνο του κυβερνοεκφοβισμού, την παραπληροφόρηση και τι περιλαμβάνει το ψηφιακό αποτύπωμα. Επέδειξαν τις γνώσεις τους μέσω κουίζ και τις αποτύπωσαν σε μια σειρά ηλεκτρονικών βιβλίων. Ένα από τα βασικά προϊόντα ήταν ένα βίντεο κινουμένων σχεδίων που σχεδίασαν από κοινού όλοι οι μαθητές, με θέμα τον εθισμό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Αντίκτυπος:

Κατά την αξιολόγηση του έργου, οι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν την άποψη ότι τόσο οι ίδιοι όσο και οι μαθητές τους ωφελήθηκαν ποικιλοτρόπως από τη συμμετοχή τους. Οι εκπαιδευτικοί συνειδητοποίησαν καλύτερα όσα μπορούν να προσφέρουν

τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τους κινδύνους που ελλοχεύουν. Επίσης, οι μαθητές συνειδητοποίησαν ορισμένες αρνητικές πτυχές των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και τον εθισμό σε αυτά. Κατάλαβαν καλύτερα πώς τα ΜΜΕ μπορούν να επηρεάσουν τον πολιτισμό, περιορίζοντας τα πάντα σε ό,τι θεωρείται «αποδεκτή» συμπεριφορά από τους γκουρού των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Ακόμα, απέκτησαν ευχέρεια στη χρήση εργαλείων Web 2.0 και έμαθαν να προσεγγίζουν με σκεπτικισμό τις ειδήσεις και να διερευνούν τι είναι αλήθεια και τι όχι.

Χώρες:

Ρουμανία, Τουρκία, Τυνησία, Πολωνία, Αλβανία, Γαλλία, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/117668/home>

Εργαλεία:

Canva, Renderforest, Animaker, Chatterpix, Kahoot, Scrumbli.ca, Genially, Storyjumper, Padlet, Linoit, Toontastic

4.5

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

FIND THE TRUTH IN THE VIRTUAL WORLD

Το θέμα του έργου προέκυψε από τους κινδύνους που ενδεχομένως εγκυμονούν για τα παιδιά και τους νέους τα νέα εργαλεία επικοινωνίας, σε μια εποχή που η τεχνολογία των κινητών συσκευών έχει αναπτυχθεί ραγδαία και νέα μέσα ενημέρωσης και επικοινωνίας έχουν εισέλθει στη ζωή μας. Με τα κοινωνικά δίκτυα, νέα μέσα ενημέρωσης και επικοινωνίας έχουν βρεθεί στο επίκεντρο της ζωής μας. Τα νέα εργαλεία επικοινωνίας ενέχουν επίσης κάποιους κινδύνους, ειδικά για τα παιδιά και τους νέους. Επομένως, είναι πολύ σημαντικό να μάθουν πώς να αναλύουν, να αξιολογούν και να ερμηνεύουν σωστά τα μηνύματα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Στόχοι:

Στόχος του έργου ήταν να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές σχετικά με τους κινδύνους που ενέχουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Έπρεπε επίσης να μάθουν την έννοια της πληροφοριακής μόλυνσης και πώς να προσεγγίζουν την πραγματική γνώση.

Δραστηριότητες:

Το έργο ήταν μαθητοκεντρικό, οι μαθητές συμμετείχαν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με τα θέματα του έργου και χωρίστηκαν σε διεθνείς σχολικές ομάδες για να επεξεργαστούν διεπιστημονικά θέματα. Οι μαθητές σχεδίασαν διαδραστικές εικόνες, μελέτησαν την έννοια της καρικατούρας και δημιούργησαν τις δικές τους. Επίσης, δημιούργησαν ένα λεξικό γραμματισμού στα ΜΜΕ και δημιούργησαν μια σειρά από αφίσες με ακροστίχιδες τις οποίες δημοσίευσαν σε ένα ηλεκτρονικό βιβλίο: <https://online.fliphtml5.com/oxkts/sjuc/#p=1>. Ακόμα, έφτιαξαν ένα πολύ ενημερωτικό φυλλάδιο που αποσκοπούσε στη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των οικογενειών σχετικά με τη συμπεριφορά στο διαδίκτυο. Επιπλέον, ετοίμασαν βίντεο και διοργάνωσαν διαδικτυακά σεμινάρια ο ένας για τον άλλο σχετικά με διάφορες πτυχές του γραμματισμού στα ΜΜΕ.

Αντίκτυπος:

Σύμφωνα με την αξιολόγηση που πραγματοποιήθηκε στο τέλος του έργου, οι μαθητές έμαθαν πώς να αναλύουν, να αξιολογούν και να ερμηνεύουν σωστά τα μηνύματα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και αύξησαν τις δεξιότητές τους στον τομέα του γραμματισμού στα ΜΜΕ. Αναντίρρητα, απέκτησαν αυτοπεποίθηση στη χρήση διαδικτυακών εργαλείων και ανέπτυξαν οριζόντιες (μη τεχνικές) δεξιότητες, όπως δεξιότητες ομαδικής εργασίας, συνεργασίας και παρουσίασης.

Χώρες:

Αλβανία, Βουλγαρία, Γεωργία, Κροατία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ουκρανία, Ρουμανία, Ισπανία, Τουρκία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/158648/home>

Εργαλεία:

Canva Renderforest, Weby, Genially, Learning Apps, Animoto, Padlet, Google Forms, SurveyMonkey, Mind Meister, Certificate magic

YOUNG EUROPEAN ENTREPRENEURS (YEE)

Με το παρόν έργο επιδιώκεται να ενημερωθούν οι μαθητές σχετικά με την επιρροή που ασκούν σύγχρονες ευρωπαϊκές τάσεις όπως η «βιωσιμότητα», η «ψηφιοποίηση» και η «πολιτισμική πολυμορφία», και επίσης σχετικά τον αντίκτυπο της νόσου COVID-19 στην επιχειρηματικότητα, στη συμπεριφορά των καταναλωτών και στον κόσμο της εργασίας.

Στόχοι:

Στόχος του έργου είναι να επικεντρωθούν οι μαθητές στη σημασία των τρεχουσών μεγατάσεων κοινωνικής αλληλεπίδρασης στην Ευρώπη, που αφορούν τη «βιωσιμότητα», την «ψηφιοποίηση», την «πολιτισμική πολυμορφία» και τη νόσο «COVID-19». Ως εκ τούτου, επιδιώκεται να εξετάσουν οι μαθητές τις επιπτώσεις των εν λόγω μεγατάσεων στην επιχειρηματικότητα και στον κόσμο της εργασίας και να δραστηριοποιηθούν ως επιχειρηματίες κι οι ίδιοι. Αυτό γίνεται με την ελπίδα να αποκτήσουν οι μαθητές αίσθηση της βιώσιμης οικονομικής δραστηριότητας σε μια ολοένα και πιο ψηφιοποιημένη ευρωπαϊκή αγορά.

Δραστηριότητες:

Στο πλαίσιο του έργου, οι μαθητές ενήργησαν ως επιχειρηματίες, ανέπτυξαν τις δικές τους ιδέες για επιχειρήσεις και προϊόντα και αποτύπωσαν την εμπειρία που αποκόμισαν σε μια ετήσια έκθεση. Το πρώτο βήμα ήταν οι μαθητές να αναλύσουν τις τρέχουσες ανάγκες στις συμμετέχουσες χώρες και με αυτόν τον τρόπο να αντιληφθούν την πολιτιστική ποικιλομορφία. Με βάση αυτό, δημιούργησαν τη δική τους πρότυπη εταιρεία με αντίστοιχο εύρος προϊόντων. Στη συνέχεια, πραγματοποίησαν διαφημιστικές εκστρατείες με στόχο μια διεθνή αγορά και ανέλαβαν τη διαδικασία των πωλήσεων στους διαδικτυακούς χώρους (το TwinSpace τους). Με τον τρόπο αυτό συνειδητοποίησαν τη σημασία που έχει το περιεχόμενο των ΜΜΕ και η δημιουργία μιας ισχυρής ιδέας προϊόντος και ενημερώθηκαν για τις τεχνικές που απαιτούνται για μια επιτυχημένη διαφημιστική εκστρατεία. Δημιούργησαν επίσης μια ευκαιρία εργασίας στις εταιρείες τους και έμαθαν πώς να υποβάλλουν αίτηση και να παρουσιάζουν τον εαυτό τους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Το τελικό αποτέλεσμα ήταν η παραγωγή ενός εταιρικού περιοδικού. Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνθηκαν να συνεργαστούν και να συνάψουν αποτελεσματικές συνέργειες, μαθαίνοντας ο ένας από τον άλλον, κατά τη μελέτη και την εργασία σε συμπεριληπτικά διεθνή περιβάλλοντα.

Αντίκτυπος:

Εξετάζοντας τις ψηφιακές τεχνολογίες, οι οποίες είχαν δεσπόζουσα θέση στη μακρά εμπειρία της εξ αποστάσεως μάθησης, οι μαθητές συνειδητοποίησαν τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζει ο γραμματισμός στα ΜΜΕ, όσον αφορά την σύλληψη ενός προϊόντος και τη δεοντολογική προσέγγιση της διαφήμισης. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του έργου δείχνουν ότι μέσω της συνεργασίας, οι μαθητές έρχονται σε επαφή και εκτιμούν την πολιτιστική ποικιλομορφία, υπερβαίνουν κάθε εθνικό όραμα και έτσι καθίσταται δυνατή η ενίσχυση της διαμόρφωσης της ταυτότητας του Ευρωπαίου πολίτη.

Χώρες:

Ιταλία, Γερμανία, Τουρκία, Πορτογαλία, Ρεϊνιόν - Γαλλία, Τσεχική Δημοκρατία, Πολωνία

Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/119802/home>

Εργαλεία:

Padlet, iMovie, Google Earth, Genial.ly, Google Docs, Google Maps, WordClouds, Flipsnack, Google Sites, Google Sheets, Google Slides, Microsoft Teams

LANGUAGE, MEDIA AND CULTURE

Μέσω της γλώσσας και των ΜΜΕ μεταδίδουμε ανθρώπινες αξίες, πραγματικότητες και συμπεριφορές μιας κοινωνικής ομάδας. Αποτελούν το μέσο με το οποίο μεταδίδεται η κουλτούρα της εκάστοτε κοινωνικής ομάδας. Στον σύγχρονο κόσμο, προκειμένου να ενημερώσουμε, να εκπαιδεύσουμε, να διασκεδάσουμε και να μοιραστούμε πολιτιστικές αξίες, χρειαζόμαστε και τα δύο –τη γλώσσα και τα ΜΜΕ, όσο και μια άλλη πτυχή του πολιτισμού– την κουλτούρα του διαδικτύου, η οποία έχει ήδη επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο που αλληλεπιδρούμε.

Στόχος:

Στόχος του έργου ήταν να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν ότι η γλώσσα, τα ΜΜΕ και ο πολιτισμός συνδέουν τους ανθρώπους. Η κατανόηση της εν λόγω σχέσης θα βοηθήσει τους μαθητές αφενός να εκτιμήσουν τον ρόλο των ΜΜΕ στη ζωή τους και, αφετέρου, να γίνουν πιο ενημερωμένοι πολίτες, πιο υποψιασμένοι καταναλωτές και, τελικά, πιο επιτυχημένοι εργαζόμενοι, βελτιώνοντας τις ικανότητες και τις δεξιότητες που διευκολύνουν τη ζωή και την εργασία τους στη σύγχρονη κοινωνία.

Δραστηριότητες:

Στη διάρκεια του έργου, οι μαθητές έμαθαν να εκφράζονται καλύτερα με δημιουργικά και αποτελεσματικά μηνύματα, για παράδειγμα σχεδιάζοντας και δημιουργώντας προσωπικά avatar. Οι δραστηριότητες περιλάμβαναν ομιλίες μπροστά σε κοινό και την αφήγηση ιστοριών, ακόμα και τη βιντεοσκόπηση των μαθητών όταν παρουσίαζαν κάποια ιστορία. Επίσης, συμμετείχαν σε παιχνίδια

ρόλων, στο πλαίσιο του οποίου διεξήγαγαν μια σειρά συνεντεύξεων με διάσημα πρόσωπα, τις οποίες βιντεοσκόπησαν. Στη συνέχεια, επεξεργάστηκαν το βίντεο, ώστε να παρουσιάσουν τις έννοιες με τον πλέον ελκυστικό τρόπο. Έμαθαν ότι τα βίντεο μπορούν να παραποιηθούν και ότι είναι δυνατή η αλλοίωση των μηνυμάτων που λαμβάνει ο κόσμος.

Αντίκτυπος:

Οι μαθητές ανέπτυξαν πολλές διαφορετικές δεξιότητες: πώς να μεταφέρουν το μήνυμά τους με σαφήνεια και συνοπτικότητα τόσο στη μητρική όσο και σε ξένη γλώσσα. Βελτίωσαν τις δεξιότητες λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας, ενώ παράλληλα ανέλυσαν τη γραπτή και την οπτική επικοινωνία. Επίσης, ενίσχυσαν τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες, ώστε να επικοινωνούν αποτελεσματικά και να συνάπτουν σχέσεις με άλλους ανθρώπους.

Χώρες:

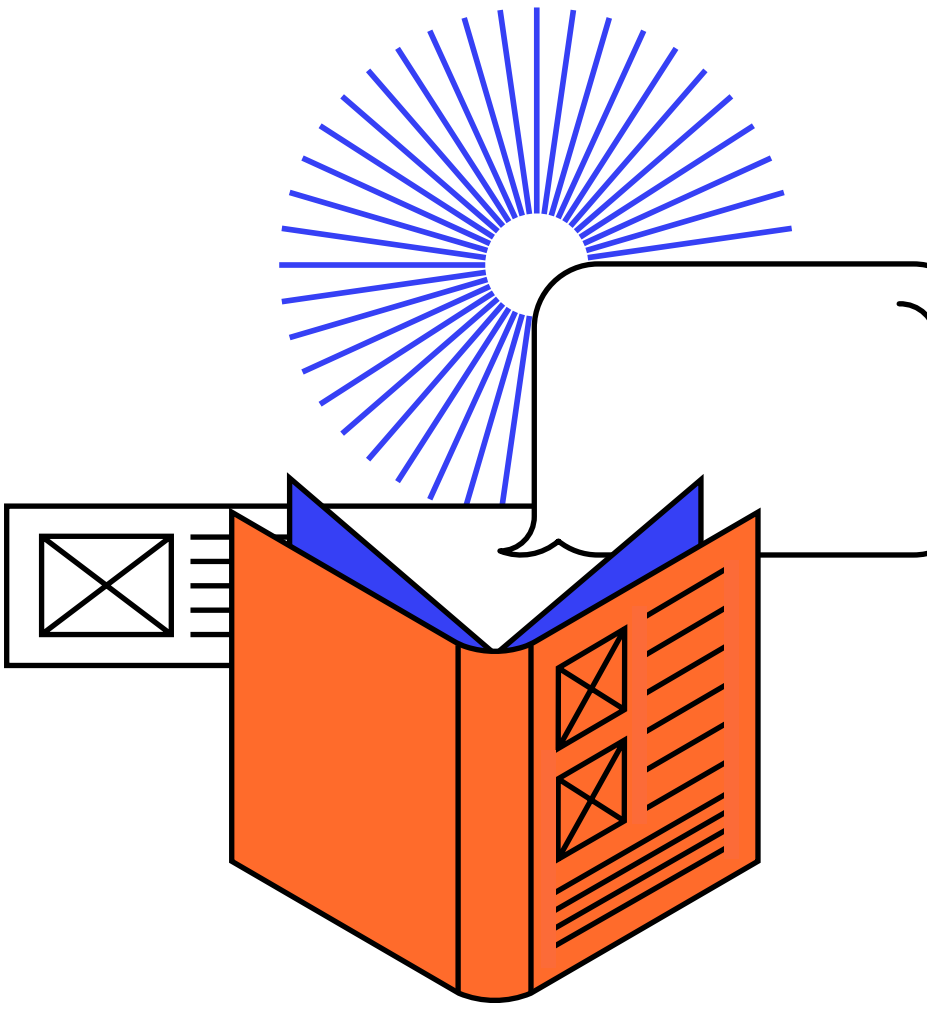
Τσεχία, Τουρκία, Σερβία

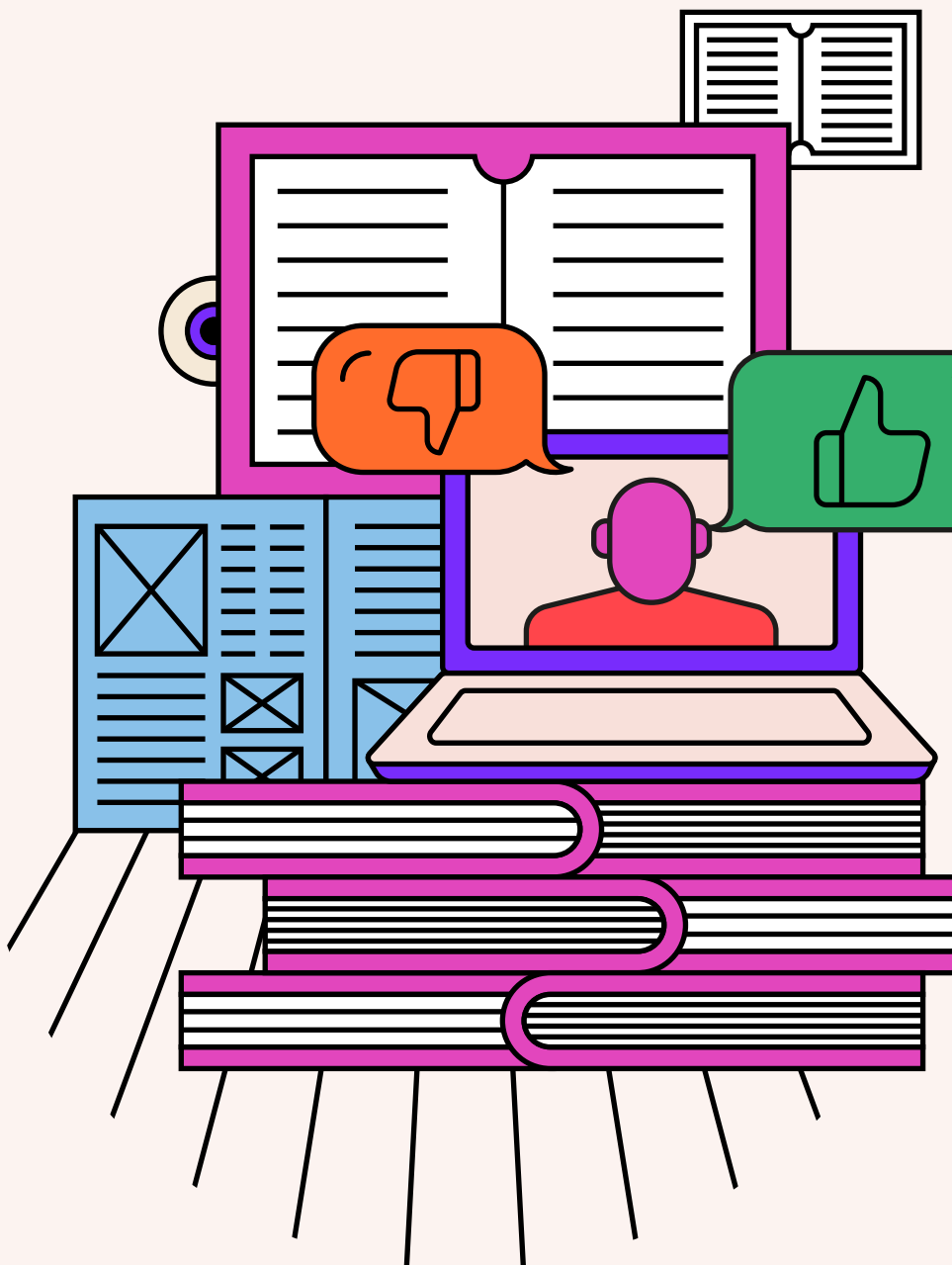
Σύνδεσμος για μετάβαση στο Twinspace:

<https://twinspace.etwinning.net/92669/home>

Εργαλεία:

Joomag, Voki, AnswerGarden, Tricider

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Πόροι για τη
διδασκαλία του
γραμματισμού
στα ΜΜΕ

Η προσέγγιση θεμάτων όπως ο γραμματισμός στα ΜΜΕ και η παραπληροφόρηση δεν είναι εύκολη, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για νέους που είναι βυθισμένοι σε έναν κόσμο όπου κυριαρχούν τα ΜΜΕ. Ωστόσο, υπάρχουν πολλοί εξαιρετικοί πόροι, ορισμένοι από τους οποίους έχουν ήδη αναφερθεί σε προηγούμενα κεφάλαια. Στο παρόν κεφάλαιο εξετάζουμε μερικούς από τους διαθέσιμους πόρους που συνεισφέρουν συνεργάτες μας, αλλά και πόρους από άλλες πηγές, ενώ παράλληλα προτείνουμε και ορισμένες δραστηριότητες για την τάξη.

Ας ξεκινήσουμε με την **εργαλειοθήκη της ΕΕ για τα σχολεία σχετικά με την παραπληροφόρηση**. Τιτλοφορείται «Εντοπίζουμε και καταπολεμούμε την παραπληροφόρηση» και καλύπτει ένα ή δύο μαθήματα σε μια μέση τάξη δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το έγγραφο των οδηγιών συνοδεύεται από μια παρουσίαση PowerPoint, η οποία περιλαμβάνει συνδέσμους για πολλά βίντεο στο YouTube που χρησιμεύουν ως περιπτωσιολογικές μελέτες. Η εργαλειοθήκη καλύπτει τις έννοιες της **γνώσης** και της **κατανόησης**, αλλά εκτείνεται και στην **ανάληψη δράσης**, με τη μορφή ομαδικών συζητήσεων και παρουσιάσεων, μετατρέποντας τη γνώση σε ενδυνάμωση. Το υλικό είναι ειδικά προσαρμοσμένο στη βιωμένη πραγματικότητα των μαθητών και στο μάθημα της Ιστορίας. Έτσι, οι περιπτωσιολογικές μελέτες αφορούν προσωπικότητες, όπως τον Μακιαβέλι, τον πάπα Ουρβανό Β' και τους σύγχρονους συνωμοσιολόγους

(Qanon). Η συνδυαστική εξέταση σε συγχρονικό και διαχρονικό άξονα θα τους επιτρέψει να **αντιληφθούν αποτελεσματικά την παραπληροφόρηση** τόσο στο πλαίσιο του κόσμου που τους περιβάλλει, όσο και στο πλαίσιο ιστορικών πεπραγμένων και γεγονότων που φέρουν ομοιότητες με το παρόν. Ως αποχαιρετιστήριο δώρο, η εργαλειοθήκη προσφέρει πλήθος πρόσθετων συστάσεων για περαιτέρω έρευνα παραθέτοντας βιβλιογραφία που ενδείκνυται για την ομάδα -στόχο.

Αποσκοπώντας στην ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας και της ευελιξίας, όλο το υλικό διατίθεται και στις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ-27, ενώ προσαρμόζεται εύκολα στις ανάγκες των εκπαιδευτικών και της τάξης. Όπως ακριβώς και οι μαθητές για τους οποίους προορίζεται η εργαλειοθήκη, έτσι και η ομάδα της Γενικής Διεύθυνσης Επικοινωνίας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή που ασχολείται

με την παραπληροφόρηση προσπαθεί πάντα να μαθαίνει και να επανεξετάζει την προσέγγιση που υιοθετεί. Με μεγάλη χαρά θα λάβει σχόλια για μελλοντικές αναθεωρήσεις στην ακόλουθη διεύθυνση επικοινωνίας: COMM-DISINFORMATION-TEAM@ec.europa.eu

URL https://europa.eu/learning-corner/spot-and-fight-disinformation_en

Μια άλλη χρήσιμη εργαλειοθήκη είναι το Media Literacy Toolkit, το οποίο έχει αναπτυχθεί από τα Συμβούλια Τύπου της Αυστρίας και της Γερμανίας και είναι διαθέσιμο στα αγγλικά. Αποτελείται από μια σειρά περιπτωσιολογικών μελετών, σενάρια για παιχνίδια ρόλων και βίντεο και δίνεται έμφαση στην **ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με θέματα όπως η ελευθερία του Τύπου και η δεοντολογική δημοσιογραφία.**

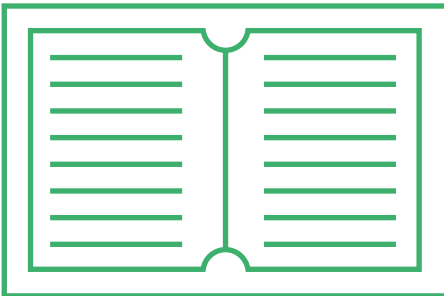
Το **Γαλλικό Κέντρο για την Εκπαίδευση στα ΜΜΕ** CLEMI έχει επίσης δημιουργήσει μια εξαιρετική σειρά δελτίων δραστηριοτήτων για σχολικές τάξεις με θέμα τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και την πληροφόρηση, τα οποία μπορείτε να καταφορτώσετε και να εκτυπώσετε.

Ακόμα, η ομάδα **MEETolerance** έχει δημιουργήσει μια σειρά πόρων για εκπαιδευτικές δραστηριότητες με θέμα τα ΜΜΕ και μεθόδους για την υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης.

Το **T for Think Smart** είναι ένα δεκαπεντάλεπτο βίντεο που έχει σχεδιαστεί ώστε να βοηθά τα παιδιά να προβληματιστούν σχετικά με τις πληροφορίες που διαβάζουν και τους ανθρώπους που συναντούν στο διαδίκτυο.

Το **MySelfie and the Wider World** είναι ένας ιρλανδικός πόρος για την κοινωνική-προσωπική αγωγή και την αγωγή υγείας που αποβλέπει στην ενασχόληση των παιδιών της **5ης και 6ης δημοτικού με το θέμα του κυβερνοεκφοβισμού.** Μια σειρά σύντομων κινουμένων σχεδίων χρησιμοποιείται για να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτύξουν τις αναγκαίες δεξιότητες και να κατανοήσουν ότι πρέπει να είναι υπεύθυνοι, κοινωνικά ενσυνείδητοι και αποτελεσματικοί χρήστες του διαδικτύου, καθώς εξερευνούν τα κοινωνικά δίκτυα για πρώτη φορά.

Το **All Aboard for DigiTown** έχει σχεδιαστεί με σκοπό να βοηθήσει μεγαλύτερα παιδιά, **ηλικίας 9-12 ετών, να γίνουν έξυπνοι ψηφιακοί πολίτες** εξερευνώντας δέκα θέματα στο βιβλίο δραστηριοτήτων downloadDigiTown. Τα θέματα περιλαμβάνουν την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, τα δικαιώματα, την ευημερία, τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και την πληροφόρηση, την ηθική και την ενσυναίσθηση, την προστασία της ιδιωτικής ζωής κ.λπ.

Ο ιστότοπος **Mind over Media** παραθέτει μια σειρά πόρων σχετικά με το θέμα της προπαγάνδας και των τρόπων αναγνώρισής της και αντίδρασης σε αυτήν.

Η **ευρωπαϊκή δεξαμενή συμμετοχών SALT0** διαθέτει μια σειρά πόρων σχετικά με τα ΜΜΕ, τις πληροφορίες και την κριτική σκέψη.

Ένα επιπλέον σύνολο πόρων καθώς και βιβλιογραφία σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ διατίθενται στο **προσάρτημα 1**

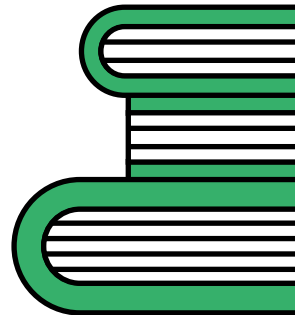
Στο σημείο αυτό θα ολοκληρώσουμε κάνοντας αναφορά σε μια σειρά πολύ σημαντικών πόρων εκτός ΕΕ: **Πόρος του BBC για μαθητές**
Μια συλλογή πόρων από όλο το BBC που βοηθά τους μαθητές **να εντοπίζουν ψευδείς ειδήσεις και πληροφορίες**. Το περιεχόμενο διερευνά τον κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό αντίκτυπο της ειδησεογραφίας και τις δεξιότητες που απαιτούνται για την ανάλυση και την κριτική αξιολόγηση των πληροφοριών σε διάφορα ΜΜΕ. Η δοκιμασία CRAAP (ΗΠΑ) είναι ένας εύχρηστος κατάλογος σημείων ελέγχου για την **αξιολόγηση πληροφοριών**. Το αρκτικόλεξο CRAAP προέκυψε από τις λέξεις Currency, Relevance, Authority, Accuracy and Purpose (επικαιρότητα, συνάφεια, εγκυρότητα, ακρίβεια και σκοπός) και δημιουργήθηκε από βιβλιοθηκονόμους στο Πανεπιστήμιο της Πολιτείας της Καλιφόρνιας-Chico, οι οποίοι επινόησαν έναν ευμνημόνευτο τρόπο για να μας υπενθυμίζει ότι δεν είναι όλες οι πληροφορίες έγκυρες, ειδικά σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον.

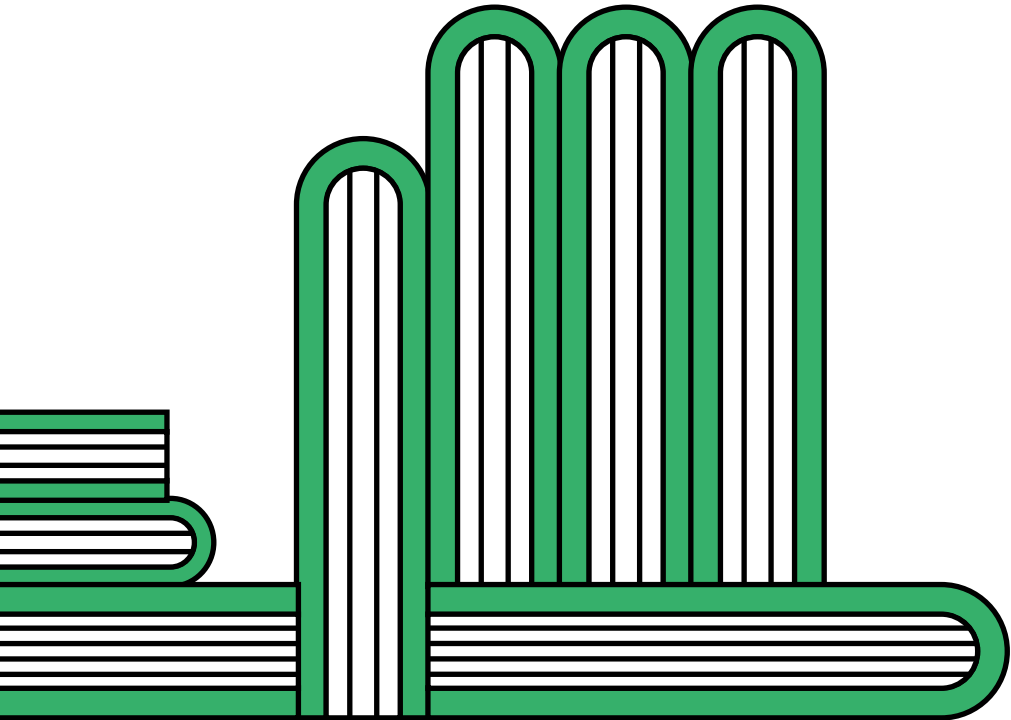
Fact Check Eight simple steps (ΗΠΑ)
Η Διεθνής Ομοσπονδία Βιβλιοθηκονομικών Ενώσεων (IFLA) δημιούργησε ένα ενημερωτικό γράφημα με **οκτώ απλά βήματα** (βασισμένο στο άρθρο του FactCheck.org του 2016 «How to Spot Fake News»). Η IFLA σας καλεί να το

καταφορτώσετε, να το εκτυπώσετε, να το μεταφράσετε και να το μοιράσετε σε άλλους, ώστε να βοηθήσετε στη διάδοση του μηνύματος.

Five Essential Questions (USA)

Ο οργανισμός Common Sense Media είναι ένας ανεξάρτητος μη κερδοσκοπικός οργανισμός που παρέχει σε γονείς, εκπαιδευτικούς και υπευθύνους χάραξης πολιτικής αμερόληπτες πληροφορίες, αξιόπιστες συμβουλές και καινοτόμα εργαλεία που θα τους βοηθήσουν να **αξιοποιήσουν τη δύναμη των ΜΜΕ και της τεχνολογίας** με θετικό τρόπο στη ζωή όλων των παιδιών. Χρησιμοποιήστε αυτές τις πέντε βασικές ερωτήσεις ως εφελθτήριο, για να βοηθήσετε τους νέους, ή οποιονδήποτε άλλον, να εμβαθύνουν με ακόμη πιο κρίσιμες δικές τους ερωτήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Δραστηριότητες
στην τάξη για την
ανάπτυξη του
γραμματισμού στα
ΜΜΕ

Συντελεστές

BIRGY LORENZ Πανεπιστήμιο Τεχνολογίας του Τάλιν, επιστήμονας με εξειδίκευση στην κυβερνοασφάλεια, Εσθονία

DIANA POUDEL εκπαιδευτικός σε θέματα ψηφιακής ασφάλειας και γραμματισμού στα ΜΜΕ, Εσθονία

Οι δραστηριότητες που προτείνονται στην παρούσα ενότητα επικεντρώνονται στον τρόπο υλοποίησης έργων και δραστηριοτήτων σχετικά με τον γραμματισμό στα ΜΜΕ. Παρατίθενται ανάλογα με την ηλικία των μαθητών που συμμετέχουν:

ΗΛΙΚΙΕΣ: 0-6

Τα παιδιά ηλικίας 0-6 ετών εκτίθενται συχνά σε ψευδές και ακατάλληλο περιεχόμενο μέσω κινουμένων σχεδίων και διαφημίσεων που αναδύονται ξαφνικά σε ιστοσελίδες και εφαρμογές ενόσω παίζουν παιχνίδια. Παρότι πολλοί γονείς είναι ψηφιακά ενήμεροι και σε θέση να προστατεύσουν τα παιδιά τους από αυτό το φαινόμενο, άλλοι επιτρέπουν στα παιδιά τους να χρησιμοποιούν την τεχνολογία χωρίς να λαμβάνουν μέτρα πρόληψης. Οι παρακάτω δραστηριότητες ενδείκνυνται για παιδιά πολύ μικρής ηλικίας.

ΥΠΟΠΤΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ — ΝΑ ΚΑΝΩ Η ΝΑ ΜΗΝ ΚΑΝΩ ΚΛΙΚ, ΙΔΟΥ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ.

Βασικές ικανότητες:

Ασφάλεια, επίλυση προβλημάτων, γραμματισμός όσον αφορά τα δεδομένα

Περιγραφή:

Τα παιδιά στο νηπιαγωγείο μαθαίνουν πώς να αξιολογούν συνδέσμους και διαφημίσεις με απλό τρόπο. Εκπαιδευτικοί από διάφορες χώρες διεξάγουν έρευνα.

Ρωτήστε ποιον διαδικτυακό χώρο χρησιμοποιούν οι μαθητές στο σπίτι και συλλέξτε στιγμιότυπα οθόνης. Κόψτε διαφημίσεις και στοιχεία συνδέσμων από τα παραπάνω στιγμιότυπα οθόνης (είναι σημαντικό να έχετε παραδείγματα σε διάφορες γλώσσες, με άλλες πληροφορίες να αφορούν αξιόπιστες και άλλες αναξιόπιστες διαφημίσεις/ ιστοσελίδες/συνδέσμους).

Δημιουργήστε ένα κοινό κουίζ στο Kahoot σχετικά με τις επιλεγμένες διαφημίσεις (στο οποίο οι απαντήσεις θα είναι του τύπου: εμπιστεύομαι/δεν εμπιστεύομαι).

Παίξτε το Kahoot με τους μαθητές όλων των σχολείων-εταίρων, για να διαπιστώσετε σε ποιον βαθμό οι

μαθητές μπορούν να διακρίνουν τις αναξιόπιστες ιστοσελίδες. Αν δεν τα καταφέρνουν καλά, εξηγήστε τους τι έκαναν λάθος και γιατί. Επίσης, συνιστάται η διοργάνωση μιας συνάντησης γονέων, κατά την οποία θα κάνουν και εκείνοι το κουίζ και θα ακολουθήσει η επιμόρφωσή τους. Στη συνέχεια, οι εταίροι μπορούν να ανταλλάξουν μεταξύ τους τα πορίσματα που αφορούν τη χώρα τους. Η δοκιμασία στο Kahoot μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διακρατικό επίπεδο για τη διδασκαλία της αρχής «Σκέψου πριν κάνεις κλικ».

ΜΑΜΑ, ΘΑ ΜΟΥ ΑΓΟΡΑΣΕΙΣ ...

Βασικές ικανότητες:

Ασφάλεια, ψηφιακός γραμματισμός, χρηματοοικονομικός γραμματισμός

Περιγραφή:

Τα παιδιά στο νηπιαγωγείο μαθαίνουν ότι τα διαδικτυακά χρήματα είναι επίσης αληθινά χρήματα. Οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς συγκεντρώνουν πληροφορίες σχετικά με τις εφαρμογές ηλεκτρονικών παιχνιδιών (δωρεάν, επί πληρωμή), στη συσκευή που τα παιδιά χρησιμοποιούν. Διερευνούν πότε οι εν λόγω εφαρμογές αρχίζουν να ζητούν στοιχεία πιστωτικής κάρτας για την αγορά αγαθών στο παιχνίδι ή τη μετάβαση στο δεύτερο επίπεδο. Οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται για τη δημιουργία μιας παρουσίασης για διάφορα παιχνίδια με παραδείγματα όσον αφορά το σημείο στο οποίο το παιχνίδι αρχίζει να ζητά χρήματα ή τον αριθμό της πιστωτικής κάρτας. Στη συνέχεια, τα παιδιά παίζουν το «κατάστημα» (κάποιο παιδί υποδύεται τον πωλητή και ένα άλλο τον αγοραστή) με ψεύτικα χαρτονομίσματα. Στην οθόνη εμφανίζεται η κατάσταση του παιχνιδιού και ο «αγοραστής» πρέπει να δώσει τα χρήματά του στον «πωλητή». Ο νηπιαγωγός εξηγεί ότι ο μαθητής είναι πλέον υπεύθυνος για τα χρήματα της οικογένειάς του –οι

αγοραστές πρέπει να επιλέξουν αν θα ξοδέψουν χρήματα για το παιχνίδι που έχει επιλεγεί ως παράδειγμα ή όχι. Εάν επιλέξουν να το αγοράσουν, τότε τους ζητούνται στοιχεία της πιστωτικής τους κάρτας και ο νηπιαγωγός εξηγεί τι είναι και πώς συνδέεται με πραγματικά χρήματα. Εάν τα χρήματα του παιχνιδιού εξαντληθούν, τότε ο αγοραστής βγαίνει εκτός παιχνιδιού. Εάν δεν αγοράσουν τίποτα σε ολόκληρο το σενα리오, τους απονέμεται το δίπλωμα «πιο ασφαλής παίκτης στο διαδικτυο», το οποίο δημιουργούν από κοινού όλοι οι εταίροι (μαθητές).

Τα παιδιά ηλικίας 6-10 ετών εκτίθενται σε ψέματα, όπως ακριβώς και τα μικρότερα παιδιά μέσω παιχνιδιών και διαύλων ΜΜΕ. Παρόλο που οι κανόνες δεν επιτρέπουν την παρουσία μικρών παιδιών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, πολλοί γονείς δεν απαγορεύουν τη δραστηριοποίησή τους σε αυτά, επομένως δεν είναι ασυνήθιστο μικρά παιδιά αυτής της ηλικιακής ομάδας να έχουν λογαριασμούς στο Facebook, το Instagram και το TikTok.

Ο,ΤΙ ΒΛΕΠΩ ΚΑΝΩ!

Βασικές ικανότητες:

κοινωνική ευημερία, φήμη, επικοινωνία, επίλυση προβλημάτων

Διδακτικά αντικείμενα:

κοινωνικές επιστήμες, γραμματισμός στα ΜΜΕ

Περιγραφή:

Στη δραστηριότητα αυτή, οι μαθητές μαθαίνουν ότι δεν είναι ιδιαίτερα συνετό να μιμούνται άλλους ή να ακολουθούν οδηγίες τρίτων, αν αυτοί δεν είναι ενήλικες που εμπιστεύονται

στη ζωή τους. Οι μαθητές σε όλες τις χώρες συγκεντρώνουν βίντεο που τους φαίνονται αστεία, αλλά που δεν θα έπρεπε να είναι αντικείμενα μίμησης. Κάθε χώρα στέλνει στους μαθητές της χώρας-εταίρου της μια σειρά βίντεο προς αξιολόγηση –πού έγκειται το λάθος και ποιο θα ήταν το μειονέκτημα αν κάποιος ενεργούσε μιμούμενος το βίντεο; Σε ομάδες, οι μαθητές φτιάχνουν έναν κατάλογο κοινωνικά αποδεκτών (καλών) και μη αποδεκτών (κακών) συμπεριφορών. Οι κατάλογοι συζητιούνται σε φόρουμ ή σε βιντεοδιάσκεψη, όπου επισημαίνονται οι ομοιότητες όσον αφορά τη συμπεριφορά που θεωρείται καλή στις περισσότερες χώρες. Οι μαθητές μπορούν ακόμα να συζητήσουν τους κινδύνους που απορρέουν από την επίδειξη μη αποδεκτών συμπεριφορών –χάνουμε φίλους, για παράδειγμα, δεν βρίσκουμε δουλειά, έχουμε προβλήματα με την αστυνομία κ.λπ. Επίσης, ο εκπαιδευτικός θα εξηγήσει στους μαθητές πώς να υποβάλλουν αναφορά για περιεχόμενο τέτοιου είδους που κυκλοφορεί στο διαδίκτυο. Στο πλαίσιο μιας άλλης δραστηριότητας ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να δείξει στα παιδιά δύο εκδοχές της ίδιας ιστορίας ή κατάστασης. Η μία είναι αλήθεια και η άλλη ψέμα. Τα παιδιά τις παρακολουθούν και στη συνέχεια συζητούν ποια ιστορία είναι αλήθεια και πώς το ξέρουν. Η εν λόγω δραστηριότητα μπορεί να ακολουθεί την πρώτη: όχι μόνο δεν πρέπει να μιμούμαστε ό,τι κυκλοφορεί στο διαδίκτυο, αλλά αυτό δεν είναι απαραίτητα και αλήθεια.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Βασικές ικανότητες:

ψηφιακή ευημερία, πολιτιστικές διαφορές

Διδακτικά αντικείμενα:

κοινωνικές επιστήμες, ψηφιακή ασφάλεια, γραμματισμός στα ΜΜΕ, πολιτιστικές ομοιότητες, καλλιτεχνική αγωγή

Περιγραφή:

Σε κάθε σχολείο συντάσσεται ένας κατάλογος των κανόνων και των κανονισμών (χρήση συσκευών, ώρες, όρια, εκφοβισμός, χρήση κωδικών πρόσβασης, από ποιον να ζητούν βοήθεια κ.λπ.) που επιβάλλονται στα παιδιά στο σπίτι και στο σχολείο και στη συνέχεια αντιπαραβάλλουμε τους καταλόγους για να διαπιστώσουμε ομοιότητες και διαφορές. Το πρώτο βήμα είναι να μάθουμε ποιοι είναι οι κανόνες που ακολουθούν άλλοι συνομήλικοι στο σπίτι και στο σχολείο –συλλέγοντας πληροφορίες από τους γονείς και χρησιμοποιώντας ένα διάγραμμα Venn, για να αναλύσουμε τι είναι διαφορετικό/όμοιο στο σπίτι και στο σχολείο. Στη συνέχεια, οι χώρες-εταίροι ανταλλάσσουν πορίσματα, ώστε να εντοπιστούν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των χωρών και πραγματοποιούνται συζητήσεις σχετικά με την αναγκαιότητα των κανόνων. Αυτό με τη σειρά του οδηγεί σε μια ευρύτερη σειρά δραστηριοτήτων αναφορικά με τα θετικά και τα αρνητικά των ΜΜΕ, τις διαφημίσεις που προβάλλονται στη διάρκεια εκπομπών, τις εφαρμογές που παρακολουθούν τα παιδιά, τις διαφημίσεις που προβάλλονται σε αυτές και τι ακριβώς προσπαθούν να πουλήσουν. Ως δραστηριότητα για τη συνέχεια θα μπορούσε να ανατεθεί ο σχεδιασμός μιας κοινής αφίσας σχετικά με τις ομοιότητες των κανόνων στις διάφορες χώρες και γύρω από αυτές, συνοδεία της σημαίας κάθε χώρας, να παρουσιαστούν και

οι διαφορές. Έτσι, οι μαθητές θα μπορούσαν να ευαισθητοποιηθούν όσον αφορά τις πολιτιστικές διαφορές και ομοιότητες. Εναλλακτικά, θα μπορούσαν να δημιουργηθούν αφίσες των διαφημίσεων που προβάλλονται στη διάρκεια μιας εκπομπής ή σε κάποια εφαρμογή, αναδεικνύοντας πώς η εν λόγω διαφήμιση προσπαθεί να δελεάσει τον δέκτη, για να αγοράσει το προϊόν. Στη συνέχεια, οι αφίσες μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο σχολείο ή να μοιραστούν στους γονείς και να χρησιμοποιηθούν στο σπίτι.

Τα παιδιά ηλικίας 11-14 ετών πιθανότατα ασχολούνται εδώ και χρόνια με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και έχουν εκτεθεί σε κουτσομπολιά, κακή συμπεριφορά και παραπληροφόρηση, έχοντας βρει τρόπους να φιλτράρουν το περιεχόμενο, έτσι ώστε να μην επηρεάζει τόσο τη ζωή τους. Ωστόσο, πρέπει να τους υπενθυμίζεται τι είναι αποδεκτό και να μάθουν να διαχωρίζουν την αλήθεια από το ψέμα.

ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΚΑΛΟΥ ΚΑΙ ΚΑΚΟΥ/ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΨΕΥΔΟΥΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Βασικές ικανότητες:

επικοινωνία και συνεργασία, κοινωνική ευημερία, επίλυση προβλημάτων

Διδακτικά αντικείμενα:

πληροφορική, κοινωνικές επιστήμες, ψηφιακή ασφάλεια, γραμματισμός στα ΜΜΕ, καλλιτεχνική αγωγή

Περιγραφή:

Στη δραστηριότητα αυτή, οι μαθητές μαθαίνουν πώς να επιλύουν προβλήματα στο διαδίκτυο. Κάθε χώρα-εταίρος φτιάχνει ένα σενάριο

για βίντεο, σχετικά με πράγματα που συμβαίνουν στο διαδίκτυο –παίζουμε παιχνίδια, μιλάμε σε αγνώστους, έχουμε προβλήματα με τον υπολογιστή κ.λπ. και/ή δημιουργεί ένα δελτίο ειδήσεων που βασίζεται σε ψευδείς πληροφορίες. Κόβουμε το σενάριο στη μέση και ο εταίρος Α θα «γυρίσει» σε βίντεο το πρώτο μισό, ενώ ο εταίρος Β το δεύτερο μισό. Τα βίντεο θα πρέπει να βασίζονται περισσότερο σε οπτικά στοιχεία και λιγότερο σε προφορικό λόγο. Στη συνέχεια γίνεται μοντάζ και των δύο βίντεο μαζί και όλοι οι εκπαιδευτικοί κάθονται με τους μαθητές, παρακολουθούν κάθε βίντεο και συζητούν τι συμβαίνει στο καθένα. Αναλύουν και συζητούν τι νομίζουν ότι σημαίνει, πώς θα πρέπει να ενεργούν σε ανάλογες καταστάσεις και ενημερώνονται για τεχνικές με τις οποίες μπορούν να διακρίνουν την αλήθεια από το ψέμα. Μπορούν επίσης να συζητηθούν οι διαφορετικές ερμηνείες των καταστάσεων από δύο διαφορετικές οπτικές γωνίες, ώστε να δούμε πώς οι μαθητές αντιλήφθηκαν την κατάσταση. Κατόπιν, μπορεί να γίνει συζήτηση αναφορικά με συνήθεις λύσεις, ενώ τα βασικά σημεία θα πρέπει να συμπεριληφθούν στην έκθεση του έργου ως καλές πρακτικές.

ΠΕΣ ΤΟ ΨΕΜΑΤΑ

Βασικές ικανότητες:

επικοινωνία και συνεργασία, κοινωνική ευημερία, επίλυση προβλημάτων

Διδακτικά αντικείμενα:

πληροφορική, κοινωνικές επιστήμες, ψηφιακή ασφάλεια, γραμματισμός στα ΜΜΕ, καλλιτεχνική αγωγή

Περιγραφή:

Καθημερινά οι μαθητές έρχονται σε επαφή με αναρίθμητες εικόνες και βίντεο που έχουν υποστεί μοντάζ ή ψηφιακή επεξεργασία. Από τα απλά φίλτρα στο Snapchat έως τα σύντομα, ανάλαφρα ή καυστικά βίντεο στο

TikTok, καθίσταται εμφανές ότι οι νέοι είναι αρκετά καλοί γνώστες όσον αφορά την κατανάλωση – και τη δημιουργία– υλικού που έχει υποστεί επεξεργασία. Σήμερα είναι ιδιαίτερα συνηθισμένο το επεξεργασμένο περιεχόμενο στο διαδίκτυο. Είναι όμως οι μαθητές σας ενήμεροι για την παραπληροφόρηση στο διαδίκτυο –ή έχουν εμβαθύνει στο θέμα; Η τεχνολογία εξελίσσεται ραγδαία και ορισμένοι ειδικοί πιστεύουν ότι κάποιες από τις πλαστές αυτές εικόνες και βίντεο σύντομα δεν θα μπορούν να γίνουν καν αντιληπτά από το ανθρώπινο μάτι. Στην παρούσα δραστηριότητα ζητείται από τους μαθητές να κάνουν το παρακάτω κουίζ: <http://bit.ly/game-realpictures>. Στη συνέχεια, πραγματοποιείται συζήτηση στην τάξη σχετικά με το πόσο εύκολη είναι η παραποίηση φωτογραφιών και οι μαθητές αρχίζουν να δημιουργούν μια συλλογή από αληθινές και πλαστές φωτογραφίες. Χρησιμοποιώντας ένα διαδικτυακό εργαλείο για κουίζ, όπως το Kahoot, μπορούν κατόπιν να φτιάξουν μια δοκιμασία για τα σχολεία-εταίρους τους. Τέλος, οι μαθητές θα μπορούσαν να συζητήσουν πώς ένιωσαν, τι έμαθαν, τι πιστεύουν τώρα σχετικά με τις εικόνες που βλέπουν καθημερινά....

Οι έφηβοι ηλικίας 16-18 ετών είναι το κοινό στο οποίο απευθύνονται πολλές διαφορετικές ομάδες, διαφημιστές, πολιτικές ομάδες, εξτρεμιστές κ.λπ. Οι ψευδείς ειδήσεις επίσης στοχεύουν στην άσκηση κοινωνικής επιρροής στους νέους της ηλικίας αυτής, μεταδίδοντας πιο έξυπνο περιεχόμενο. Στόχος είναι να επηρεάσουν τις πολιτικές τους απόψεις, καθώς και τις απόψεις τους σχετικά με ζητήματα της επικαιρότητας, όπως το δικαίωμα

σε έναν «καθαρό πλανήτη» και σε ποιοτική σχολική εκπαίδευση. Όσο πιο ενημερωμένος είναι ο μαθητής, τόσο πιο δύσκολα θα πέσει θύμα ψευδών ιδεών. Ωστόσο, υψίστης σημασίας είναι η εκπαίδευση όλων των νέων ανθρώπων στον εν λόγω τομέα, καθώς είναι μελλοντικοί ψηφοφόροι και εκτίθενται στις δυνάμεις της χειραγώγησης από πολύ νεαρή ηλικία.

ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ — ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΠΑΡΑΠΟΙΗΣΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

Βασικές ικανότητες: δημιουργία και χειρισμός ψηφιακού περιεχομένου, ψηφιακός γραμματισμός

Διδακτικά αντικείμενα:

καλλιτεχνική αγωγή, πληροφορική, εκπαίδευση στα ΜΜΕ, ψυχολογία

Περιγραφή:

Στη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας, οι μαθητές μαθαίνουν να χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία και να δημιουργούν υλικό για τη διδασκαλία της ψηφιακής ασφάλειας. Κάθε εταίρος διδάσκει στους μαθητές πώς να βγάσουν φωτογραφίες (διαφορετικές τοποθεσίες, γωνίες λήψης, με πράσινη οθόνη κ.ά.) και πώς να τις επεξεργάζονται (π.χ. να αλλάζουν το φόντο, να μετακινούν τα αντικείμενα γύρω γύρω). Μπορούν ακόμα να δημιουργήσουν από κοινό ένα τεστ όπου θα εμφανίζονται οι επιλεγμένες επεξεργασμένες εικόνες και όλοι πρέπει να διερευνήσουν και να αξιολογήσουν αν μια φωτογραφία είναι παραποιημένη ή όχι και, στην περίπτωση που είναι, τι έχει υποστεί επεξεργασία. Οι μαθητές μπορούν να συζητήσουν μέσω διαδικτύου τρόπους για να διακρίνουν τις παραποιημένες φωτογραφίες και να συντάξουν παράεα σχετικές οδηγίες. Στο σημείο αυτό, πρέπει επίσης να παρουσιαστούν οι έννοιες και η τεχνολογία γύρω από την ανάπτυξη των «Deep Fakes» (υπερ-ρεαλιστικές πλαστές εικόνες).

ΚΥΝΗΓΙ ΨΕΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΣΟ COVID-19 ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Βασικές ικανότητες:

γραμματισμός στα ΜΜΕ και ψηφιακός γραμματισμός, κριτική προσέγγιση συναφούς περιεχομένου, ανάλυση παραπληροφόρησης, ευημερία

Διδακτικά αντικείμενα:

καλλιτεχνική αγωγή, πληροφορική, αγωγή στα ΜΜΕ, ψυχολογία, περιβάλλον, αγωγή υγείας

Περιγραφή:

Με αφορμή την πανδημία COVID-19, οι μαθητές μαθαίνουν να αναλύουν και να διαχωρίζουν τις ψευδείς ειδήσεις, το ψευδές περιεχόμενο από το αξιόπιστο περιεχόμενο και από τους ιστότοπους που παρέχουν αξιόπιστες ειδήσεις και πληροφορίες σχετικά με τη νόσο COVID-19.

Κάθε χώρα βρίσκει και αξιολογεί εθνικό περιεχόμενο, πληροφορίες που κοινοποιούνται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κ.λπ. σχετικά με το θέμα της νόσου COVID-19: επίσης υλικό στην αγγλική γλώσσα (εικόνες, διαγράμματα, βίντεο, ειδήσεις, οδηγίες) σχετικά με την COVID-19.

Κάθε χώρα δημιουργεί ένα κουίζ για τους εταίρους της με ερωτήσεις που στόχο έχουν να καθοριστεί ποιες από τις συλλεχθείσες πληροφορίες είναι αληθείς και ποιες ψευδείς. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων του κουίζ επισημαίνει αδυναμίες και δυνατά σημεία σχετικά με την εύστοχη ανίχνευση της παραπληροφόρησης στο διαδίκτυο, οδηγώντας σε μια συζήτηση που εμβαθύνει στα γενεσιουργά αίτια της παραπληροφόρησης και στους λόγους για τους οποίους γίνεται πιστευτή. Στη δραστηριότητα μπορούν να συμμετέχουν ειδικοί από διάφορους τομείς, όπως δημοσιογράφοι, διαφημιστές κ.λπ. για να εξηγήσουν τη διαδικασία και πώς μπορεί να υποβληθεί αναφορά σχετικά με ψευδείς πληροφορίες στο διαδίκτυο.

Επίσης, μπορεί να δημοσιευτεί μια έκθεση/ενημερωτικό γράφημα που προσελκύει το ενδιαφέρον των εφήβων, με οδηγίες για την ανίχνευση εσφαλμένων πληροφοριών στο θέμα της νόσου COVID-19.

Συμπεράσματα

Ο γραμματισμός στα ΜΜΕ, όπως είδαμε στην εισαγωγή του παρόντος βιβλίου, περιλαμβάνει πολλές πτυχές, από τον έντυπο λόγο έως τις διαφημίσεις κάθε μορφής, τα ΜΜΕ που έχουν παρουσία στο διαδίκτυο και την κοινωνική μας αλληλεπίδραση με τρίτους.

Σε έναν κόσμο όπου κυριαρχεί το διαδίκτυο, όπου όλο και περισσότερες καθημερινές μας αλληλεπιδράσεις συντελούνται μέσω αυτού, καθώς οι δημόσιες υπηρεσίες, οι τράπεζες, τα ειδησεογραφικά μέσα, οι κοινωνικές έξοδοι, ακόμα και τα ψώνια μας μεταφέρονται στο διαδίκτυο, **η ενημέρωση όσον αφορά τα ΜΜΕ και η ψηφιακή ασφάλεια αποκτούν βαρύνουσα σημασία.** Στη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 πολλά άλλαξαν, όλα τα σχολεία και τα περισσότερα επαγγέλματα χρειάστηκε να λειτουργήσουν μέσω διαδικτύου και κατέστη εμφανές ότι **η εξάρτησή μας από το διαδίκτυο αυξήθηκε.** Παράλληλα, αυξήθηκε η εξάρτησή μας από όλα τα είδη ΜΜΕ για τη λήψη ειδήσεων και την πληροφόρηση, καθώς και το κύμα των ψευδών πληροφοριών που κυκλοφορούσε σε όλα τα ΜΜΕ.

Στην ΕΕ, **το Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων 2.0 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής** αποτελεί ένα σύνολο κατευθυντήριων γραμμών που κάθε πολίτης θα πρέπει να γνωρίζει σχετικά με τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και την ψηφιακή ασφάλεια —πώς καταναλώνουμε και πώς κατανοούμε τις πληροφορίες, πώς αλληλεπιδρούμε με

τρίτους στο διαδίκτυο, τι περιεχόμενο δημιουργούμε και πώς μπορούμε να το δημοσιεύσουμε με ασφάλεια, πώς κάνουμε ασφαλή χρήση των συσκευών μας, [πώς ανταλλάσσουμε δεδομένα και πώς χρησιμοποιούμε πόρους με τρόπο που δεν επιβαρύνει το περιβάλλον, αλλά και πώς λύνουμε προβλήματα. Ως εκ τούτου κάθε Ευρωπαίος πολίτης θα πρέπει να είναι **εγγράμματος στον τομέα των ΜΜΕ, να είναι σε θέση να διαχωρίζει την αλήθεια από το ψέμα και να γνωρίζει από μικρή ηλικία τι σημαίνει ψηφιακή ασφάλεια.** Στην Ευρώπη υπάρχουν μεν ενωσιακές οδηγίες για την προστασία των πολιτών, όπως ο **Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ)**, αλλά οι εντονότερες επιπτώσεις των κυβερνοεγκλημάτων στην κοινωνία, η ανάγκη για επαγγελματίες ειδικευμένους στην κυβερνοασφάλεια και για ψηφιακά ενήμερους πολίτες αυξάνονται ραγδαία. Το πλήρες σύνολο των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών για την προώθηση της ψηφιακής επίγνωσης παρουσιάστηκε αναλυτικά στο κεφάλαιο 2.

Επί του παρόντος, μία από τις μεγαλύτερες απειλές για τη δημοκρατία μας είναι η αυξανόμενη τάση της **εσφαλμένης πληροφόρησης**

και της εκούσιας **παραπληροφόρησης**.

Η πρώτη προκύπτει όταν γεγονότα που δεν έχουν κατανοηθεί πλήρως μετασχηματίζονται ώστε να βγάλουν νόημα, κάτι σαν «σπασμένο τηλέφωνο»¹¹ η δεύτερη συνιστά σκόπιμη προσπάθεια διαστρέβλωσης της αλήθειας για ιδιοτελή σκοπό. Σε κάθε περίπτωση, είναι πιο σημαντικό από ποτέ άλλοτε, ο κόσμος και ιδίως οι νέοι άνθρωποι να αποκτούν δεξιότητες **διάκρισης μεταξύ αλήθειας και ψέματος**. Το κεφάλαιο 3 πραγματεύεται τη χειραγώγηση των ΜΜΕ, τόσο διαχρονικά όσο και στις μέρες μας, και των συνεπειών της.

Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων αυτών δεν είναι εύκολη υπόθεση, καθώς σε μεγάλο βαθμό εξαρτάται από την εικόνα που έχουμε για τον εαυτό μας και το πώς θέλουμε να μας βλέπουν οι άλλοι. Στην εποχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, όπου οι άνθρωποι κυνηγούν τα «like», η διασπορά του ψεύδους καθίσταται ευκολότερη. **Το ψέμα είναι συχνά πιο συναρπαστικό από την αλήθεια και πιο ενδιαφέρον για να το μοιραστούμε με φίλους**. Ελάχιστη είναι η απόλυτη αλήθεια στη σημερινή εποχή—όσο περισσότερα μαθαίνουν οι επιστήμονες και όλοι οι άλλοι για τον κόσμο, τόσο περισσότερα τα ερωτήματα που προκύπτουν και άρα τόσο πιο εκτενής και περίπλοκη η αλήθεια. Στον κόσμο, όμως, αρέσουν οι απλές, σύντομες και συναρπαστικές ιστορίες. Έτσι τα ψέματα διαδίδονται όλο και πιο γρήγορα.

Ως παιδαγωγοί πρέπει να γνωρίζουμε τον τρόπο που λειτουργούν τα ΜΜΕ και να βοηθήσουμε τους μαθητές μας να θωρακιστούν κατάλληλα. Πρέπει να κατανοούμε τις θελκτικές πρακτικές της διαφήμισης, τη γλώσσα της ρητορείας και τα κίνητρα που ωθούν σε πολιτική και επιστημονική

παραπληροφόρηση, σε προπαγάνδα και σε ψευδή φημολογία. Θα πρέπει να διδάσκουμε τους μαθητές μας να μην εκλαμβάνουν τίποτα ως δεδομένο, να ελέγχουν τις πηγές, τα κίνητρα και τη γλώσσα που χρησιμοποιείται. Ταυτόχρονα, πρέπει να καλλιεργήσουμε την εμπιστοσύνη που θα δείχνουν. Ποιες πηγές μπορούν να εμπιστευτούν; Ποιες πηγές μπορούν να εμπιστευτούν; Πώς θα μπορέσουν να εμπνεύσουν εμπιστοσύνη όσον αφορά τις δικές τους πληροφορίες και την ακεραιότητά τους; Η κοινότητα του eTwinning μπορεί αναμφίβολα να βοηθήσει, καθώς **θεμέλιος λίθος της είναι η εμπιστοσύνη**. Οι εκπαιδευτικοί του eTwinning εμπιστεύονται ο ένας το έργο του άλλου, πιστεύοντας ότι όλοι καταβάλλουν την καλύτερη δυνατή προσπάθεια για να μορφώσουν τους μαθητές τους. Οι μαθητές αυτοί με τη σειρά τους μαθαίνουν να εμπιστεύονται τους εκπαιδευτικούς και τους συνομηλίκους τους στην Ευρώπη, για να εκπονήσουν από κοινού εργασίες. Όλοι μαζί μπορούν να συγκεντρώσουν εργαλεία και δραστηριότητες για την ακριβή έρευνα και πληροφόρηση, μπορούν να μετατραπούν σε δύναμη που προάγει την αλήθεια. Η εκπαίδευση των ανθρώπων όμως, ώστε να βρίσκονται σε εγρήγορση, είναι χρονοβόρα και τα κόλπα της παραπληροφόρησης εξελίσσονται διαρκώς.

Κάναμε μια καλή αρχή και θα συνεχίσουμε να συνεργαζόμαστε με τους εκπαιδευτικούς της Ευρώπης για να διαπλάσουμε μορφωμένους και ενημερωμένους νέους Ευρωπαίους πολίτες του αύριο.

Προσάρτημα 1:

Υλικό για την ανάπτυξη του γραμματισμού στα ΜΜΕ — επιλογές επιμελημένες από τον οργανισμό Lie Detectors

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει τρεις τύπους υλικού:

1. Υλικό του οργανισμού Lie Detectors για εργασίες στην τάξη
2. Περαιτέρω βιβλιογραφία και πόροι στο διαδίκτυο
3. Οργανισμοί για έλεγχο γεγονότων

1. Υλικό του οργανισμού Lie Detectors για εργασίες στην τάξη

Φύλλα εργασίας του οργανισμού Lie Detectors για παιδιά 10-16 ετών: αναρτήσεις ταχείας διάδοσης, βίντεο και εικόνες, με λύσεις.

Σημείωση: η παρατιθέμενη επιλογή περιστρέφεται γύρω από το θέμα του κορονοϊού. Εναλλακτικά θέματα διατίθενται κατόπιν αιτήματος

- Lie Detectors Ειδησεογραφική δοκιμασία 1 – WhatsApp Chain Letter [EN](#) [DE](#) [FR](#)
- Lie Detectors Φύλλο απαντήσεων 1 – WhatsApp Chain Letter [EN](#) [DE](#) [FR](#)
- Lie Detectors Ειδησεογραφική δοκιμασία 2 – Unravelling Video News [EN](#) [DE](#) [FR](#)
- Lie Detectors Φύλλο απαντήσεων 2 – Unravelling Video News [EN](#) [DE](#) [FR](#)
- Lie Detectors Ειδησεογραφική δοκιμασία 3 – Checking Images [EN](#) [DE](#) [FR](#)
- Lie Detectors Φύλλο απαντήσεων 3 – Checking Images [EN](#) [DE](#) [FR](#)

Φύλλα εργασιών των Lie Detectors για προχωρημένες ομάδες και εκπαιδευτικούς

Σημείωση: η παρούσα άσκηση εστιάζει στην παραπληροφόρηση για ένα θέμα που αφορά τους πρόσφυγες και περιλαμβάνει οδηγίες για τους εκπαιδευτικούς

- Lie Detectors Ειδησεογραφική δοκιμασία 4 – New Year's Fireworks and a Burning Church [EN](#) [DE](#) [FR](#)

2. Περαιτέρω βιβλιογραφία και πόροι στο διαδίκτυο

Εγχειρίδια και αναλυτικά προγράμματα

- Lewandowsky, S., & Cook, J. (2020). The Conspiracy Theory Handbook

- Αγγλικά
- Γαλλικά
- Γερμανικά
- Τσεχικά
- Ελληνικά
- Ουγγρικά
- Ιταλικά
- Πορτογαλικά
- Ισπανικά
- Άλλες γλώσσες εκτός ΕΕ διατίθενται εδώ

- Cook, J., Lewandowsky, S. (2011), The Debunking Handbook. St. Lucia, Australia: University of Queensland.

- Γερμανικά
- Αγγλικά
- Ιταλικά
- Τσεχικά
- Πορτογαλικά
- Σουηδικά
- Ρουμανικά
- Ισπανικά
- Άλλες γλώσσες χωρών εκτός της ΕΕ διατίθενται εδώ

- UNESCO MIL Curriculum Framework for Teachers

- Συλλογή πόρων MIL για εκπαιδευτικούς σε διάφορες γλώσσες (δυνατή η αναζήτηση ανά γλώσσα και διδακτικό αντικείμενο)

Εισαγωγικό υλικό για τον γραμματισμό στα ΜΜΕ και τον ειδησεογραφικό γραμματισμό

Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων Βιβλιοθηκών (IFLA) "How to spot Fake News" (κατάλογος σημείων ελέγχου)

- Ισπανικά
- Γαλλικά
- Γερμανικά
- Βουλγαρικά
- Κροατικά
- Τσεχικά
- Δανικά
- Ολλανδικά
- Αγγλικά
- Εσθονικά
- Φινλανδικά
- Ελληνικά
- Ουγγρικά
- Ιταλικά
- Λετονικά
- Λιθουανικά
- Πολωνικά
- Πορτογαλικά
- Ρουμανικά
- Σλοβακικά
- Σλοβενικά
- Σουηδικά
- Άλλες γλώσσες εκτός ΕΕ

EAVI, “Beyond Fake News” (κατάλογος σημείων ελέγχου)

- <u>Αγγλικά</u>	- <u>Ιταλικά</u>	- <u>Σουηδικά Άλλες γλώσσες</u>
- <u>Ολλανδικά</u>	- <u>Πολωνικά</u>	<u>κρατών εκτός ΕΕ</u>
- <u>Γαλλικά</u>	- <u>Πορτογαλικά</u>	
- <u>Ελληνικά</u>	- <u>ΑγγλικάΡουμανικά</u>	
- <u>Γερμανικά</u>	- <u>Ισπανικά</u>	

Πρώτο σχέδιο καταλόγου σημείων ελέγχου

- 7 types of mis and disinformation (EN)

Παιχνίδια και εισαγωγές στον γραμματισμό στα ΜΜΕ

- Εισαγωγικά βίντεο στα Αγγλικά:
 - TED: Eli Pariser – Beware online «filter bubbles»
 - McGill University: McGill Science Literacy Video
- Παιχνίδια στα Αγγλικά:
 - BBC: BBCI Reporter
 - American University Game Lab: Factitious (Pandemic edition)
- Εισαγωγικά βίντεο στα Γαλλικά
 - TED: Eli Pariser nous met en garde contre les bulles de filtres en ligne
 - CLEMI: D’où vient l’info? par François Lamoureux
 - France TV education: Qu’est-ce qu’un journaliste?
- Παιχνίδια στα Γαλλικά:
 - Libération: P’tit Libé dans la jungle de l’information
 - Médias animation ASBL: Théories du complot, ressorts et mécanismes
- Εισαγωγικά βίντεο στα Γερμανικά
 - TED: Eli Pariser – Vorsicht vor “Filter-Blasen” im Internet
 - Klickwinkel: Algorithmen – Die Social–Media-Infofilter
 - Klickwinkel: Fake News & warum sie sich verbreiten
 - NDR: “Fake News” – Macher packt aus–
 - Klickwinkel: News oder Fake News – Schon gecheckt?
- Παιχνίδια στα Γερμανικά:
 - Saferinternet.at: Fake News Bingo
 - Handysektor: Fakt oder Fake

– Get Bad News by DROG – διατίθεται σε πολλές γλώσσες

- Αγγλικά
- Τσεχικά
- Ολλανδικά
- Γερμανικά
- Ελληνικά
- Εσπεράντο
- Πολωνικά
- Πορτογαλικά
- Ρουμανικά
- Σερβικά
- Σλοβενικά
- Σουηδικά
- Βοσνιακά
- Μολδαβικά

3. Οργανισμοί για έλεγχο γεγονότων

ΚΡΟΑΤΙΑ:

- Faktograf

ΓΑΛΛΙΑ:

- Checknews
- Les Décodeurs
- Le Vrai du Faux
- CrossCheck
- Fake Off
- Factuel
- Les Observateurs
- Lui Président

ΓΕΡΜΑΝΙΑ:

- FaktenFinder
- HOAXmap

ΕΛΛΑΔΑ:

- Ellinika Hoaxes

ΙΤΑΛΙΑ:

- Lavoce
- Pagella Politica

ΝΟΡΒΗΓΙΑ:

- Faktisk

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ:

- Polígrafo

ΙΣΠΑΝΙΑ:

- Newtral
- Maldita

ΣΟΥΗΔΙΑ:

- Dagens Nyheter

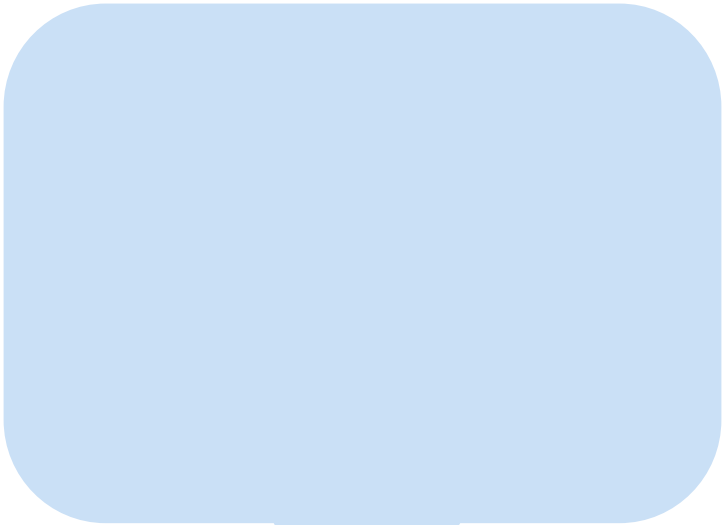
ΚΑΝΑΔΑΣ:

- Polimeter
- FactsCan
- Détecteur de rumeurs

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ:

- FactCheck
- The Guardian Reality check
- BBC Reality check
- Full fact

Επικοινωνήστε με την ΕΕ

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΩΣ

Σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν εκατοντάδες τοπικά κέντρα πληροφόρησης της ΕΕ.

Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σε σας κέντρου στον ιστότοπο Europa: https://europa.eu/european-union/contact_el

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑ Ή ΜΕΣΩ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτή την υπηρεσία:

- καλώντας ατελώς τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένα δίκτυα τηλεφωνίας ενδέχεται να χρεώνουν τις κλήσεις αυτές),
- καλώντας τον +32 22999696 ή
- μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον ιστότοπο Europa: https://europa.eu/european-union/contact_el

Βρείτε πληροφορίες σχετικά με την ΕΕ

ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Πληροφορίες σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο Europa: https://europa.eu/european-union/index_el

ΣΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Μπορείτε να καταφορτώσετε ή να παραγγείλετε δωρεάν και επί πληρωμή εκδόσεις της ΕΕ στην ακόλουθη διεύθυνση: <https://op.europa.eu/el/publications>. Μπορείτε να ζητήσετε πολλαπλά αντίγραφα δωρεάν εκδόσεων επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct ή με το τοπικό σας κέντρο πληροφόρησης (βλ. https://europa.eu/european-union/contact_el).

ΣΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΣΕ ΣΧΕΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Για πρόσβαση σε νομικές πληροφορίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου της ενωσιακής νομοθεσίας από το 1951 σε όλες τις επίσημες γλώσσες, μεταβείτε στον ιστότοπο EUR-Lex, στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://eur-lex.europa.eu>

ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

Η Πύλη Δημόσιων Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (<https://data.europa.eu/euodp/el>) παρέχει πρόσβαση σε σύνολα δεδομένων της ΕΕ. Τα δεδομένα μπορούν να καταφορτωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν δωρεάν, τόσο για εμπορικούς όσο και για μη εμπορικούς σκοπούς.

Επικοινωνία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το eTwinning, συμβουλευτείτε την ιστοσελίδα μας:

www.etwinning.net

Για ερωτήσεις σχετικά με το eTwinning, επικοινωνήστε μέσω email:

eacea-eplus-etwinning@ec.europa.eu

Τα τελευταία 17 χρόνια, το eTwinning έχει εξελιχθεί από πρωτοβουλία βάσης σε μια ενεργή κοινότητα σχολείων στην οποία, από την έναρξή της έως σήμερα, έχουν συμμετάσχει περισσότεροι από 937.000 εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε περισσότερα από 217.000 σχολεία σε 43 χώρες. Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+, το eTwinning παρέχει μια ασφαλή ψηφιακή πλατφόρμα, όπου οι εκπαιδευτικοί επιδίδονται σε διάφορες δραστηριότητες: από τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ευρωπαϊκών συνεργατικών έργων έως τη δικτύωση και από τη συμμετοχή σε εικονικές ομάδες έως την επαγγελματική ανάπτυξη και την ομότιμη μάθηση.

Το eTwinning, μέσω της πλατφόρμας του που διατίθεται σε 30 γλώσσες, παρέχει ποικιλία πόρων και ευκαιριών μάθησης για τους εκπαιδευτικούς. Ενδεικτικά, στα θέματα των εν λόγω πόρων περιλαμβάνονται τα οφέλη από την ενασχόληση με το eTwinning, δεξιότητες του 21ου αιώνα, η χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, κτ. έργων για έμπνευση και καθοδήγηση. Οι εγγεγραμμένοι εκπαιδευτικοί έχουν πρόσβαση στο eTwinning Live, μια περιοχή της πλατφόρμας με περιορισμένη πρόσβαση και πιο προηγμένα χαρακτηριστικά και δυνατότητες της κοινότητας eTwinning. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης, οι οποίες προσφέρονται σε εθνικό επίπεδο και εστιάζουν στην ενίσχυση των παιδαγωγικών, συνεργατικών και ψηφιακών ικανοτήτων τους.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τον συντονισμό του eTwinning αναλαμβάνουν, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι Κεντρικές Υπηρεσίες Υποστήριξης (ΚΥΥ) υπό τη διοίκηση του European Schoolnet, μιας κοινοπραξίας 32 Υπουργείων Παιδείας. Σε εθνικό επίπεδο, οι Εθνικοί Οργανισμοί Υποστήριξης (ΕΟΥ) προωθούν το eTwinning προσφέροντας μια σειρά από δραστηριότητες επικοινωνίας και μάθησης και παρέχουν καθοδήγηση και υποστήριξη στους τελικούς χρήστες.

